

**การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านโคกสะอาด
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุขบุรี เขต 1**

**PARTICIPATION OF THE COMMUNITY IN THE EDUCATIONAL
MANAGEMENT OF BANKOKSA-ARD SCHOOL UNDER
BURIRAM EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 1**

วิทยานิพนธ์

ของ

ประคิษฐ์ สีคาทอ

**เสนอต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา**

กุมภาพันธ์ 2552

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

**การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านโคกสะอาด
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุขบุรี เขต 1**

**PARTICIPATION OF THE COMMUNITY IN THE EDUCATIONAL
MANAGEMENT OF BANKOKSA-ARD SCHOOL UNDER
BURIRAM EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 1**

วิทยานิพนธ์

ของ

ประคิษฐ์ สีคาพล

**เสนอต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา**

กุมภาพันธ์ 2552

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

คณะกรรมการที่ปรึกษาและคณะกรรมการการสอบได้พิจารณาวิทยานิพนธ์ของ
นายประดิษฐ์ สีดาพล เวียบร้อยแล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์
ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

.....ประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุพันธ์ วิจารณ์)

.....กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อนุ ยอดพรหมมิตร)

.....กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ศิริลักษณ์ ค้างบุศศรี)

.....กรรมการสอบ
(รองศาสตราจารย์ ดร. อนันต์ชัย พงศ์สุวรรณ)

.....กรรมการสอบ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชวงน ทรวงวิวัฒน์)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุเทียบ ฉะอองทอง)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ชื่อเรื่อง	การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาโรงเรียนบ้านโลกสะอาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1
ผู้วิจัย	นายประคิษฐ์ สีตาพล
กรรมการควบคุม	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุณันทา วีรกุลเทวีญ ประธานกรรมการ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อนุ ขอดพรหมมินทร์ กรรมการ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ศิริลักษณ์ ค้างบุตรศรี กรรมการ
ปริญญา	ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขา การบริหารการศึกษา
สถานศึกษา	มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ปีที่พิมพ์ 2552

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านโลกสะอาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 และกำหนดแนวทางการพัฒนาการศึกษาของโรงเรียน กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ 1. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตบริการ โรงเรียนบ้านโลกสะอาด 2. ผู้นำชุมชนระดับตำบลและระดับหมู่บ้าน 3. ผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 28 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบไปด้วยแบบสัมภาษณ์ที่พัฒนาขึ้นเอง การจัดเวทีประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) การสัมภาษณ์รายบุคคล เครื่องถ่ายภาพและเครื่องบันทึกเสียง ตามขอบเขตเนื้อหาในการวิจัย เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของชุมชน ในการจัดการศึกษาของโรงเรียน 4 ด้าน การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้การวิเคราะห์เชิงพรรณนาและหาค่ามัถนัข้อมูลที่มีความถี่เหมือนกันคิดเปรียบเทียบเป็นร้อยละ ผลการวิจัยพบว่า

1. ด้านการบริหารวิชาการ ชุมชนมีความต้องการให้มีการร่วมจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา การจัดเวลาเรียน การนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น การร่วมจัดทำมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน ตลอดจนการจัดหาสื่อการเรียนรู
2. ด้านการบริหารงบประมาณ ชุมชนมีความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดตั้งงบประมาณ การควบคุมกำกับการบริหารงบประมาณ การติดตามการใช้จ่ายงบประมาณ การสนับสนุนทุนการศึกษาและการระดมทรัพยากรเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียน
3. ด้านการบริหารงานบุคคล ชุมชนต้องการโอกาสการเข้าร่วมประชุม การเสนอแนะในการปฏิบัติงานของครู การจัดครูเข้าสอนตามวิชาเอก การพัฒนาครูตลอดจนการร่วมมือสนับสนุนช่วยเหลือครูในการจัดทำข้อมูลนักเรียน

4. ด้านการบริหารงานทั่วไป ชุมชนต้องการมีส่วนร่วมและสนับสนุนในกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้นตามแนวทางของโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ การระดมทุนเพื่อร่วมปรับปรุงพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียน

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

TITLE	Participation of the Community in the Educational Management of Bankoksa-ard School under the Office of Buriram Educational Service Area 1		
AUTHOR	Pradit Seedapone		
ADVISORS	Assistant Professor Dr. Sunanta Viragoontavan	Thesis Advisor	
	Assistant Professor Anu Yodprommin	Co - advisor	
	Assistant Professor Siriluk Duangbutstri	Co - advisor	
DEGREE	Master of Education	MAJOR	Educational Administration
SCHOOL	Buriram Rajabhat University	YEAR	2009

ABSTRACT

This study aimed to investigate the participation of the community in the educational management of Bankoksa-ard School under the Office of Buriram Educational Service Area 1, and to construct a guideline for school educational development. The target groups included 28 of 1) basic education school committee, 2) community leaders, and 3) leaders of local authority organizations. Data were collected by structured interview and focus group arrangement concerning 4 aspects of community participation in school educational management. The research events were simultaneously taped and photographed. Frequency and percentage were applied for contextual analysis. The study results were as the following:

1. For the academic affairs, the needed community cooperation were school-based curriculum development, learning schedule arrangement, local wisdom inclusion in school curriculum, education standard setting, and learning materials provision.
2. For the school finance, reportedly the community participation included their opportunity to share their ideas and opinions in allocating, supervising, and following up the school budgeting. The community intention of financial and learning materials support for school educational development were also revealed.
3. In personnel administration, recommended community cooperation included their accessibility to school meetings, suggestions for teaching and learning practice, supports for teacher development and the help with files and documentations.
4. In general affairs, the community indicated their intention to help with fund raising for school development as well as with any other regular school activities.

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ โดยได้รับความอนุเคราะห์จากบุคคลหลายฝ่าย ผู้วิจัย ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุนันทา วิศวกุลเทวัญ ประธานกรรมการที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อนุ ยอดพรหมมินทร์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ศิริลักษณ์ คังวบุตรศรี รองศาสตราจารย์ ดร.อนันต์ชัย พงศ์สุวรรณ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สงวน ทรงวิวัฒน์ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาช่วยเหลือให้คำแนะนำตรวจแก้ไขข้อบกพร่องตั้งแต่ต้นจนสำเร็จเรียบร้อย และ ขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัยที่ให้ความสะดวกในการติดต่อประสานงานการจัดทำวิทยานิพนธ์

ขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 4 ท่าน ที่เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ นายกระพัน ศรีงาน อาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ นายบุญหนา อินทร์สีลา ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านซ้อผกา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 นายสายสิน มาดา ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลชำนิ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 และนายถาวร ทวีลาภ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหัวสะพาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ขอขอบคุณนายกองค์การบริหารส่วนตำบลชำนิ กำนันตำบลชำนิ ผู้นำชุมชนตลอดถึงคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนบ้านโคกสะอาด ที่ได้ตอบแบบสัมภาษณ์การร่วมประชุมกลุ่มย่อยสำหรับการวิจัยครั้งนี้

ประ โยชน์และคุณค่าที่เกิดขึ้นจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณบิดา มารดา ผู้ให้กำเนิด และให้การศึกษาเล่าเรียน และ บุรพาจารย์ คณาจารย์ที่ประสาทความรู้วิชาและความดีตลอดทั้งภรรยาและลูกที่ให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยครั้งนี้

ประคินธุ์ สีคาพล

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	3
ความสำคัญของการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	3
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
แนวคิดและทฤษฎีการมีส่วนร่วม.....	7
แนวคิดและการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา.....	7
บทบาทของชุมชนหรือท้องถิ่น ในการมีส่วนร่วมจัดการศึกษา.....	11
ประโยชน์ของการจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วม.....	13
ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน.....	14
การบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน.....	16
การบริหารสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล.....	19
บริบทชุมชนของ โรงเรียนบ้าน โคกสะอาด.....	25
บริบทของ โรงเรียนบ้าน โคกสะอาด.....	26
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	30
งานวิจัยในประเทศ.....	30
งานวิจัยต่างประเทศ.....	35
3 วิธีดำเนินการวิจัย	37
ประชากรและกลุ่มเป้าหมาย.....	37
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	38
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	38
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	39
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	39

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	40
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	40
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	41
5 สรุปผลอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	59
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	59
ความสำคัญของการวิจัย.....	59
วิธีดำเนินการวิจัย.....	59
สรุปผลการวิจัย.....	60
อภิปรายผล.....	63
ข้อเสนอแนะ.....	66
ข้อเสนอแนะเพื่อทำการวิจัยต่อไป.....	66
บรรณานุกรม.....	67
ภาคผนวก.....	72
ภาคผนวก ก หนังสือขอความอนุเคราะห์.....	73
ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	85
ภาคผนวก ค รายชื่อผู้ให้สัมภาษณ์.....	96
ภาคผนวก ง บันทึกภาคสนาม.....	103
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	105

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายของผู้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาโรงเรียนบ้านโคกสะอาด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุริรัมย์ เขต 1 ด้านการบริหารงานวิชาการ.....	41
2 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายของผู้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาโรงเรียนบ้านโคกสะอาด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุริรัมย์ เขต 1 ด้านการบริหารงานงบประมาณ.....	45
3 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายของผู้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาโรงเรียนบ้านโคกสะอาด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุริรัมย์ เขต 1 ด้านการบริหารงานบุคคล.....	48
4 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายของผู้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาโรงเรียนบ้านโคกสะอาด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุริรัมย์ เขต 1 ด้านการบริหารงานทั่วไป.....	51
5 สรุปผลการประชุมกลุ่มย่อย.....	54

สารบัญภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 การประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group).....	92
2 การสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมาย.....	99

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 มาตรา 39 “ให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการทั้งด้านการบริหารงานวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป ไปยังคณะกรรมการและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาในเขตพื้นที่โดยตรง” มาตรา 40 “ได้กำหนดให้มีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อทำหน้าที่กำกับและส่งเสริมสนับสนุนกิจการของสถานศึกษา” และมาตรา 58 (2) ระบุว่า “ให้บุคคล ครอบครัวยุวมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรมหาชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่นระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา โดยเป็นผู้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาตามความเหมาะสมและความจำเป็น” ในส่วนพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พุทธศักราช 2546 ได้กำหนดให้สถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาได้รับสถานภาพเป็นนิติบุคคล ตามความในมาตรา 35 “สถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามมาตรา 34 (2) เฉพาะโรงเรียนที่เป็นนิติบุคคล” ซึ่งเป็นการกระจายอำนาจการดำเนินการจัดการศึกษาให้โรงเรียนและท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา สถานศึกษาทุกแห่งจึงมีความจำเป็นต้องบริหารจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับกฎหมายที่ได้กำหนดไว้ โดยให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริการการศึกษาในทุกขั้นตอน ไม่ว่าจะเป็นการกำหนดแผน นโยบาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย การมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตร สถานศึกษา การกำหนดโครงการและกิจกรรมต่างๆ ตลอดจนการดำเนินงานตามข้อบ่งชี้ การจัดการบริหารสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล 4 ด้าน คือ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป (กระทรวงศึกษาธิการ. 2545 : 6 - 14)

โรงเรียนบ้านโคกสะอาด อำเภอขามเฒ่า จังหวัดบุรีรัมย์ เป็นสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 จากสภาพปัจจุบันและปัญหาการจัดการศึกษาของโรงเรียนยังไม่เป็นไปตามเป้าหมายเกิดคุณภาพและประสิทธิภาพได้ ปัญหาในการบริหารงานพอสรุปได้ดังนี้

1. ปัญหาจากสภาพความพร้อมในการเข้ามาเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนซึ่งส่วนใหญ่ไม่ได้เข้ามาเป็นด้วยความสมัครใจแต่เข้ามาเป็นเพราะทางโรงเรียนขอร้อง

ซึ่งคณะกรรมการสถานศึกษามีการประชุมอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง การร่วมประชุมแสดงความคิดเห็นต่าง ๆ ในการร่วมกำหนดทิศทางเกี่ยวกับการศึกษาของโรงเรียนเป็นไปด้วยความลำบากเพราะจำกัดด้วยเวลาและเงื่อนไขอื่นที่ต้องเอาเวลาไปประกอบอาชีพของตัวเองการเสียสละเวลาให้กับโรงเรียนมีขีดจำกัดเป็นปัญหาต่อเนื่องที่ต้องได้รับการแก้ไขต่อไป

2. ปัญหาจากชุมชน ผู้ปกครองนักเรียนในเขตบริการของโรงเรียนจากข้อมูลการสำรวจปี 2550 จำนวน 3 หมู่บ้าน มีจำนวนครัวเรือน 213 ครัวเรือน ประชากรรวมทั้งสิ้น 1,082 คน ส่วนใหญ่มีอาชีพทำนามีผลผลิตต่ำ รายได้น้อย มีฐานะค่อนข้างยากจน ทำให้ชุมชนขาดความพร้อมที่จะสนับสนุนการจัดการศึกษาของโรงเรียนให้บรรลุเป้าหมายได้และอยู่ในสถานะจำกัด ซึ่งเป็นปัจจัยให้เกิดปัญหากระทบต่อโรงเรียนคือผู้ปกครองส่วนใหญ่ยังไม่เห็นความสำคัญและเห็นคุณค่าของการศึกษาเท่าที่ควร ยังไม่เข้าใจบทบาทของตัวเองที่ต้องมีส่วนร่วมและมีส่วนได้เสียกับทางโรงเรียน ไม่มีเวลาพอที่จะสนใจเกี่ยวกับการศึกษาของบุตรหลาน ชุมชนผู้ปกครองบางส่วนมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อบุคลากรในโรงเรียนทำให้ขาดความร่วมมือที่ดี

3. ปัญหาจากการบริหารงานตามหลักนิติบุคคล 4 ด้าน ด้านวิชาการส่วนใหญ่เป็นปัญหาเกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษาซึ่งในการจัดทำส่วนใหญ่จะกำหนดโดยผู้บริหารและครู ส่วนกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ชุมชน ผู้ปกครองมีส่วนในการจัดทำน้อยมากเพราะไม่เข้าใจในหลักสูตร ด้านการบริหารงบประมาณ การที่โรงเรียนได้รับงบประมาณสนับสนุนจากต้นสังกัดคิดเป็นรายหัวในแต่ละปีทำให้ชุมชน ผู้ปกครองคิดว่าโรงเรียนไม่จำเป็นต้องพึ่งพาขอบริจาคสนับสนุนจากชุมชนต่อไป ส่วนใหญ่จะมีความเชื่อทางศาสนาและจะมีศรัทธาหันไปบริจาคสนับสนุนสถาบันทางศาสนาที่อยู่ในเขตบริการเดียวกันกับโรงเรียน ด้านการบริหารบุคลากร ชุมชน และผู้ปกครองในเขตบริการ โรงเรียนไม่ค่อยมีส่วนร่วมในการบริหารกำกับดูแลครู ถือว่าเป็นหน้าที่ของผู้บริหาร โรงเรียน ไม่กล้าพูด ไม่กล้าแสดงออก ไม่กล้าแสดงความคิดเห็นเพราะมีความเกรงใจ แต่ที่จริงแล้วคณะกรรมการสถานศึกษา ชุมชน ผู้ปกครองสามารถมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องเป็นอย่างมาก สามารถแสดงออก แสดงความคิดเห็นเสนอแนะแนวทางปรับปรุงแก้ไขในทางที่ดีและสร้างสรรค์สิ่งที่ชุมชนต้องการ

4. ปัญหาการบริหารงานทั่วไป โรงเรียนประสบปัญหาในการจัดระบบบริหารองค์กรและบทบาทในการประสานงาน การสนับสนุนการอำนวยความสะดวก และการมีส่วนร่วมบริหารโรงเรียน ซึ่งส่วนใหญ่ชุมชนขาดการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการ ร่วมคิด ร่วมทำ ทำให้ไม่เข้าใจซึ่งกันและกันระหว่างโรงเรียนกับชุมชน จึงมีความจำเป็นต้องจัดการศึกษาโดยให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานด้านการศึกษา เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและคุณภาพตามความต้องการของชุมชน

โดยเฉพาะการมีส่วนร่วมของผู้บริหาร คณะครู ชุมชน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำเป็นต้องมีข้อตกลงร่วมกันในการจัดการศึกษาของโรงเรียน จากสภาพปัจจุบันและปัญหาการจัดการศึกษาของโรงเรียนยังไม่สามารถเป็นไปตามวัตถุประสงค์และบรรลุเป้าหมายเกิดคุณภาพและประสิทธิภาพได้ เนื่องจากโรงเรียนและชุมชนยังขาดการมีส่วนร่วมที่ดีและไม่เข้าใจบทบาทและความต้องการที่แท้จริงในการจัดการศึกษาของโรงเรียน ผลจากการจัดการศึกษาที่ผ่านมาของโรงเรียนส่วนใหญ่เป็นการดำเนินการที่เร่งรัดเกือบทุกงานมีความจำกัดด้วยเงิน ใจเวลา เพื่อเป็นการสนองงานนโยบายจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตั้งแต่ระดับเขตพื้นที่การศึกษาและระดับที่สูงขึ้นไป การกำหนดนโยบายดำเนินงานต่างๆ เป็นไปโดยรวบรัดจากผู้บริหารและคณะครู ทำให้ขาดความสมบูรณ์จากการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานชุมชน ผู้ปกครองนักเรียนในเขตบริการ โรงเรียนที่มีส่วนได้เสีย

จากปัญหาดังกล่าวผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาในการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านโลกสะอาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุริรัมย์ เขต 1 ว่าชุมชนต้องการให้โรงเรียนจัดการศึกษาไปในแนวทางใด

ความมุ่งหมายของการวิจัย

เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านโลกสะอาด

ความสำคัญของการวิจัย

1. ทำให้ทราบความต้องการของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียน
2. เป็นข้อมูลเพื่อพัฒนาปรับปรุงการจัดการศึกษาของโรงเรียน

ขอบเขตของการวิจัย

1. **ขอบเขตด้านเนื้อหา** ได้กำหนดขอบเขตในการวิจัย 4 ด้าน

- 1.1 ด้านการบริหารวิชาการ
- 1.2 ด้านการบริหารงานบุคคล
- 1.3 ด้านการบริหารงบประมาณ
- 1.4 ด้านการบริหารทั่วไป

2. **ขอบเขตด้านพื้นที่** การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ได้กำหนดพื้นที่สำรวจ

ข้อมูลในการวิจัยเฉพาะในเขตบริการของโรงเรียนบ้านโลกสะอาด ตำบลชำนิ อำเภอชำนิ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุริรัมย์ เขต 1

กลุ่มเป้าหมาย

1. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียน จำนวน 6 คน
 2. ผู้นำชุมชนประกอบด้วย กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านจำนวน 10 คน และ เจ้าอาวาสวัดจำนวน 1 รูป
 3. นายกองจัดการบริหารส่วนตำบลชำนิและสมาชิกพร้อมเจ้าหน้าที่ 11 คน
- รวมทั้งสิ้น 28 คน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. โรงเรียน หมายถึงโรงเรียนบ้านโคกสะอาด อำเภอชำนิ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1
2. เขตบริการ โรงเรียน หมายถึง ตำบลและหมู่บ้านในเขตรับผิดชอบของโรงเรียนบ้านโคกสะอาดและหมู่บ้านที่โรงเรียนตั้งอยู่ที่มีส่วนได้เสียและส่งบุตรหลานมาเข้าเรียน
3. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียน หมายถึงคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนบ้านโคกสะอาด ที่ได้รับการแต่งตั้งจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2543 โดยคัดเลือกจากผู้มีคุณสมบัติตามระเบียบในเขตบริการ โรงเรียนบ้านโคกสะอาด ได้แก่ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนซึ่งคัดเลือกจากผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้แทนผู้ประกอบการ ผู้แทนครู ผู้แทนศิษย์เก่า ผู้แทนพระภิกษุ ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้อำนวยการสถานศึกษาเป็นเลขานุการ
4. ผู้นำชุมชน หมายถึง กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ผู้ทรงคุณวุฒิ ภูมิปัญญาท้องถิ่น เจ้าอาวาสวัด ในเขตบริการของโรงเรียนบ้านโคกสะอาด
5. ชุมชน หมายถึงหมู่บ้านเขตบริการของโรงเรียนบ้านโคกสะอาด จำนวน 3 หมู่บ้าน คือบ้านโคกสะอาด บ้านโนนน้ำอ้อม และบ้านหนองม่วง
6. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง องค์การบริหารส่วนตำบลชำนิ
7. ผู้นำองค์กรและสมาชิกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึงนายกองค์การบริหารส่วนตำบลชำนิรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลชำนิ สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลชำนิ ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลชำนิและเจ้าหน้าที่
8. การมีส่วนร่วมของชุมชน หมายถึงการที่ชุมชนในเขตและนอกเขตบริการของโรงเรียนบ้านโคกสะอาดเข้ามามีส่วนช่วยเหลือสนับสนุนประสานสัมพันธ์ ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วม

วางแผน ร่วมเป็นเจ้าภาพ ร่วมกำหนดนโยบายเป้าหมาย ร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียน

9. การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การปฏิบัติงานหรือกิจกรรมที่เกี่ยวกับหลักสูตร การจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร การจัดหาวัสดุสื่อการเรียนการสอนของครู ตลอดจนการวัดผลประเมินผลและการประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียน

10. การบริหารงานงบประมาณ หมายถึง การดำเนินการเกี่ยวกับงบประมาณงานการเงิน และพัสดุในสถานศึกษาของโรงเรียนบ้านโคกสะอาด ให้เป็นไปตามระเบียบของทางราชการ

11. การบริหารงานบุคคล หมายถึง การดำเนินการเกี่ยวกับการจัดการด้านบุคลากรของโรงเรียนคือ ครู-อาจารย์ นักการภารโรง ให้ปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งการพัฒนาบุคลากร การให้ขวัญและกำลังใจแก่บุคลากร

12. การบริหารทั่วไป หมายถึง การบริหารเกี่ยวกับอาคารสถานที่ งานธุรการ กิจการนักเรียน ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนและอื่นๆ

13. การจัดการศึกษา หมายถึง การจัดกิจกรรม หรือ กระบวนการของการวางแผน การจัดองค์กร ภาวะผู้นำและการควบคุมการใช้ทรัพยากร โดยผ่านผู้อื่นให้ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายขององค์กร

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านโคกสะอาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและจัดทำลำดับเนื้อหางานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามลำดับ ดังต่อไปนี้

1. แนวคิดและทฤษฎีการมีส่วนร่วม
 - 1.1 แนวคิดและการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา
 - 1.2 บทบาทของชุมชนหรือท้องถิ่นในการมีส่วนร่วมจัดการศึกษา
 - 1.3 ประโยชน์ของการจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วม
2. ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
3. การบริหารจัดการ โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน
4. การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล
5. บริบทชุมชนของโรงเรียนบ้านโคกสะอาด
 - 5.1 ชุมชนบ้านโคกสะอาด
 - 5.2 ชุมชนบ้านโนนน้ำอ้อม
 - 5.3 ชุมชนบ้านหนองม่วง
6. บริบทของโรงเรียนบ้านโคกสะอาด
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 7.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 7.2 งานวิจัยต่างประเทศ

แนวคิดและทฤษฎีการมีส่วนร่วม

แนวคิดและการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

การมีส่วนร่วม หมายถึง การเกี่ยวข้องกับทางด้านจิตใจและอารมณ์ (Mental and Emotional Involvement) ของบุคคลหนึ่งในสถานการณ์กลุ่ม (Group Situation) ซึ่งผลของการเกี่ยวข้องดังกล่าวเป็นเหตุเร้าใจให้กระทำการให้บรรลุจุดมุ่งหมายของกลุ่มนั้นกับทั้งทำให้เกิดความรู้สึกมีส่วนร่วม ผิดชอบกับกลุ่มดังกล่าวด้วย นอกจากนี้ นีรันคร์ จงวุฒิเวศย์ ยังได้สรุปความหมายของการมีส่วนร่วมไว้อีกหนึ่งหนึ่งในรูปสมการ ดังนี้

การมีส่วนร่วม = ความร่วมมือ + การประสานงาน + การรับผิดชอบ

Participation = Cooperation + Coordination + Responsibility

โดยให้ความหมายของความร่วมมือร่วมใจว่า หมายถึง ความตั้งใจของบุคคลที่จะมาทำงานร่วมกันเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ของกลุ่ม

การประสานงาน หมายถึง ห่วงเวลาและลำดับเหตุการณ์ที่มีประสิทธิภาพในการกระทำกิจกรรมหรือการงาน

ความรับผิดชอบ หมายถึง ความรู้สึกผูกพันในการกระทำงาน และในการให้เชื่อถือไว้วางใจ (ชูชาติ พ่วงสมจิตร. 2540 : 12 : อ้างอิงมาจาก นีรันคร์ จงวุฒิเวศย์. 2527 : 183-185)

ชูชาติ พ่วงสมจิตร ได้แบ่งประเภทของการการมีส่วนร่วมออกเป็นเรื่องของการตัดสินใจ (Decision Making) การดำเนินการ (Implementation) ผลประโยชน์ (Benefits) และการประเมินผล (Evaluation) โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ในกระบวนการตัดสินใจนั้นประการแรกที่สุดที่จะต้องคือการกำหนดตามความต้องการและการจัดลำดับความสำคัญ ต่อจากนั้นก็เลือกนโยบายและประชากรที่เกี่ยวข้อง การตัดสินใจในช่วงเริ่มต้น การตัดสินใจในช่วงดำเนินการวางแผน และการตัดสินใจในช่วงการปฏิบัติตามแผนที่วางไว้

2. การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ในส่วนที่เป็นองค์ประกอบของการดำเนินงาน โครงการนั้นจะได้มาจากคำถามที่ว่าใครจะทำประโยชน์ให้แก่โครงการ ได้บ้างและจะทำประโยชน์โดยวิธีใด เช่นการช่วยเหลือด้านทรัพยากร การบริหารงานและประสานงาน เป็นต้น

3. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ในส่วนที่เกี่ยวกับผลประโยชน์นั้นนอกจากความสำคัญของผลประโยชน์ในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพแล้ว ยังจะต้องพิจารณาถึงการกระจายผลประโยชน์ภายในกลุ่มด้วยผลประโยชน์ของโครงการนี้รวมทั้งผลที่เป็นประโยชน์ในทางบวก

4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล การมีส่วนร่วมในการประเมินผลนั้นสิ่งสำคัญที่จะต้องสังเกตคือ ความเห็น (Views) ความชอบ (Preferences) และความคาดหวัง (Expectations) ซึ่งจะมีอิทธิพลสามารถแปรเปลี่ยนพฤติกรรมของบุคคลในกลุ่มต่างๆได้

ความหมายการมีส่วนร่วม ได้มีผู้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมไว้ดังนี้

ปรัชญา เวสารัชช์ (อ้างถึงใน บุญเสริม ศรีทา. 2544 : 7) ได้ขยายความหมายและจัดลำดับของคำว่ามีส่วนร่วม ต้องครอบคลุมในประเด็น พอสรุปได้ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมของประชาชนนั้นครอบคลุมถึงการสร้างโอกาสที่เอื้อหรือเปิดโอกาสให้สมาชิกทุกคนและสังคมได้ร่วมกิจกรรมนำไปสู่การพัฒนา และทำให้ได้รับประโยชน์จากการพัฒนาเท่าเทียมกัน

2. การมีส่วนร่วมของประชาชนสะท้อนการเข้าไปเกี่ยวข้องโดยความสมัครใจเป็นประชาธิปไตยโดยโดยในการตัดสินใจ เพื่อกำหนดนโยบาย การวางแผนและดำเนินโครงการ การแบ่งสรรผลประโยชน์ที่เกิดจากการพัฒนา

3. ลักษณะการมีส่วนร่วมของประชาชน อาจแตกต่างกันไปตามสภาพโครงสร้างในเรื่องการบริหาร นโยบายและลักษณะเศรษฐกิจสังคมของประชาชน การมีส่วนร่วมของประชาชนมิได้เป็นเพียงเทคนิควิธีการ แต่เป็นปัจจัยสำคัญในการประกันให้เกิดการพัฒนาที่มุ่งประโยชน์ที่ได้รับจากการลงทุน

เดล (Dale) (อ้างถึงใน บุญเสริม ศรีทา. 2544 : 8) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมไว้ว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง การให้ความร่วมมือด้วยความตั้งใจและสมัครใจโดยไม่ถูกบังคับ ซึ่งกระบวนการความร่วมมือนั้นต้องประกอบด้วย

1. การเข้าร่วมในการตัดสินใจ และตกลงใจ
2. การเข้าร่วมในการดำเนินงาน
3. การเข้าร่วมในการติดตามและประเมินผลโครงการ
4. การเข้าร่วมในการรับผลประโยชน์จากการมีส่วนร่วม

ประเวศ ะตี (2541 : 40) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน ควรมีลักษณะเป็นการส่งข่าวสารให้แก่สังคม โดยวิธีต่างๆ เช่น ผ่านทางสื่อมวลชนหรือการเดินทางเพื่อให้ทราบปัญหาความเดือดร้อน ประชาชนควรมีส่วนร่วมในการเจรจาของความขัดแย้งในเรื่องปัญหาสิ่งแวดล้อมด้วยความเสมอภาคและเคารพในความเป็นมนุษย์

ไพรัชน์ เตชะรินทร์ (2531 : 84) ได้เสนอความหมายและหลักการสำคัญเรื่องนโยบายการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนา หมายถึง กระบวนการที่รัฐบาลทำการส่งเสริม ชักนำ สนับสนุนและสร้างโอกาสให้ประชาชนในชุมชนทั้งในรูปแบบบุคคล กลุ่มคน ชุมชน สมาคม

มูลนิธิ และองค์กรอาสาสมัครในรูปแบบต่าง ๆ ให้เข้ามามีส่วนร่วมดำเนินงานเรื่องใดเรื่องหนึ่งหรือหลายเรื่องรวมกัน

สมศักดิ์ คงเที่ยง (2542 : 298) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมเป็นความเกี่ยวข้องในด้านจิตใจ และอารมณ์ของบุคคลที่มีต่อกิจกรรมของกลุ่ม กิจกรรมของมนุษย์ส่วนใหญ่อาศัยการมีส่วนร่วมเป็นตัวกระตุ้นให้ทำงานสำเร็จได้ตามเป้าหมาย การมีส่วนร่วมในการบริหารงานเป็นทั้งเครื่องมือและกระบวนการในการจัดกิจกรรมต่างๆ ให้ประสบผลสำเร็จและบรรลุเป้าหมาย

พจณี เทียมศักดิ์ (2543 : 17) ได้กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนหรือผู้ปกครองในการดำเนินการจัดการศึกษาของโรงเรียน สถานศึกษาต้องเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมดำเนินงานทางการศึกษา เพื่อให้การจัดการศึกษามีความสอดคล้องกับความต้องการหรือความคาดหวังของผู้ปกครองมากขึ้น หรือบทบาทของผู้ปกครองในอีกรูปแบบหนึ่งคือ การให้ผู้ปกครองและเด็กเรียนรู้ด้วยกันเพื่อพัฒนาผู้ปกครองไปด้วย

สมเดช สีแสง (2544 : 119-120) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารโรงเรียน ไว้ดังนี้

1. โรงเรียนเป็นผู้นำชุมชน จึงควรมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนและขณะเดียวกันโรงเรียนก็ต้องยอมรับให้ประชาชนมีส่วนเป็นเจ้าของโรงเรียน และมีหน้าที่อุปถัมภ์โรงเรียนในด้านต่าง ๆ ดังนั้น โรงเรียนต้องยอมรับความช่วยเหลือจากชุมชนด้วย
2. ชุมชนควรมีการกำหนดนโยบาย เป้าหมาย มีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางของโรงเรียนในรูปแบบต่าง ๆ ให้ข้อมูลป้อนกลับ (Feedback) ให้ความร่วมมือสนับสนุนการจัดกิจกรรม แรงงาน เงิน วัสดุและวิทยากร ทำให้โรงเรียนสามารถปรับปรุงการเรียนการสอนและพัฒนาโรงเรียนได้มากขึ้น
3. การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ การนำโรงเรียนออกสู่ชุมชนและการนำชุมชนเข้าสู่โรงเรียน
4. เป็นงานที่โรงเรียนพยายามดึงทรัพยากร ในชุมชนมาใช้ให้เกิดประโยชน์กับโรงเรียนให้มากที่สุดและให้ชุมชนได้มีโอกาสใช้บริการจากโรงเรียนให้มากที่สุด โดยไม่ลืมกิจกรรมหลักของโรงเรียนคือ การเรียนการสอน
5. โรงเรียนประถมศึกษาเป็นหน่วยงานที่ดึงขึ้นมาเพื่อให้บริการทางการศึกษาแก่เยาวชนในท้องถิ่น โรงเรียนกับชุมชนย่อมจะมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกัน ฉะนั้นการดำเนินงานของโรงเรียนจะประสบผลสำเร็จมากน้อยแค่ไหนขึ้นอยู่กับความร่วมมือ ความศรัทธาของประชาชนที่มีต่อโรงเรียน ตลอดจนความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน การสร้างสิ่งเหล่านี้ให้เกิดขึ้นกับโรงเรียนในหมู่ประชาชนต้องอาศัยวิธีการประชาสัมพันธ์

6. การดำเนินงานเพื่อให้เกิดความร่วมมือ การช่วยเหลือ ประสานระหว่างโรงเรียนกับชุมชนโดยมุ่งสร้างสรรค์และก่อให้เกิดประโยชน์ในด้านต่าง ๆ ต่อการดำเนินงานของโรงเรียน

7. การให้กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานได้มีโอกาสเข้าร่วมในการให้ข้อมูลและเสนอแนะกิจกรรมของโรงเรียน การให้ชุมชนเข้ามาช่วยเหลือในการพัฒนาโรงเรียนใช้อาคารสถานที่ของโรงเรียนประชาสัมพันธโรงเรียน

สรุปการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหาร โรงเรียนจึงหมายถึงการดำเนินการด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการศึกษาที่เปิดโอกาสให้บุคคลในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมคิด ร่วมทำ ในรูปของคณะกรรมการเพื่อคอยให้คำแนะนำความคิดให้เป็นจุดเชื่อมโยงอันจะนำมาซึ่งความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนและชุมชน ทั้งนี้ ทุกฝ่ายต้องสื่อสารแบบเปิดระดมความคิดเพราะในชุมชนย่อมมีทรัพยากรอันทรงคุณค่าแอบแฝงอยู่ ถ้าครูหรือผู้บริหารใช้โอกาสให้เป็นประโยชน์แล้วประโยชน์จะตามมามากมาย เช่น เกิดพลังความสามัคคี ประสิทธิภาพงานและเป็นการสร้างสรรค์ในระบบการปกครองแบบประชาธิปไตยให้เกิดในชุมชน

ลักษณะของการมีส่วนร่วม

ปราโมทย์ เบลูจกานูจน์ (2536 : 9) เสนอกลวิธีการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมไว้ดังนี้

1. การพัฒนาองค์การ (Organization Development) มีลักษณะของการยืดหยุ่นและเปลี่ยนแปลงโดยยึดวัตถุประสงค์ การพัฒนาองค์การให้มีประสิทธิภาพนั้นขึ้นอยู่กับการนำหลักด้านพฤติกรรมศาสตร์มาใช้ด้วย
2. การพัฒนาทีมงาน (Team Development) การพัฒนาทีมงานเป็นกระบวนการสำคัญที่จะช่วยให้กลุ่มมีการทำงานร่วมกันให้เกิดผล ซึ่งมีวิธีการพัฒนาหลายวิธี เช่น การอบรมสัมมนา การศึกษาปฏิบัติในภาคสนาม วิธีการพัฒนาเหล่านี้มีการปรับปรุงหรือเพิ่มเติมได้ตามความเหมาะสมของสถานการณ์
3. การตัดสินใจ (Decision Making) การตัดสินใจเป็นกระบวนการหนึ่งที่มีส่วนต่อการที่จะเลือกทำหรือไม่ทำเพื่อให้บรรลุถึงเป้าหมาย แต่การตัดสินใจที่ดีจะมีส่วนต่อการทำให้องค์การมีประสิทธิภาพ การตัดสินใจที่สามารถนำมาปฏิบัติได้เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์จึงควรให้บุคคลอื่นมีส่วนร่วมในการตัดสินใจด้วย
4. การบริหารโดยยึดวัตถุประสงค์ (Management by Objectives) การบริหารแบบนี้วัตถุประสงค์จะเป็นตัวกำหนดในการปฏิบัติงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย การนำการบริหารโดยยึดวัตถุประสงค์มาใช้ในองค์การนี้มีผลดีคือ บุคคลจะรู้ว่าเขาต้องทำอะไร การวางแผนที่ชัดเจน มีบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมและมีการวัดผล ประเมินผลที่เป็นรูปธรรม

5. การบริหารตามสถานการณ์ (Situational Administration) การบริหารตามสถานการณ์เป็นแนวคิดหนึ่งที่ว่า การบริหารจะมีประสิทธิภาพได้ขึ้นอยู่กับสถานการณ์ เพราะองค์ประกอบ 3 อย่าง คือ ผู้บริหาร ผู้ร่วมงาน และสถานการณ์นั้น

6. การบริหารความขัดแย้ง (Conflict Management) การบริหารความขัดแย้ง หมายถึง สถานการณ์ที่กลุ่มบุคคลตั้งแต่สองกลุ่มขึ้นไป มีความคิดเห็น มีความต้องการหรือมีวัตถุประสงค์ที่แตกต่างกัน โดยอาจมีอุปสรรคขัดขวางให้อีกฝ่ายหนึ่งไม่บรรลุเป้าหมาย ความขัดแย้งมีทั้งผลดีและผลเสียต่อองค์การ ซึ่งก็ขึ้นอยู่กับสถานการณ์ที่เกิดขึ้น

7. กลุ่มควบคุมคุณภาพ (Quality Control Circle) กลุ่มควบคุมคุณภาพ เป็นการบริหารที่เกิดจากความต้องการของผู้ปฏิบัติงาน ซึ่งมีหลักการคือ การปฏิบัติตามขั้นตอนของวงจรเดมมิง ซึ่งประกอบด้วย การวางแผน (Plan) การปฏิบัติ (Do) การตรวจสอบ (Check) และการปรับปรุง (Act) ให้ได้ผลอย่างจริงจังโดยมีมาตรฐานการปฏิบัติที่เป็นแนวทางเดียวกัน

บทบาทของชุมชนหรือท้องถิ่นในการมีส่วนร่วมจัดการศึกษา

นโยบายการจัดการศึกษาได้มีการปรับเปลี่ยนไปจากการที่รัฐเป็นผู้มีหน้าที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเพียงฝ่ายเดียว มาเป็นการมีส่วนร่วมของชุมชนและโรงเรียนปัจจุบันพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 มาตรา 58(2) ระบุว่า “ให้บุคคล ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันสังคมอื่นระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา โดยเป็นผู้จัดและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา บริจาคทรัพย์สิน และทรัพยากรอื่นให้แก่สถานศึกษา และมีส่วนร่วมรับภาระค่าใช้จ่ายทางการศึกษาตามความเหมาะสมและความจำเป็น” จากพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวจะเห็นได้ว่าเน้นการมีส่วนร่วมของชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการศึกษา ซึ่งเป็นการกระจายอำนาจสู่สถานศึกษาโดยให้โรงเรียนมีฐานะเป็นนิติบุคคล มีความอิสระ ความคล่องตัวในการบริหาร ซึ่งนับสำคัญคือการบริหารที่ใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School - Based Management : SBM) ที่เป็นกระบวนการบริหารโดยการมีส่วนร่วมของผู้บริหารครู คณะกรรมการสถานศึกษา ชุมชน ผู้ปกครองและนักเรียน เพื่อให้การศึกษาไปสู่ทิศทางและเป้าหมายที่ต้องการคือ คุณภาพของผู้เรียนเป็นสำคัญ

บทบาทของชุมชนหรือท้องถิ่นในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ได้กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ทั้งในส่วนภาครัฐและเอกชน การมีส่วนร่วมของชุมชนมีหลายลักษณะ เช่น เป็นผู้จัดการศึกษา การมีส่วนร่วมในคณะกรรมการสถานศึกษา การมีส่วนร่วมในการส่งเสริมสนับสนุนการศึกษาโดยให้ใช้สถานประกอบการเป็นแหล่งเรียนรู้

การให้วัสดุอุปกรณ์ แรงงาน การบริจาคเงิน การแสดงความคิดเห็นในการจัดการศึกษา เป็นต้น ซึ่งสามารถแยกรูปแบบการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาได้ ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในฐานะผู้จัดการศึกษา บุคคล ครอบครัว ชุมชน ท้องถิ่น สามารถเป็นผู้จัดการศึกษาโดยตรง (มาตรา 12) เช่น สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย โรงเรียน ศูนย์การเรียน (มาตรา 18)
2. การมีส่วนร่วมในฐานะผู้มีสิทธิและหน้าที่ทางการศึกษา บิดา มารดา หรือผู้ปกครอง กฎหมายได้กำหนดให้มีหน้าที่จัดให้บุตรหรือผู้ที่อยู่ในความดูแล ได้รับการศึกษาภาคบังคับ
3. การมีส่วนร่วมในฐานะกรรมการในคณะกรรมการที่กฎหมายกำหนด พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 เป็นกฎหมายที่ให้ความสำคัญของการมีส่วนร่วมของชุมชน และท้องถิ่น โดยมีส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการต่าง ๆ ทั้งในระดับชาติ ระดับเขตพื้นที่การศึกษา และระดับสถานศึกษา ในฐานะตัวแทนองค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรวิชาชีพ ตัวแทนศิษย์เก่า ผู้นำศาสนา และผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งคณะกรรมการในแต่ละระดับหรือคณะจะมีระเบียบ กฎหมายกำหนดสัดส่วน จำนวน คุณสมบัติ หลักเกณฑ์การสรรหาไว้ชัดเจน
4. การมีส่วนร่วมในฐานะทรัพยากรบุคคล กฎหมายได้ให้ความสำคัญในการมีส่วนร่วมของชุมชนและท้องถิ่นในการจัดการศึกษา โดยให้หน่วยงานทางการศึกษาระดมทรัพยากรบุคคลในชุมชนให้มีส่วนร่วมจัดการศึกษา โดยนำประสบการณ์ ความรอบรู้ ความชำนาญและภูมิปัญญา มาใช้ให้เกิดประโยชน์ทางการศึกษา และยกย่องเชิดชูผู้ที่ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษา (มาตรา 57)
5. การมีส่วนร่วมในฐานะผู้ส่งเสริมสนับสนุนช่วยเหลือทั่วไป
 ดังนั้นชุมชนควร ได้มีโอกาสมีส่วนร่วมจัดการศึกษา โดยเริ่มตั้งแต่ร่วมวางแผนร่วมดำเนินการ ร่วมประเมินผลและร่วมรับผลของการดำเนินงาน แนวทางที่จะให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมต้องรณรงค์สร้างจิตสำนึกการมีส่วนร่วม เน้นการกระจายอำนาจและผู้ที่มีส่วนสำคัญในการร่วมบริหารโรงเรียน ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานไว้ ดังนี้
 1. กำกับการดำเนินงานกิจกรรมของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับกฎหมาย กฎ ระเบียบ ประกาศ คำสั่งและนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น
 2. ส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ของสถานศึกษา
 3. มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลสำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาตามที่กฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

3. ประชาชนได้มีโอกาสจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ ควบคุมการทำงานของระบบราชการให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน

4. เปิดโอกาสในการใช้ทรัพยากรในท้องถิ่น เพราะเมื่อการปกครองส่วนท้องถิ่นมีการพัฒนาในระดับหนึ่งแล้ว ประชาชนเองจะรู้ว่าเขาไม่ได้เป็นเพียงผู้รับผลประโยชน์จากการศึกษาเท่านั้น เขาจะต้องเป็นผู้ให้ด้วย

สรุปได้ว่า ประโยชน์ของการมีส่วนร่วม ทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมรับผิดชอบร่วมในการจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพและให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน

ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

ความหมายของการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เป็นสิ่งสำคัญในการบริหารการศึกษา ในปัจจุบันผู้บริหาร โรงเรียนจำเป็นต้องศึกษารายละเอียดการดำเนินงานในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนชุมชน เพื่อก่อให้เกิดประสิทธิภาพประสิทธิผลในการพัฒนาบุคคลให้กับชุมชน จากการศึกษาที่มีผู้ให้ความหมายของการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนในหลายลักษณะดังนี้

กิติมา ปรีดีศิลป (2532 : 237) ได้ให้ความหมายของการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนไว้ว่า หมายถึงกระบวนการในการวางแผน การควบคุม การประสานงาน การจัดบุคลากรและเผยแพร่ความรู้ต่อชุมชนเพื่อร่วมกันพัฒนาชุมชนและ โรงเรียนให้เจริญก้าวหน้าไปพร้อม ๆ กัน

สุพิชญา ชีระกุล (2522 : 48) ให้ความหมายว่า หมายถึงการบริหารโรงเรียนในส่วนที่เกี่ยวข้องกับชุมชน ได้แก่การติดต่อสัมพันธ์กับชุมชน การร่วมกันกำหนดความมุ่งหมายและกำหนดนโยบายของโรงเรียน ตลอดจนการร่วมมือพัฒนาการศึกษาในโรงเรียนเพื่อชุมชนการบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนเป็นวิธีการต่างๆที่ผู้บริหารและคณะครู ในโรงเรียนที่นำมาเพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีต่อกันระหว่างบุคลากรในโรงเรียนกับชุมชน

พนิจดา วีระชาติ (2542 : 55-56) ได้กล่าวถึงวิธีการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนไว้ว่า วิธีการที่โรงเรียนจะสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนนั้น มีอยู่หลายขั้นตอนโดยอาจเริ่มจากการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับบ้านหรือผู้ปกครอง แล้วขยายความร่วมมือไปสู่

หน่วยงานและสถาบันอื่นๆ ในชุมชน การสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครองนั้นสถานศึกษาสามารถดำเนินการ ได้ดังนี้

1. จัดให้มีการประชุมพิเศษผู้ปกครองนักเรียน ในวันเปิดภาคเรียน โดยชี้แจงถึงวัตถุประสงค์ของการศึกษาและการดำเนินงานของสถานศึกษา ทั้งด้านการสอน การอบรมบ่มนิสัย และการพัฒนาในด้านต่างๆ
2. เชิญผู้ปกครองมาเยี่ยมสถานศึกษา เช่น มาชมการเรียนการสอน ชมการแสดงของนักเรียน ชมนิทรรศการที่สถานศึกษาจัดขึ้น
3. เชิญผู้ปกครองมาร่วมแก้ไขปัญหามองเกี่ยวกับตัวเด็ก เช่น เด็กก้าวร้าว เด็กติดยาเสพติด เป็นต้น
4. ให้ครูไปเยี่ยมผู้ปกครองและนักเรียนที่บ้าน เพื่อให้เกิดความเข้าใจอันดีต่อกันและมีความสนิทสนมซึ่งกันและกัน
5. ให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในกิจกรรมของสถานศึกษา เช่น เชิญมาเป็นวิทยากรในเรื่องที่มีความถนัดและความชำนาญ เชิญมาเป็นกรรมการในงานที่สถานศึกษาจัดขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการแข่งขันกีฬา การจัดงานประเพณีหรือกิจกรรมอื่นๆ ที่สนใจร่วมกัน ถ้าเป็นไปได้อาจเชิญผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนงานของสถานศึกษา ทั้งในด้านหลักสูตร อาคารสถานที่ และวัสดุอุปกรณ์ของสถานศึกษา
6. จัดตั้งสมาคมครูและผู้ปกครองขึ้น เพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างบ้านและสถานศึกษาให้ใกล้ชิดมากขึ้น

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนหมายถึงการที่บุคลากรในโรงเรียนและชุมชนให้ความร่วมมือและวางแผน ร่วมประสานงาน ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน สร้างความรู้สึกอันดีต่อกันเพื่อสร้างสรรค์ให้เกิดการพัฒนา ร่วมกันส่งผลต่อการพัฒนาเด็กและประชาชนในชุมชน การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนมีความสำคัญในแง่ที่โรงเรียนจะต้องให้ความรู้ ความเข้าใจแก่ประชาชนเพื่อเปลี่ยนแปลงความเชื่อ ความคิดและเจตคติที่ไม่ดีเดิมๆ ตลอดจนสร้างความเชื่อถือศรัทธาแก่ประชาชน เพื่อให้ชุมชนเห็นเจตนาดีของโรงเรียนที่มีต่อชุมชน ตลอดจนคอยชักจูงให้ชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมและการดำเนินงานของโรงเรียน เป็นต้น

การบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน

ความหมายของการบริหารที่ใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School - Based Management)

การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School - Based Management : SBM) เป็นระบบการบริหารจัดการโรงเรียนที่แพร่หลายและเป็นที่ยอมรับกันมากในประเทศที่พัฒนาแล้วทั้งในยุโรป อเมริกา ออสเตรเลีย การบริหารจัดการโรงเรียนแนวนี้เป็นเครื่องมือสำคัญในการปฏิรูปโรงเรียนซึ่งแตกต่างจากระบบการบริหารแบบเดิม ซึ่งบริหารจัดการจากภายนอก (External Control Management) อำนวยการบริหารจัดการที่กระทำโดยส่วนกลาง ทั้งนี้คุณภาพของการบริหารจัดการเรียนการสอนหรือกิจกรรมต่าง ๆ ในโรงเรียนจะบรรลุผลก็โดยอาศัยการตัดสินใจของผู้ที่อยู่ใกล้ชิด มีความรู้ดีที่สุดเกี่ยวกับโรงเรียนและนักเรียน การบริหารจัดการจากระดับสูง (Top Level) ไม่สามารถทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงหรือพัฒนาได้ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจจากบุคคลหลายฝ่ายจะมีผลดีทั้งในด้านความมุ่งมั่นและขวัญกำลังใจ

ถวิล มาตรฐาน (2545) ได้สรุปความหมายของโรงเรียนเป็นฐานบริหารจัดการ หมายถึง “การบริหารจัดการโรงเรียนที่สอดคล้องกับคุณลักษณะและความต้องการของโรงเรียน นั่นคือ สมาชิกในโรงเรียน อันได้แก่ คณะกรรมการโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียน ครู-อาจารย์ พ่อแม่ ผู้ปกครองนักเรียน ตลอดจนสมาชิกชุมชน และองค์กรอื่น ๆ มารวมพลังกันอย่างเต็มที่รับผิดชอบ ต่อการใช้ทรัพยากรและแก้ปัญหา ตลอดจนคำนึงการเพื่อพัฒนากิจกรรมด้านการจัดการศึกษาของโรงเรียนในระยะสั้นและระยะยาว”

บุญมี เฉยชอด (2544 : 1-3) กล่าวว่า การบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน หมายถึงการบริหารและจัดการศึกษาที่หน่วยปฏิบัติ โดยมีโรงเรียนเป็นฐานหรือเป็นองค์กรหลักในการจัดการศึกษา ซึ่งจะต้องมีการกระจายอำนาจบริหารและจัดการศึกษาจากส่วนกลางไปยังโรงเรียนให้โรงเรียนมีอำนาจ หน้าที่ ความรับผิดชอบ มีอิสระคล่องตัวในการบริหารจัดการ ทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ บุคลากร และการบริหารทั่วไป ภายใต้คณะกรรมการสถานศึกษา ซึ่งประกอบด้วย ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนครู ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนศิษย์เก่า ผู้แทนนักเรียนและผู้บริหาร โรงเรียน เพื่อให้การจัดการศึกษาเป็นไปโดยการมีส่วนร่วม และความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครอง และชุมชนมากที่สุด

องค์ประกอบของโรงเรียนเป็นฐานการบริหารจัดการ ประกอบด้วย

1. การกระจายอำนาจให้กับโรงเรียน เพื่อให้มีอำนาจในการตัดสินใจเกี่ยวกับการเรียน การสอน การจัดการบุคลากร การบริหารงบประมาณและแผนงานโครงการ การตรวจสอบและ รายงาน

2. กระบวนการตัดสินใจ ต้องยึดหลักการตัดสินใจร่วม (Shared Decision Making Model) โดยทีมงานบริหารอันได้แก่ ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครองและบางครั้งรวมทั้งนักเรียนและ สมาชิกชุมชนด้วย

3. คาดหวังว่าโรงเรียนเป็นฐานบริหารจัดการ : SBM จะเสริมสร้างภาวะผู้นำระดับ โรงเรียนเพื่อรวมพลังในการพัฒนา

หลักการของการบริหาร โรงเรียนเป็นฐาน ยึดทฤษฎีและหลักการ เป็นกรอบดำเนินการ ดังนี้

1. หลักคุณภาพ (Principle of Equifinality) คือมีวิธีการหรือแนวทางมากมายและ หลากหลายที่จะนำมาใช้ดำเนินการเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายการศึกษา การยึดหยุ่น เป็นเรื่องสำคัญ และจำเป็น โรงเรียนมีความชอบธรรมเต็มที่ในอันที่จะขับเคลื่อนพัฒนาและดำเนินงานด้วย ยุทธศาสตร์ของตนเองในการจัดการเรียนการสอนและการบริหารจัดการ โรงเรียนด้วยพวกเขาเอง อย่างมีประสิทธิภาพ

2. หลักการกระจายอำนาจ (Principle of Decentralization) การกระจายอำนาจให้ โรงเรียนจะทำให้โรงเรียนมีพลังอำนาจและรับผิดชอบในการแก้ปัญหาอันที่จะเกิดขึ้นด้วยตนเองให้ มีประสิทธิภาพมากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้และส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างมี ประสิทธิภาพ

3. หลักระบบบริหารจัดการตนเอง (Principle of Self-management System) โรงเรียน จะต้องใช้หลักการบริหารจัดการตนเอง มาเป็นหลักในการดำเนินงานภายใต้ นโยบายหลักและ โครงสร้างขององค์กร การพัฒนาจุดประสงค์การเรียนการสอนและยุทธศาสตร์การพัฒนา สร้าง กำลังคนและทรัพยากร การแก้ปัญหาและการทำให้จุดมุ่งหมายบรรลุผลสำเร็จด้วยความสามารถ ของโรงเรียนเอง

4. หลักการริเริ่ม (Principle of Human Initiative) ความหลากหลายและซับซ้อนของ กิจกรรมทางการศึกษาจำเป็นต้องอาศัยการริเริ่มและความคิดสร้างสรรค์ของสมาชิกในโรงเรียน ในการทำหน้าที่เพิ่มพูนคุณภาพการศึกษา สมาชิกของโรงเรียนจะมีส่วนร่วมอย่างกว้างขวาง ร่วมกัน พัฒนาศักยภาพ ความคิดริเริ่มและความสามารถเพื่อเป็นพลังสร้างคุณภาพการศึกษาและพัฒนา โรงเรียน

อุทัย บุญประเสริฐ (2544, 3) ได้กล่าวถึงรูปแบบในการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานว่ามีรูปแบบที่สำคัญอย่างน้อย 4 รูปแบบ ได้แก่

1. รูปแบบที่ผู้บริหาร โรงเรียนเป็นหลัก (Administration Control SBM) ซึ่งมีผู้บริหารโรงเรียนเป็นประธานคณะกรรมการ และมีกรรมการอื่นๆ ได้มาจากการคัดเลือกหรือเลือกตั้งจากตัวแทนผู้ปกครอง ตัวแทนชุมชน และตัวแทนครู คณะกรรมการเหล่านี้มีบทบาทในการให้คำปรึกษา แต่อย่างไรก็ตาม อำนาจการตัดสินใจยังอยู่ที่ผู้บริหาร โรงเรียน

2. รูปแบบที่มีครูเป็นหลัก (Professional Control SBM) ซึ่งมาจากแนวคิดที่ว่า ครูเป็นผู้ใกล้ชิดนักเรียนมากที่สุด ย่อมรู้ปัญหาได้ดีกว่า และมองเห็นวิธีการแก้ปัญหาได้ชัดเจนกว่า ดังนั้นตัวแทนจากคณะครูจะมีสัดส่วนมากที่สุดในคณะกรรมการ โรงเรียน อย่างไรก็ตาม ผู้บริหารโรงเรียนยังคงเป็นประธานคณะกรรมการ โรงเรียน

3. รูปแบบที่ชุมชนมีบทบาทหลัก (Community Control SBM) ซึ่งมาจากแนวคิดที่ว่า การจัดการศึกษา ควรสนองตอบความต้องการและค่านิยมของผู้ปกครองและชุมชนให้มากที่สุด ตัวแทนผู้ปกครองและชุมชนจึงมีสัดส่วนในคณะกรรมการ โรงเรียนมากที่สุด ตัวแทนผู้ปกครองและชุมชน เป็นประธานคณะกรรมการ โดยมีผู้บริหาร โรงเรียนเป็นกรรมการและเลขานุการ บทบาทของคณะกรรมการ โรงเรียนเป็นคณะกรรมการบริหาร

4. รูปแบบที่ครูและชุมชนมีบทบาทหลัก (Professional / Community Control SBM) มาจากแนวคิดที่เชื่อว่าครูและผู้ปกครองต่างมีความสำคัญในการจัดการศึกษา และต่างอยู่ใกล้กับนักเรียนมากที่สุด รับรู้ปัญหา และมองเห็นช่องทางในการแก้ปัญหาได้ดีที่สุด สัดส่วนของครูและชุมชนในคณะกรรมการ โรงเรียนเท่าเทียมกัน แต่มากกว่าตัวแทนกลุ่มอื่นๆ อย่างไรก็ตามผู้บริหาร โรงเรียนยังเป็นประธานกรรมการ โรงเรียน

แนวทางในการดำเนินการนำรูปแบบการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ไปใช้ในโรงเรียนประถมศึกษาให้ประสบผลสำเร็จ ขึ้นอยู่กับปัจจัยต่อไปนี้

1. ต้องมีการถ่ายโอนอำนาจหน้าที่การบริหารจากหน่วยงานบริหารจากส่วนกลาง ไปยังผู้บริหาร โรงเรียนอย่างแท้จริง โดยผู้บริหาร โรงเรียนก็ต้องใช้อำนาจนั้นร่วมกับครู ผู้ปกครอง และผู้แทนจากชุมชน

2. มีการกำหนดอำนาจหน้าที่ (Authority) ซึ่งไม่ใช่เป็นการปิดกั้นความรับผิดชอบการมอบอำนาจหน้าที่จะมากนักเพียงใด ขึ้นอยู่กับภาระงาน บทบาทและความรับผิดชอบของผู้รับมอบอำนาจ

3. บุคลากรทุกคนในโรงเรียนต้องรู้จักประสงค์การปฏิบัติงาน บทบาท หน้าที่ ความรับผิดชอบ และการประเมินผลการปฏิบัติงานทั้งของตนเองและของผู้อื่น

4. บุคลากรในโรงเรียนและในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะต้องได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการบริหาร โรงเรียน ต้องเรียนรู้จากการเปลี่ยนบทบาท และการสื่อสาร

5. มีการพัฒนาวิชาชีพและฝึกอบรมให้แก่ครูและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เกี่ยวกับการจัดการ การแก้ปัญหาหลักสูตรและการสอน และได้รับการสนับสนุนงบประมาณสำหรับการฝึกอบรม และมีเวลาสำหรับการประชุมอย่างสม่ำเสมอ

6. ได้รับการสนับสนุนจากบุคลากรในโรงเรียน

7. จะต้องจัดให้มีระบบการติดต่อสื่อสารอย่างเสรี บุคลากรสามารถติดต่อสื่อสารกันทั้งในสายงาน ข้ามสายงาน หรือข้ามองค์กรได้

นอกจากนี้คณะกรรมการสถานศึกษาต้องได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการบริหารเช่นในเรื่องการตัดสินใจ การสั่งการ การแก้ปัญหา กลุ่มสัมพันธ์ การวางแผนหลักสูตรและการเรียนการสอน งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และผู้บริหาร โรงเรียนต้องได้รับการฝึกอบรมเพิ่มเติมทักษะภาวะผู้นำด้วย (อุทัย บุญประเสริฐ. 2544 : 44-46)

การบริหารโรงเรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ไม่ได้มีรูปแบบหรือสูตรสำเร็จ เป็นการบริหารจัดการที่เป็นไปตามความต้องการของโรงเรียนตนเอง โดยการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาที่มีความร่วมมือร่วมใจ ลงมือปฏิบัติ ปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง จนเป็นรูปแบบที่เหมาะสมหรือมีลักษณะเฉพาะ โรงเรียนนั้น (อนันต์ชัย พงศ์สุวรรณ. 2549 : 150)

การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล

ความเป็นมาของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล การปฏิรูปการศึกษามีความมุ่งหมายที่จะจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เป็นคนดี มีความสามารถและมีความสุข การดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีพลังและมีประสิทธิภาพ จำเป็นจะต้องมีการกระจายอำนาจและให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 ซึ่งให้มีการจัดระบบโครงสร้างและกระบวนการจัดการศึกษาของไทยมีเอกภาพเชิงนโยบายและมีความหลากหลายในทางปฏิบัติ มีการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาดังปรากฏในบทบัญญัติมาตรา 39 ที่ว่า “ มาตรา 39 กำหนดให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาทั้งด้านวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป ไปยังคณะกรรมการและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง”

การกระจายอำนาจดังกล่าวจะทำให้สถานศึกษามีความคล่องตัว มีอิสระในการบริหารจัดการ เป็นไปตามหลักของการบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School - Based Management : SMB) ซึ่งจะเป็นการสร้างรากฐานและความเข้มแข็งให้กับสถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ ได้มาตรฐานและสามารถพัฒนาได้อย่างต่อเนื่อง

จากแนวคิดดังกล่าวเพื่อให้สถานศึกษามีความคล่องตัว มีอิสระและมีความเข้มแข็ง รัฐจึงให้สถานศึกษาเป็นนิติบุคคลโดยบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พุทธศักราช 2546 ในมาตรา 35 ไว้ว่า "มาตรา 35 สถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานตามมาตรา 34 (2) เฉพาะที่เป็นโรงเรียนมีฐานะเป็นนิติบุคคล เมื่อมีการขุบเลิกสถานศึกษาตามวรรคหนึ่งให้ความเป็นนิติบุคคลสิ้นสุดลง"

สถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคลจึงหมายถึง โรงเรียนในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาที่กฎหมายยอมรับให้สามารถกระทำกิจกรรมต่าง ๆ ได้ด้วยตนเองภายในขอบเขต วัตถุประสงค์ มีสิทธิและหน้าที่ตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย ระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และกฎหมายอื่นซึ่งกำหนดสิทธิและหน้าที่ของสถานศึกษาไว้เป็นการเฉพาะ

วัตถุประสงค์ของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล

1. เพื่อให้สถานศึกษาจัดการศึกษาได้อย่างอิสระ คล่องตัว ให้สามารถบริหารจัดการศึกษาได้สะดวก รวดเร็ว มีประสิทธิภาพตามหลักการกระจายอำนาจและการบริหารงานที่ใช้โรงเรียนเป็นฐาน
2. เพื่อให้การจัดการศึกษาเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีพ สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

สิทธิและหน้าที่ของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล

ความเป็นนิติบุคคลของสถานศึกษา นอกจากจะต้องดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งสถานศึกษา ยังมีสิทธิและหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดทั้งกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ กฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ กฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาและกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

ดังนั้น สถานศึกษาจะดำเนินการต่าง ๆ ได้ ต้องอยู่ในกรอบอำนาจและหน้าที่ตามกฎหมาย และวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งสถานศึกษาเท่านั้น ซึ่งเป็นอำนาจหน้าที่ที่กำหนดไว้ให้เป็นหน้าที่ของส่วนราชการนั้น ๆ โดยกำหนดให้มีผู้อำนวยการสถานศึกษาเป็นผู้บังคับบัญชาของข้าราชการ และมีหน้าที่ในการบริหารกิจการของสถานศึกษาให้เป็นไปตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับของทางราชการรวมทั้งนโยบายและวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา

ในการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับบุคคลภายนอก มาตรา 39 แห่งกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พุทธศักราช 2546 ได้กำหนดให้ผู้อำนวยการสถานศึกษาเป็นผู้แทนของสถานศึกษาในกิจการทั่วไป รวมทั้งการจัดทำนิติกรรมสัญญาในนามของสถานศึกษา ตามวงเงินงบประมาณที่สถานศึกษาได้รับมอบหมาย หรือตามระเบียบบริหารการเงินของสถานศึกษาเป็นต้น

ฉะนั้นผู้อำนวยการสถานศึกษาจึงมีฐานะเป็นผู้แทนนิติบุคคล เช่นเดียวกับมหาวิทยาลัยที่กำหนดอำนาจหน้าที่อธิการบดี ให้เป็นผู้แทนมหาวิทยาลัยในกิจการทั่วไป ซึ่งมีฐานะเป็นผู้แทนนิติบุคคลตามสภาพที่กฎหมายกำหนด

นอกจากนี้ มาตรา 44 วรรคหนึ่ง และมาตรา 45 วรรคหนึ่ง แห่งกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พุทธศักราช 2546 ได้กำหนดให้มีการกระจายอำนาจและการมอบอำนาจของส่วนราชการที่เกี่ยวข้องให้แก่สถานศึกษาเพื่อให้การบริหารและการจัดการศึกษาสถานศึกษามีความอิสระและคล่องตัว นอกจากการบริหารและการจัดการศึกษาตามอำนาจหน้าที่เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนแล้ว รัฐบาลได้มีการปฏิรูประบบราชการ เพื่อบริการประชาชนให้มีความพึงพอใจในการบริการภาครัฐมากขึ้น เพื่อให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ดังกล่าว สำนักนายกรัฐมนตรีจึงออกระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พุทธศักราช 2542 ขึ้น เพื่อให้ทุกกระทรวง ทบวง กรม และส่วนราชการถือปฏิบัติ การบริหารจัดการของสถานศึกษาซึ่งมีหน้าที่ให้บริการศึกษาแก่ประชาชนและเป็นสถานศึกษาของรัฐ จึงต้องนำหลักการว่าด้วยการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี ซึ่งเรียกกันโดยทั่วไปว่า “หลักธรรมาภิบาล” มาบูรณาการในการบริหารและจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับโรงเรียนในฐานะที่เป็นนิติบุคคลด้วย หลักการดังกล่าว ได้แก่

1. หลักนิติธรรม
2. หลักคุณธรรม
3. หลักความโปร่งใส
4. หลักการมีส่วนร่วม
5. หลักความรับผิดชอบ
6. หลักความคุ้มค่า

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้บัญญัติให้กระทรวงศึกษาธิการมีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการ โดยให้โรงเรียนเป็นนิติบุคคล ที่มุ่งหวังยกระดับการศึกษาของชาติให้ได้มาตรฐานและจัดการศึกษาได้อย่างทั่วถึง มีคุณภาพ โดยได้บัญญัติให้มีการกระจายอำนาจการบริหารจัดการแบ่งงานออกเป็น 4 ด้าน ดังนี้

1. การบริหารงานวิชาการ

แนวคิด การบริหารงานวิชาการ ถือว่างานวิชาการเป็นงานหลักหรือเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษา มุ่งกระจายอำนาจในการบริหารจัดการให้สถานศึกษามากที่สุด ด้วยเจตนารมณ์ที่จะให้สถานศึกษาคำเนินการได้โดยอิสระ คล่องตัว รวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น และการมีส่วนร่วมได้จากผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย ซึ่งจะเป็นปัจจัยสำคัญให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารและการจัดการ สามารถพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ ตลอดจนการวัดผล ประเมินผล รวมทั้งการวัดปัจจัยเกื้อหนุนการพัฒนาคุณภาพนักเรียน ชุมชน ท้องถิ่น ได้อย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้สถานศึกษาดำเนินการวิชาการได้โดยอิสระ คล่องตัว รวดเร็ว และสอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน สถานศึกษา ชุมชน และท้องถิ่น
2. เพื่อให้การบริหารและจัดการศึกษาของสถานศึกษาได้มาตรฐานมีคุณภาพ สอดคล้องกับระบบการประกันคุณภาพการศึกษาและการประเมินคุณภาพภายใน เพื่อพัฒนาตนเอง และการประเมินจากหน่วยงานภายนอก
3. เพื่อให้สถานศึกษาพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ ตลอดจนการจัดปัจจัยเกื้อหนุนการพัฒนาการเรียนรู้ที่สนองตามความต้องการของผู้เรียน ชุมชน และท้องถิ่น- โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ได้อย่างมีคุณภาพและประสิทธิ
4. เพื่อให้สถานศึกษาได้ประสานความร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

ขอบข่ายงานและภารกิจ

การบริหารงานวิชาการมีขอบข่ายและภารกิจดังนี้ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผลประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ การนิเทศการศึกษา การแนะแนว การศึกษา การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ ชุมชน การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น การส่งเสริม และ สนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กรหน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

2. การบริหารงบประมาณ

แนวคิด การบริหารงบประมาณของสถานศึกษามุ่งเน้นความเป็นอิสระ ในการบริหารจัดการ มีความคล่องตัว โปร่งใส ตรวจสอบได้ ยึดหลักการบริหารมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์และบริหาร งบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน ให้มีการจัดกาผลประโยชน์จากทรัพย์สินของสถานศึกษา รวมทั้ง

จัดหารายได้จากบริการมาใช้บริหารจัดการเพื่อประโยชน์ทางการศึกษา ส่งผลให้เกิดคุณภาพที่ดีขึ้น
ต่อผู้เรียน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้สถานศึกษาบริหารงานด้านงบประมาณมีความเป็นอิสระ คล่องตัว โปร่งใส
ตรวจสอบได้

2. เพื่อให้ได้ผลผลิต ผลลัพธ์เป็นไปตามข้อตกลงการให้บริการ

3. เพื่อให้สถานศึกษาสามารถบริหารจัดการทรัพยากรที่ได้อย่างเพียงพอและมี
ประสิทธิภาพ

ขอบข่ายภารกิจ

การจัดทำและเสนอของงบประมาณ การจัดสรรงบประมาณ การตรวจสอบ ติดตาม
ประเมินผล และการรายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงาน การระดมทรัพยากร และการ
ลงทุนเพื่อการศึกษา การบริหารการเงิน การบริหารบัญชี การบริหารพัสดุและสินทรัพย์

3. การบริหารงานบุคคล

แนวคิด การบริหารงานบุคคล เป็นภารกิจที่สำคัญมุ่งส่งเสริมให้สถานศึกษาสามารถ
ปฏิบัติงานเพื่อตอบสนองภารกิจของสถานศึกษา เพื่อดำเนินการด้านการบริหารงาน
บุคคลให้เกิดความคล่องตัว อิสระภายใต้ระเบียบกฎหมาย เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล
ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาได้รับการพัฒนา มีความรู้ ความสามารถ มี
ขวัญกำลังใจ ได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติ มีความมั่นคงและก้าวหน้าในวิชาชีพ ซึ่งจะ
ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของผู้เรียนเป็นสำคัญ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้การดำเนินงานด้านการบริหารบุคคลถูกต้อง รวดเร็ว เป็นไปตามหลัก
ธรรมาภิบาล

2. เพื่อส่งเสริมให้บุคลากรมีความรู้ความสามารถ และจิตสำนึกในการปฏิบัติภารกิจที่
รับผิดชอบให้เกิดผลสำเร็จตามหลักการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์

3. เพื่อส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาปฏิบัติงานเต็มตามศักยภาพ โดยยึดมั่น
ในระเบียบวินัย จรรยาบรรณ อย่างมีมาตรฐานแห่งวิชาชีพ

4. เพื่อให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ปฏิบัติงานได้ตามมาตรฐานวิชาชีพได้รับการ
ยกย่องเชิดชูเกียรติ มีความมั่นคงและความก้าวหน้าในวิชาชีพ ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพ
การศึกษาของผู้เรียนเป็นสำคัญ

ขอบข่ายและภารกิจ

การบริหารงานบุคคลมีขอบข่ายและภารกิจดังนี้ การวางแผนอัตรากำลัง การสรรหา และการบรรจุแต่งตั้ง การเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ วินัยและการรักษาวินัย การออกจากราชการ

4. การบริหารทั่วไป

แนวคิด การบริหารทั่วไปเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดระบบการบริหารองค์กร การให้บริการบริหารงานอื่นๆ บรรลุผลตามมาตรฐาน คุณภาพและเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยมีบทบาทหลักใน

การประสานส่งเสริมสนับสนุนและการอำนวยความสะดวกต่างๆ ในการให้บริการการศึกษาทุกรูปแบบ มุ่งพัฒนาสถานศึกษาให้ใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีอย่างเหมาะสมส่งเสริมในการบริหารและการจัดการศึกษาของสถานศึกษาคตามหลักการบริหารงานแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงานเป็นหลัก โดยเน้นความโปร่งใส ความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ ตลอดจนการมีส่วนร่วมของบุคคล ชุมชน และองค์กรที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การจัดการศึกษามีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้บริการ สนับสนุน ส่งเสริม ประสานงานและอำนวยความสะดวก ให้การปฏิบัติงานของสถานศึกษาเป็น ไปด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล
2. เพื่อประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร และผลงานของสถานศึกษาต่อสาธารณชน ซึ่งจะก่อให้เกิด ความรู้ ความเข้าใจ เจตคติ เลื่อมใส ศรัทธา และให้การสนับสนุนการจัดการศึกษา

ขอบข่ายและภารกิจ

การบริหารทั่วไปมีขอบข่ายและภารกิจงานดังนี้ การดำเนินงานธุรการ งานเลขานุการ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน การพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศการประสานและพัฒนาเครือข่ายการศึกษา การจัดระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร งานเทคโนโลยีสารสนเทศ การส่งเสริมสนับสนุนด้านวิชาการ งานประมาณ บุคลากร และบริหารทั่วไป การดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม การจัดทำสำมะโนนักเรียน การรับนักเรียน การส่งเสริมและประสานงานการจัดการศึกษาในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา การส่งเสริมงานกิจการนักเรียน การประชาสัมพันธ์งานการศึกษา การส่งเสริมสนับสนุนและประสานงานการจัดการศึกษาของบุคคล ชุมชน องค์กร หน่วยงาน และสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา งานประสานราชการกับเขตพื้นที่การศึกษาและหน่วยงานอื่น รวมถึงการจัดระบบการควบคุมภายในหน่วยงาน งานบริหารสาธารณะ งานที่ไม่ได้ระบุไว้ในงานอื่น

บริบทของชุมชนของโรงเรียนบ้านโคกสะอาด

โรงเรียนบ้านโคกสะอาด มีหมู่บ้านในเขตบริการที่มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา จำนวน 3 หมู่บ้านดังนี้ ประชากรใหญ่มีฐานะค่อนข้างยากจน มีรายได้เฉลี่ยตาม จปฐ. ต่อคนไม่เกินปีละ 25,000 บาท นอกจากการทำนาที่หารายได้เสริมโดยการออกไปรับจ้างต่างถิ่นจะกลับมาบ้านเพื่อถึงคราวเก็บเกี่ยวข้าวและจะกลับออกไปอีกเมื่อว่างจากการทำนา ทำให้เกิดปัญหาทางครอบครัวแตกแยก นักเรียนขาดการเอาใจใส่ดูแลซึ่งมีผลกระทบต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียน ชาวบ้านโคกสะอาดนับถือศาสนาพุทธมีวัดป่าโพธิ์แก้วจำนวน 1 แห่ง เพื่อเป็นที่ปฏิบัติกิจทางศาสนา ความเป็นอยู่ของชาวบ้านอยู่กันแบบพึ่งพาช่วยเหลือเกื้อหนุนซึ่งกันและกัน มีความสามัคคีช่วยสนับสนุนการพัฒนาวัด และพัฒนาโรงเรียน

ชุมชนบ้านโคกสะอาด บ้านโคกสะอาด ตั้งอยู่หมู่ที่ 2 ตำบลขาม อำเภอลำลูกกา จังหวัดบุรีรัมย์ อยู่ในเขตการปกครองขององค์การบริหารส่วนตำบลขาม มีลำน้ำธรรมชาติไหลผ่าน 2 ลำ คือลำนางรอง และลำน้ำมาศตั้งแต่เริ่มก่อตั้งจนถึงปัจจุบันขาม ห่างจากตัวอำเภอลำลูกกา 8 กิโลเมตร ห่างจากถนนลาดยางสายนางรอง-ลำปลายมาศ 5 กิโลเมตร สภาพโดยทั่วไปเป็นหมู่บ้านขนาดกลาง มีครัวเรือน จำนวน 83 หลังคาเรือน มีเนื้อที่ 1.66 ตารางกิโลเมตร ประชากรรวมทั้งชายและหญิง 430 คน ราษฎรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพการทำนา มีทั้งทำนาตนเองและการทำงานเช่า ส่วนโรงเรียนเป็นอย่างดีแม้จะมาจากรายได้ที่จำกัดของแต่ละคนและครอบครัว นับว่าบ้านโคกสะอาดเป็นหมู่บ้านหลักในการช่วยเหลือสนับสนุนวัดและโรงเรียนมากกว่าหมู่บ้านอื่นในฐานะเจ้าของพื้นที่ที่มีวัดและ โรงเรียนตั้งอยู่ตั้งแต่เริ่มก่อตั้ง- จนถึงปัจจุบัน โดยเฉพาะพื้นที่ในการก่อสร้างโรงเรียนทั้งหมดเป็นที่ดินที่ราษฎรบ้านโคกสะอาดเป็นผู้บริจาคให้ทั้งหมด และอยู่ท่ามกลางหมู่บ้าน ทำให้ชุมชนมีความผูกพันมีความรักที่จะช่วยเหลือและสนับสนุน โรงเรียนเสมือนเป็นเจ้าของมานานที่เก่าแก่ของตำบลขามอีกหมู่บ้านหนึ่ง

ชุมชนบ้านโนนน้ำอ้อม บ้านโนนน้ำอ้อม เป็นหมู่บ้านที่อยู่ใกล้ลำน้ำกว่าบ้านโคกสะอาด หน้าฝนจะมีน้ำไหลอ้อมบ้านทั้ง 2 ลำ จึงมีชื่อว่าโนนน้ำอ้อม เป็นหมู่บ้านขนาดเล็ก มีครัวเรือน 52 ครัวเรือน มีเนื้อที่ 3.98 ตารางกิโลเมตร มีประชากรทั้งชายและหญิง รวม 252 คน ราษฎรส่วนมากเป็นคนไทยนางรอง อาชีพทำนาและรับจ้างทั่วไป ลักษณะนิสัยใจคอความเป็นอยู่มีลักษณะการพูดประเพณีและวัฒนธรรมคล้ายกันกับบ้านโคกสะอาด เนื่องจากบ้านโคกสะอาดแยกจากบ้านโนนน้ำอ้อม มีวัดและโรงเรียนในเขตบริการเดียวกันมีความเหมือนที่คล้ายคลึงกัน เนื่องจากมีความสัมพันธ์มาแต่อดีต

ชุมชนบ้านหนองม่วง บ้านหนองม่วง เป็นหมู่บ้านที่แยกจากบ้านโคกสะอาด อยู่ในเขตพื้นที่ลำนางรองและลำน้ำมาศไหลผ่าน มีจำนวนประชากร ทั้งชายและหญิง รวม 400 คน จำนวน 78 ครัวเรือน มีพื้นที่ 2.56 ตารางกิโลเมตร เป็นหมู่บ้านขนาดกลาง ราษฎรในหมู่บ้านส่วนใหญ่เป็นคนไทยนางรอง และมีเขมรและลาวอยู่เป็นจำนวนน้อย อาชีพส่วนใหญ่ทำนาและรับจ้างทั่วไป ชาวบ้านส่วนใหญ่มีฐานะยากจน เฉลี่ยมีรายได้อยู่ในระดับต่ำเมื่อเปรียบเทียบกับบ้านโคกสะอาดและบ้านโนนน้ำอ้อม ประเพณีและวัฒนธรรมมีความคล้ายคลึงกัน เป็นเขตบริการทั้งวัดและโรงเรียนเดียวกันกับบ้านโคกสะอาด ชุมชนมีความรักสามัคคีกันดี มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ช่วยเหลือเกื้อหนุนช่วยเหลือซึ่งกันและกันระหว่าง บ้าน วัด และโรงเรียน อย่างสม่ำเสมอ

บริบทของโรงเรียนบ้านโคกสะอาด

ประวัติความเป็นมา โรงเรียนบ้านโคกสะอาด ตั้งอยู่เลขที่ 82 หมู่ 2 บ้านโคกสะอาด ตำบลชำนิ อำเภอชำนิ จังหวัดบุรีรัมย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 อยู่ห่างจากตัวอำเภอชำนิ 8 กิโลเมตร ระยะทางห่างจากถนนลาดยางสายนางรอง – ตำบลมาศ 5 กิโลเมตร อยู่ห่างจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ประมาณ 64 กิโลเมตร ตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 2 พฤษภาคม 2496 โดยนายวินัย สุวรรณภาส นายอำเภอนางรองเป็นผู้ก่อตั้ง เปิดเรียนครั้งแรกโดยมี นายแสร่ จันทร์แจ่มภพ เป็นครูใหญ่ เปิดทำการสอนครั้งแรกเป็นอาคารเรียนชั่วคราวมีนักเรียน 61 คน มีเนื้อที่ 9 ไร่ 2 งาน 84.4 ตารางวา มีหมู่บ้านเขตบริการโรงเรียน จำนวน 3 หมู่บ้าน คือ บ้านโคกสะอาด บ้านโนนน้ำอ้อม และบ้านหนองม่วง ในปีการศึกษา 2550 โรงเรียนบ้านโคกสะอาด เปิดการสอนตั้งแต่ระดับอนุบาลถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีนักเรียนรวมทั้งสิ้น 123 คน มีครู รวม 9 คน ภารโรง 1 คน

วิสัยทัศน์ ยุทธศาสตร์และนโยบายการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านโคกสะอาด

วิสัยทัศน์ (Vision) นักเรียนโรงเรียนบ้านโคกสะอาด มีความรู้ความสามารถตามมาตรฐานคุณภาพนักเรียน โดยเน้นความเป็นเลิศทางวิชาการ คุณธรรม จริยธรรม มีความรับผิดชอบค่าน้ำใจ มีน้ำใจนักกีฬา มีสุขภาพร่างกายที่สมบูรณ์แข็งแรง ห่างไกลยาเสพติดและมีความสุขในการเรียนรู้ ตลอดจนการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมและทรัพยากรท้องถิ่นและชาติ

ยุทธศาสตร์ (Strategy)

1. โรงเรียนพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศและใช้นวัตกรรมเพื่อการบริหารจัดการ
2. จัดการศึกษาให้ครอบคลุมประชากรทุกกลุ่มเป้าหมายให้ทั่วถึงและมีคุณภาพ

3. โรงเรียนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในรูปแบบที่หลากหลาย นำเอาเทคโนโลยีที่เหมาะสม ชุมชน ภูมิปัญญาท้องถิ่น สถานประกอบการ หน่วยงาน องค์กร ต่างๆมาร่วมจัดการศึกษาให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ และตามธรรมชาติของผู้เรียน อย่างมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา

4. ระดมทรัพยากรในท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการศึกษาและสร้างความเข้มแข็งให้กับ โรงเรียนสามารถบริหารจัดการ และบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์

5. จัดกิจกรรมเกี่ยวกับการประพฤติปฏิบัติตนตามหลักธรรมาภิบาล และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาคน สังคม และสิ่งแวดล้อม เพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

6. โรงเรียนและชุมชนร่วมพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ทั้งในและนอก สถานศึกษาเพื่อเป็นแหล่งส่งเสริมความรู้และรายได้แก่นักเรียน

7. พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีความพร้อมและมีศักยภาพเพียงพอ สามารถปฏิบัติงานได้ตามจรรยาบรรณและมาตรฐานวิชาชีพ

8. โรงเรียนมีการประกันคุณภาพการศึกษา ได้รับการประเมินคุณภาพการศึกษาทั้ง ภายในและภายนอก

9. โรงเรียนมีการกำกับติดตามและประเมินผลการบริหารจัดการศึกษา

10. โรงเรียนจัดทำ รายงานผลการจัดการศึกษาประจำปี

นโยบาย (Policy)

1. สร้างบรรยากาศ สภาพแวดล้อมภายในห้องเรียนและนอกห้องเรียนให้มีคุณภาพเอื้อต่อการจัดกิจกรรมสนับสนุน การเรียนการสอนและจัดประสบการณ์ทุกห้องเรียน

2. จัดหาและนำระบบไอที/คอมพิวเตอร์มาใช้และสนับสนุนการปฏิบัติงานข้อมูลและการสอนในโรงเรียน

3. สร้างระบบการควบคุมดูแลนักเรียนอย่างทั่วถึงทุกคนให้มีความพร้อมและปลอดภัย

4. บริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล สร้างความโปร่งใส ศรัทธา เชื่อมั่น ในการบริหาร

5. ขจัดปัญหาการอ่านไม่ออก เขียนไม่ได้ของนักเรียนให้หมดไป สร้างคุณภาพให้เกิดขึ้นกับนักเรียนทุกชั้น มีการนิเทศติดตามอย่างต่อเนื่อง

6. เพิ่มศักยภาพของครูและนักเรียนให้มีความเข้มแข็ง ในด้านวิชาการ การพึ่งตนเอง ออกอมประหยัด มีระเบียบวินัย มีคุณธรรม ใฝ่รู้ใฝ่เรียน

เป้าประสงค์ (Goal)

1. โรงเรียนพัฒนาระบบสารสนเทศและใช้นวัตกรรมเพื่อการบริหารจัดการ
2. จัดการศึกษาให้ครอบคลุมประชากรทุกกลุ่มเป้าหมายอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ
3. โรงเรียนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในรูปแบบที่หลากหลายนำเอาเทคโนโลยีที่เหมาะสม ชุมชน ภูมิปัญญาท้องถิ่น สถานประกอบการ หน่วยงาน องค์กรต่างๆ มาร่วมจัดการศึกษาให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาตามศักยภาพและตามธรรมชาติของผู้เรียนอย่างมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา
4. ระดมทรัพยากรท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการศึกษาและสร้างความเข้มแข็งให้โรงเรียนสามารถบริหารจัดการ และบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์
5. จัดกิจกรรมเกี่ยวกับการประพฤติปฏิบัติตนตามหลักธรรมาภิบาลและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาคน สังคม และสิ่งแวดล้อมเพื่อการอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติสุข
6. โรงเรียนและชุมชนร่วมกันพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ทั้งในและนอกสถานศึกษาเพื่อเป็นแหล่งเสริมความรู้และรายได้แก่นักเรียน
7. พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีความพร้อมและมีศักยภาพเพียงพอสามารถปฏิบัติงานได้ตามจรรยาบรรณและมาตรฐานวิชาชีพ
8. โรงเรียนมีการประกันคุณภาพภายใน
9. โรงเรียนมีการกำกับ ติดตามและประเมินผลการบริหารจัดการศึกษา
10. โรงเรียนจัดทำรายงานผลการบริหารการจัดการศึกษาประจำปี

พันธกิจ (Mission)

ระดับก่อนประถมศึกษา

1. ส่งเสริมการจัดประสบการณ์ให้แก่เด็กอายุ 4-5 ขวบที่อยู่ในเขตบริการ โรงเรียน
2. ส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการตามศักยภาพแต่ละคน
3. จัดกิจกรรมเพื่อปลูกฝังคุณธรรมบนพื้นฐานของความเป็นไทย
4. ส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์
5. จัดกิจกรรมส่งเสริมด้านภาษาและการสื่อสารให้เหมาะสมกับวัย
6. ส่งเสริมการจัดการศึกษาปฐมวัยโดยให้ชุมชนและองค์กรต่างๆ มีส่วนร่วม

ระดับประถมศึกษา

1. จัดการศึกษาภาคบังคับให้กับเด็กอายุ 6-12 ปีอย่างทั่วถึงจนจบหลักสูตร
2. จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้แก่ผู้เรียนทุกประเภท ทั้งผู้เรียนปกติ พิการ ด้อยโอกาส และที่มีความสามารถพิเศษ
 3. สนับสนุนให้นักเรียนที่เรียนจบ ป.6 ทุกคนได้เรียนต่อจนจบหลักสูตรภาคบังคับ ม.3
 4. พัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศ ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น นวัตกรรม เทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารจัดการสนับสนุนการเรียนรู้
 5. ร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ความร่วมมือและสนับสนุนการจัดการศึกษาให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาชาติ
 6. ส่งเสริมให้ครูมีการวิจัยในชั้นเรียนเพื่อนำมาพัฒนาการเรียนการสอน
 7. พัฒนาคูและบุคลากรทางการศึกษา สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพ
8. จัดแหล่งเรียนรู้ต่างๆเพื่อเอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน
9. จัดระบบการประกันคุณภาพภายในและรายงานผลการบริหารจัดการศึกษารูปแบบและแนวทางในการนำยุทธศาสตร์และแผนไปสู่การปฏิบัติของโรงเรียน
 1. การนำยุทธศาสตร์ไปสู่การปฏิบัติ
 - 1.1 หลักการ การนำยุทธศาสตร์ไปสู่การปฏิบัติ หมายถึงการนำยุทธศาสตร์ของโรงเรียน ไปจัดทำโครงการและประมวลสาระของโครงการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี
 - 1.2 แนวทาง การนำแผนยุทธศาสตร์ไปสู่การปฏิบัติมีรูปแบบในการดำเนินงานตามขั้นตอนดังต่อไปนี้
 - 1.2.1 กำหนดกรอบทิศทางและยุทธศาสตร์การพัฒนาประจำปีโดยกำหนดกรอบทิศทางและยุทธศาสตร์การพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนบ้านโคกสะอาด มาใช้เป็นทิศทางหลักสำหรับการพิจารณากำหนด ประกอบด้วย วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ ประเด็นยุทธศาสตร์ และยุทธศาสตร์
 - 1.2.2 การพิจารณากำหนดกรอบทิศทางและยุทธศาสตร์การพัฒนาประจำปีต้องนำยุทธศาสตร์ของหน่วยงานระดับที่สูงกว่ามาพิจารณาได้แก่ นโยบายรัฐบาล ยุทธศาสตร์เป้าหมายของกระทรวงศึกษาธิการ วิสัยทัศน์และนโยบายการพัฒนากลยุทธ์ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กรอบทิศทางและยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียง

เหนือคองล่างและกรอบยุทธศาสตร์จังหวัดบุรีรัมย์ กรอบทิศทางและยุทธศาสตร์การพัฒนา การศึกษาขั้นพื้นฐานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1

- 1.2.3 การจัดทำและกำหนดนโยบายการพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานประจำปี
 - 1.2.4 จัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี
 - 1.2.5 จัดทำแผน แผนงาน โครงการทั้งที่ใช้เงินงบประมาณและไม่ใช้เงิน
 - 1.2.6 ประมวลสาระและนำโครงการทั้งที่ใช้เงินงบประมาณและไม่ใช้งบจัดทำ
- งบประมาณ
- แผนปฏิบัติการ

2. การนำแผนปฏิบัติการไปสู่การบริหารจัดการ

2.1 หลักการ การนำแผนปฏิบัติการไปสู่การบริหารจัดการ หมายถึงการนำ โครงการที่ปรากฏตามแผนปฏิบัติการ ซึ่งเป็นแผนระยะสั้น (1) ไปสู่การบริหารจัดการ

2.2. แนวทาง การนำแผนปฏิบัติการไปสู่การบริหารจัดการ มีรูปแบบในการ ดำเนินงานตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

- 2.2.1 ผู้เป็นเจ้าของภาพนำโครงการเสนออนุมัติจากผู้บริหารสถานศึกษา
- 2.2.2 นำโครงการไปบริหารจัดการหลังจากที่ได้รับอนุมัติจากผู้บริหาร สถานศึกษาให้เสร็จตามระยะเวลาที่กำหนด
- 2.2.3 ผู้เป็นเจ้าของภาพสรุปผลการบริหาร โครงการให้ผู้บริหารสถานศึกษาทราบ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้ามีดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2535) ได้สรุปผลการประเมิน

โรงเรียนที่ดำเนินงาน โครงการศึกษาเพื่อหมู่บ้านในเขตชนบท ปี 2526 – 2527 พบว่า ผู้บริหาร โรงเรียน ครูผู้สอน ผู้นำท้องถิ่นและประชาชนมีความเข้าใจและร่วมมือกันพัฒนาท้องถิ่นของ ตนเอง ได้นำประสบการณ์ที่ได้รับไปปรับปรุงสภาพความเป็นอยู่ของตนเองให้ดีขึ้น งบประมาณ บุคลากร และการประสานงานได้รับการสนับสนุน การร่วมกิจกรรมของประชาชนในระดับป่าน กลาง ปัญหาที่พบคือ ประชาชนในพื้นที่ยากจน ไม่เข้าใจหลักของการพัฒนาตามโครงการและ ในบางพื้นที่มีประชาชนมีฐานะยากจน จากสรุปผลการประเมิน โรงเรียนที่ดำเนินงานปี 2528 – 2529

พบว่ามีปัญหาและอุปสรรคด้านการประสานงาน ขาดการสนับสนุนจากหน่วยงานอื่น และประชาชน ขาดการนิเทศอย่างจริงจังไม่ต่อเนื่อง และได้เสนอแนะให้มีการประชุมวางแผนและร่วมมือกันแก้ปัญหาทบทวน การปฏิบัติงาน และบทบาทหน้าที่ของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย จากรายงานผลการประเมินโครงการ ในปี 2520 - 2531 เห็นว่าควรปรับปรุงยุทธศาสตร์ และวิธีการพัฒนา เพื่อให้ประชาชนสามารถพัฒนาชนบทได้ด้วยตนเอง ควรประชาสัมพันธ์ความก้าวหน้าการดำเนินงานให้ประชาชนทราบเป็นระยะๆ

ศฤงค์ มินตระ (2536) ได้ศึกษาปัญหาและอุปสรรคและแนวทางในอนาคตของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการศึกษาในสังคมไทย พบว่าการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในสังคมไทยเป็นแนวคิดทางอุดมคติที่เชื่อว่าจะสามารถพัฒนาคุณภาพทรัพยากรและสนองความต้องการของประชาชนได้ดีกว่าการจัดการศึกษาที่ผ่านมา แต่ปัญหาอุปสรรคที่สำคัญคือรัฐบาลต้องมีความจริงจังในการกระจายอำนาจในการจัดการศึกษาและผลการวิจัยพบว่า การจัดการศึกษาในอนาคตนั้นประชาชนต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดรูปแบบ เนื้อหาและวิธีการให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของชุมชน

วราภรณ์ วงศ์ใหญ่ (2541 : 138 - 144) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก ซึ่งการวิจัยได้ศึกษา 3 ด้าน คือ สภาพการมีส่วนร่วมด้านปัจจัยป้อนเข้า สภาพการมีส่วนร่วมในด้านกระบวนการ และสภาพการมีส่วนร่วมในด้านผลผลิตพบว่า สภาพการมีส่วนร่วมด้านปัจจัยป้อนเข้าคือ คณะกรรมการการศึกษาเป็นสิ่งที่สำคัญจำเป็นต่อการบริหารโรงเรียนในระดับท้องถิ่นและผู้บริหาร โรงเรียนยังได้นำมติของคณะกรรมการการศึกษาประจำโรงเรียนมาช่วยในการตัดสินใจในระดับมาก และสภาพการมีส่วนร่วมด้านกระบวนการมีการดำเนินการของโรงเรียนด้านการวางแผนสัมพันธ์ชุมชน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก การบริหารงานวิชาการโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง การบริหารการเงินในภาพรวมมีปัญหาเล็กน้อย ด้านการประเมินงบประมาณ

ชิน ศรีสวัสดิ์ (2542 : 95 - 96) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้นำท้องถิ่นในการพัฒนาชนบทศึกษาเฉพาะกรณีบ้านคงเค็งและบ้านชุมแสง อำเภอจอมพระ จังหวัดสุรินทร์ พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาและการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนจะมีมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับปัจจัยทางด้านผู้นำ ปัจจัยด้านชุมชนและปัจจัยเสริมนอกจากชุมชน ได้แก่ หน่วยงานของทางราชการ ปัจจัยทั้งสามมีส่วนสัมพันธ์และส่วนเสริมซึ่งกันและกันคือ ผู้นำมีส่วนผลักดันให้ชุมชนเกิดความเปลี่ยนแปลงและพัฒนาได้ ส่วนชุมชนก็มีส่วนสำคัญต่อการเสริมหรือถ่วงบทบาทของผู้นำได้

ศิริกาญจน์ โกสุมภ์ (2542) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนและโรงเรียนเพื่อการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่าสิ่งที่สำคัญที่สุดเป็นสิ่งที่กำหนดกระบวนการและแบบแผนของการมี

ส่วนร่วมของชุมชนและโรงเรียนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน คือเงื่อนไขด้านสภาพแวดล้อมของชุมชนและเงื่อนไขทางด้านโรงเรียนและที่สำคัญคือการกำหนดความหมายของการมีส่วนร่วมให้ตรงกันระหว่างผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา

ชูศักดิ์ ชาญช่าง (2543 : 105 – 106) ได้ศึกษาพฤติกรรมของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา จากผลการศึกษาพบว่าการมีส่วนร่วมตามบทบาทของคณะกรรมการโรงเรียน อยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นด้านการรับทราบความก้าวหน้าการดำเนินงานตามแผนและด้านการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนอยู่ในระดับมาก และในภาพรวมพบว่าพฤติกรรมของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา มี 2 ด้าน คือ ด้านการจูงใจและการกำหนดเป้าหมายการศึกษามีส่วนร่วมของชุมชน

สาคร กุณจีน (2543 : 150) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษากับการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาพัฒนาการเรียนการสอนในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรสงคราม พบว่า ผู้บริหารและคณะครูในโรงเรียนมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนในการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาพัฒนาการเรียนการสอน แสวงหาภูมิปัญญาท้องถิ่นโดยการสำรวจชุมชนและการสนับสนุนให้ความร่วมมือช่วยเหลือในการพาไปศึกษาดูแหล่งประกอบอาชีพของปราชญ์ท้องถิ่น

สุทธิรักษ์ ปิณฑานนท์ (2543 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาผลการวิจัยพบว่า ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาทุกขั้นตอน คือ

1. ขั้นตอนการแต่งตั้งคณะกรรมการสถานศึกษา โรงเรียน
2. ขั้นตอนการประชุมเพื่อร่วมดำเนินการ ชุมชนมีส่วนร่วมในการส่งตัวแทนในฐานะกรรมการสถานศึกษา โรงเรียน

3. ขั้นตอนสำรวจเก็บรวบรวมข้อมูลมีส่วนร่วมให้ข้อมูล
4. ขั้นตอนกำหนดหลักการ จุดมุ่งหมาย เนื้อหามีส่วนร่วมในการให้ข้อมูล
5. ขั้นตอนกำหนดความเหมาะสมของผู้รับบริการชุมชนมีส่วนร่วมเป็นผู้ให้ข้อมูล
6. ขั้นตอนสร้างรายละเอียดต่างๆของเนื้อหาชุมชนมีส่วนร่วมเป็นผู้ให้และสร้าง

รายละเอียดของเนื้อหา

7. ขั้นตอนวิเคราะห์ความเป็นไปได้ของเนื้อหา มีส่วนร่วมโดยเข้าประชุมวิเคราะห์เห็นชอบเสนอแนะ

8. ขั้นตอนการนำเนื้อหาไปใช้มีส่วนร่วมโดยเป็นวิทยากร ส่วนปัจเจกเงื่อนไขที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา พบว่าทุกปัจจัยเงื่อนไขที่ศึกษามีผลกระทบต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนทั้งสิ้น

ยุทธชัย ชูชัย (2544 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเชียงราย ผลการวิจัยพบว่า สภาพการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเชียงราย ชุมชนมีในการจัดการศึกษาอยู่ในระดับน้อย โดยเฉพาะการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการวางแผน และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ปัจจัยที่มีความสำคัญระดับมาก ได้แก่ ความต้องการให้ชุมชนเจริญก้าวหน้า ความศรัทธาคือระบบการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ ความศรัทธาคือผู้บริหารและคณะครู และลักษณะกิจกรรมที่เกิดจากความต้องการของชุมชน นอกจากนี้มีความสำคัญระดับกลาง ปัจจัยที่มีความสำคัญระดับน้อย ได้แก่ อำนาจที่เกิดจากคนที่มีความเหนือกว่า

บุญเสริม ศรีทา (2544) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการศึกษาในอำเภอเมือง จังหวัดแพร่ พบว่าโรงเรียนให้ความสำคัญต่อผู้นำชุมชนน้อย โรงเรียนขาดการประชาสัมพันธ์แจ้งให้ประชาชนได้ทราบถึงรายละเอียดของการจัดการศึกษา ในส่วนของชุมชนเองถือว่าการจัดการศึกษาเป็นหน้าที่ของบุคลากรในโรงเรียนเท่านั้น ประชาชนไม่สามารถช่วยเหลือโรงเรียนได้

อนันต์ ธิตา (2544 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดน่าน ผลการวิจัยพบว่า

1. การมีส่วนร่วมของชุมชนในด้านประสานงานอยู่ในระดับร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ส่วนการมีส่วนร่วมในการวางแผน การจัดสรรทรัพยากร การกระตุ้นการทำงาน และการติดตามประเมินผลมีส่วนร่วมในระดับมาก

2. ปัจจัยที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชน ได้แก่ ความรู้สึกที่ว่า โรงเรียนเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน ความต้องการพัฒนาโรงเรียนให้เจริญ การเห็นความสำคัญของการจัดการศึกษาและความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ส่วนปัจจัยที่เป็นอุปสรรค ได้แก่ ชุมชนไม่มีเวลา ความยากจนของชุมชน โรงเรียนขาดการประชาสัมพันธ์และขาดการประสานงาน

วรวรรณ คันทนาเสน (2546) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาคำบลบ่อแก้ว อำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่าชุมชนต้องการที่จะมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาทุกด้านและควรให้มีการให้ความรู้ที่เกี่ยวเนื่องกับการจัดการศึกษาแก่คนในชุมชนและควรมีการเชิญชวนคนในชุมชนเข้าร่วมในกิจกรรมการศึกษาต่างๆ ด้วย

อดุลย์ มะลัยสิทธิ์ (2547 : บทคัดย่อ) ทำการศึกษาวิจัยรูปแบบการส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา กรณีศึกษา โรงเรียนประถมศึกษา จำนวน 5 โรงเรียนในอำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบความสัมพันธ์และความ

ร่วมมือที่เหมาะสม สอดคล้องกับวัฒนธรรมชุมชนมีลักษณะสากล คือการทำงานแบบมีส่วนร่วม และการสื่อสารสองทางระหว่างโรงเรียนกับชุมชนมีการประสานงานและติดต่ออย่างต่อเนื่อง การจัดกิจกรรมมีทั้งการจัดกิจกรรมภายในและภายนอก การจัดกิจกรรมภายในมุ่งเน้นการบริการและอำนวยความสะดวกให้แก่ชุมชนด้วยความจริงใจ บริสุทธิ์ใจและเป็นกันเอง การจัดกิจกรรมภายนอกมุ่งเน้นการช่วยเหลือแนะนำร่วมปรึกษาและพัฒนา โดยการพบปะเยี่ยมเยียนผู้คนในชุมชน กิจกรรมทั้งสองต้องมีความต่อเนื่อง โดยให้ชุมชนมีส่วนร่วมทุกขั้นตอนจึงจะเกิดคุณภาพในที่สุด

ฉวีวรรณ ศรีสุข (2547 : บทคัดย่อ) ทำการศึกษาวิจัยเรื่องความคิดเห็นและความคาดหวังของผู้สนับสนุนการศึกษาที่มีต่อการบริหารงานโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอลำปลายมาศจังหวัดบุรีรัมย์ ผลการวิจัยพบว่า ความเห็นและความคาดหวังของผู้สนับสนุนการศึกษาที่มีต่อการบริหารโรงเรียนประถมศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับ มาก ความคิดเห็นของผู้สนับสนุนการศึกษาที่มีผลต่อการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาโดยรวมมีความเห็นแตกต่างกัน

ประยุทธ์ ปิ่นทนา (2548 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความต้องการของชุมชนในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนชุมชนบ้านแม่สี อำเภอป่าซาง จังหวัดแม่ฮ่องสอน ผลการวิจัยพบว่า ชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารทั่วไปอยู่ในระดับสูง งานวิชาการ งานงบประมาณและการบริหารงานบุคคลอยู่ในระดับปานกลาง

ประสาธ เทียงอยู่ (2548 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนบ้านมุดเหล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิจิตร เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน งานวิชาการ งานบริหารงบประมาณ งานบริหารทั่วไป ชุมชนมีส่วนร่วมในระดับมากที่สุด และงานบริหารบุคคลมีส่วนร่วมในระดับมาก

สุนทร พุทธินันท์เมธา (2549 : บทคัดย่อ) ทำการศึกษาวิจัยเรื่องรูปแบบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารโรงเรียน กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านป่าหนาม อำเภอแคนดง จังหวัดบุรีรัมย์ ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนโดยรวมอยู่ในระดับมาก การเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติของชุมชนมีระดับการปฏิบัติไม่แตกต่างกัน

ธาดาพงศ์ แดงงาม (2550 : บทคัดย่อ) ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง สภาพปัญหาในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างชุมชนกับสถานศึกษาคามความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูและกรรมการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุกดาหาร เขต 4 ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัญหาในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างชุมชนกับสถานศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาครูและคณะกรรมการสถานศึกษามีสภาพปัญหาไม่แตกต่าง

จากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่ได้เสนอมานี้แล้ว พอสรุปได้ว่า การกำหนดนโยบายและแผนพัฒนาสถานศึกษา มีความจำเป็นต้องกระทำโดย การมีส่วนร่วมของบุคคลหลายฝ่าย ทั้งด้วย

วิเคราะห์การพัฒนาการของความสัมพันธ์ระหว่างบ้าน โรงเรียนและชุมชนในช่วงระยะเวลา 4 ปีแรกของโครงการ โดยจำแนกความสัมพันธ์ออกเป็น 3 ด้าน คือ (1) ธรรมชาติของกิจกรรมที่ผู้ปกครองและบุคลากรโรงเรียนเข้ามามีส่วนร่วม (2) ทักษะคิดครุเกี่ยวกับครอบครัวและชุมชน(3)ความเชื่อมโยงระหว่างการดำรงชีวิตในชุมชนกับการดำรงชีวิตตามหลักสูตรของนักเรียนผลการศึกษาพบว่า ธรรมชาติโดยรวมของความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับครอบครัวและชุมชนได้เปลี่ยนแปลงจากเดิมซึ่งไม่ค่อยเชื่อมโยงประสานงานกัน ไปสู่การมีความเชื่อมโยงและการปฏิบัติสัมพันธ์ซึ่งกันและกันมากยิ่งขึ้นซึ่งผลการศึกษาี้แสดงให้เห็นการพัฒนาที่สำคัญจำนวนมากที่เกิดขึ้นภายใต้ความสัมพันธ์ระหว่างบ้าน โรงเรียนและชุมชน

แฮร์ริส (Harris. 1998 : 1437- A) ได้ศึกษาลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างในเมืองนามิเบียกับชุมชน โดยมีกรอบแนวคิดว่า “ความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับชุมชน มีส่วนส่งเสริมคุณภาพการศึกษาและการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน” ผลการศึกษาพบว่าก่อนที่นามิเบียทำความตกลงร่วมมือกับประเทศในทวีปยุโรป ชุมชนจะเป็นองค์กรที่มีบทบาทโดยตรงในการดูแลการจัดการศึกษาโดยฝึกอบรมเยาวชนจะทำงานร่วมมือกับโรงเรียน ภายหลังมีการนำระบบการจัดการศึกษาจากยุโรปมาใช้ราวต้นศตวรรษที่ 18 ทำให้ชุมชนมีบทบาทในการจัดการศึกษาลดลง แต่มีบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถทางด้านวิชาชีพการเรียนการสอนเข้ามามีบทบาทหน้าที่แทนการศึกษาครั้งนี้แสดงให้เห็นความสำคัญในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาทุกฝ่าย

เบลล์ (Bell. 2005 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความคาดหวังของชุมชนที่มีต่อการจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ในมลรัฐหลุยเซียนาและเท็กซัส สหรัฐอเมริกา ผลการศึกษาพบว่าความคาดหวังของกรรมการ โรงเรียนและผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาระดับมัธยมในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่ากรรมการโรงเรียนมีระดับความคาดหวังในงานด้านบริหารบุคลากรในระดับมากที่สุด ส่วนงานอื่นๆอยู่ในระดับมาก

จากการศึกษางานวิจัยของต่างประเทศ สรุปได้ว่า

1. ผู้บริหาร โรงเรียนต้องเข้าใจชุมชนและเข้าร่วมกิจกรรมที่ชุมชนจัดขึ้น จะทำให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียน
2. ควรเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนเป็นเจ้าของโรงเรียน เข้ามามีบทบาทในการจัดการศึกษาของโรงเรียน และสนับสนุนโรงเรียนทุกด้าน
3. การบริหาร โรงเรียนจะเกิดคุณภาพได้นั้นจำเป็นต้องมีข้อมูลในการพัฒนาจากบุคลากรภายในและบุคลากรภายนอกร่วมมือกันทุกด้าน โดยเฉพาะผู้บริหาร โรงเรียนและผู้ปกครอง

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. กลุ่มเป้าหมาย
2. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมาย ประกอบด้วย คณะกรรมการสถานศึกษาโรงเรียนบ้านโคกสะอาด กำนันตำบลธานี ผู้ใหญ่บ้านและผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านเขตบริการโรงเรียนบ้านโคกสะอาด เจ้าอาวาสวัด นายกองจัดการบริหารส่วนตำบลธานี รองนายกองจัดการบริหารส่วนตำบลธานี สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลธานี ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลธานี เจ้าหน้าที่ฝ่ายโยธาองค์การบริหารส่วนตำบลธานี เจ้าหน้าที่การเงินการคลังองค์การบริหารส่วนตำบลธานี ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยจึงได้คัดเลือกกลุ่มเป้าหมายแบบเจาะจงดังนี้

1. คณะกรรมการสถานศึกษาโรงเรียนบ้านโคกสะอาด 6 คน
2. กำนันตำบลธานี 1 คน
3. ผู้ใหญ่บ้านในเขตบริการโรงเรียนบ้านโคกสะอาด 3 คน
4. ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านในเขตบริการโรงเรียนบ้านโคกสะอาด 6 คน
5. เจ้าอาวาสวัดป่าโพธิ์แก้ว 1 รูป
6. นายกองจัดการบริหารส่วนตำบลธานี 1 คน
7. รองนายกองจัดการบริหารส่วนตำบลธานี 1 คน
8. สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลธานีเขตบริการโรงเรียน 6 คน
9. ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลธานี 1 คน
10. เจ้าหน้าที่ฝ่ายโยธาองค์การบริหารส่วนตำบลธานี 1 คน
11. เจ้าหน้าที่ฝ่ายการเงินการคลังองค์การบริหารส่วนตำบลธานี 1 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ลักษณะของเครื่องมือ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้

1.1 แบบสัมภาษณ์ แบบโครงสร้างที่เป็นคำถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา ของโรงเรียนบ้านโลกสะอาด ในด้านต่าง ๆ

1.2 ประเด็นคำถามแบบเชิงลึกรายบุคคล (Indepth Interview) เพื่อเก็บข้อมูลเพิ่มเติม และตรวจสอบข้อมูล

1.3 จัดเวทีสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ร่วมกับกลุ่มคณะกรรมการสถานศึกษาและกลุ่มผู้นำชุมชนเพื่อเก็บข้อมูล โดยการสังเกตและจดบันทึกจากการจัดเวทีสนทนากลุ่ม

1.4 อุปกรณ์สื่อที่ใช้ประกอบการเก็บข้อมูล เครื่องบันทึกเสียง กล้องถ่ายรูป

2. การสร้างเครื่องมือในการวิจัย

2.1 ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนจากการบริหารโรงเรียนที่เป็นนิติบุคคล 4 งาน คือ การบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป โดยเฉพาะด้านที่เกี่ยวข้องกับชุมชน และจากการสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้อง

2.2 ศึกษาเอกสารการวิจัยเชิงคุณภาพ เทคนิคและการสร้างเครื่องมือ รวบรวมข้อมูล สำหรับการวิจัย และเทคนิคการสัมภาษณ์ต่าง ๆ

2.3 สร้างแบบสัมภาษณ์

2.4 ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแนะนำให้นำมาปรับปรุงแก้ไข

2.5 นำเครื่องมือที่สร้างไปใช้กับกลุ่มเป้าหมาย

2.6 นำผลการวิเคราะห์ไปแก้ไขปรับปรุงและใช้ต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. เก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมาย ผู้วิจัยทำการติดต่อ นัดหมาย เพื่อกำหนดเวลาและสถานที่ในการสัมภาษณ์ เพื่อความสะดวกต่อผู้ให้สัมภาษณ์

2. เก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์แบบเชิงลึกจากกลุ่มเป้าหมาย เป็นการเก็บข้อมูลตามประเด็นคำถามในด้านต่างๆเพื่อตรวจสอบข้อมูลในการสัมภาษณ์ที่รวบรวมมา และเป็นการเก็บข้อมูลเพิ่มเติมจากกลุ่มตัวอย่างที่ยังมีประเด็นสงสัยหรือ ได้คำตอบที่ยังไม่ชัดเจน

3. การเก็บข้อมูลจากเวทีสนทนากลุ่ม เพื่อตรวจสอบข้อมูลและเก็บข้อมูลเพิ่มเติม วิเคราะห์ความต้องการของชุมชนในการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาของโรงเรียน เพื่อหาแนวทางในการพัฒนา หากจุดเด่นจุดด้อย ปัญหาและอุปสรรค เป็นการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ซึ่งผู้วิจัยได้แยกกลุ่มสนทนาออกเป็น 2 กลุ่มคือ กลุ่มคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนและกลุ่ม ผู้นำชุมชน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ เมื่อเก็บรวบรวมข้อมูลแล้ว ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1. การตรวจสอบข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์ ใช้การตรวจสอบแบบสามเส้า การตรวจสอบด้านแหล่งข้อมูล (Data Triangulation) เป็นการตรวจสอบข้อมูลจากเจ้าของข้อมูล ซึ่งเป็นผู้ให้ข้อมูลโดยตรง ซึ่งจะทำให้ข้อมูลมีความเที่ยงตรง (Validity) และน่าเชื่อถือ (Reliability) มากขึ้น

2 การวิเคราะห์แบบอุปนัยหรือนิรนัย คือความสรุปข้อมูลจากสภาพการณ์หรือสถานการณ์ที่มองเห็นจากการสังเกตสัมภาษณ์และจากการสนทนากลุ่ม

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์เชิงพรรณนาถึงรายละเอียดข้อมูลและปัจจัยต่าง ๆ ตลอดจนอธิบายสภาพทั่วไปของข้อมูลที่จัดเก็บได้ และคุณสมบัติทั่วไปของประชากรที่ศึกษา

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาคั้งนี้เป็นการศึกษา การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านโคกสะอาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิจัยความสำคัญดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูล
2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านโคกสะอาดใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ผู้วิจัยได้ใช้การวิเคราะห์เชิงพรรณนาจากการสัมภาษณ์และการประชุมกลุ่มย่อยจากกลุ่มเป้าหมาย โดยการบันทึกเสียงการสัมภาษณ์และจดบันทึกตลอดทั้งมีการถ่ายภาพประกอบด้วย ในส่วนที่เป็นผู้นำชุมชน กำนันและผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน รวมทั้งผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนายกองค์การบริหารส่วนตำบลชำนิพร้อมเจ้าหน้าที่และสมาชิกขององค์การบริหารส่วนตำบลชำนิ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในเขตบริการของโรงเรียนบ้านโคกสะอาด มียอดจำนวนกลุ่มเป้าหมายทั้งสิ้นจำนวน 28 คน โดยได้แยกการวิเคราะห์ออกเป็นตาราง ตามสภาพปัญหาการจัดการศึกษาของโรงเรียน 4 ด้าน ทำการสรุปคำตอบและวิเคราะห์ปัญหาจากตาราง 1 ไปถึงตาราง 4 พร้อมสรุปประเด็นที่ได้จากการประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) ในตาราง 5 ซึ่งโรงเรียนและชุมชนจะต้องร่วมมือกันในการพัฒนาจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านโคกสะอาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ให้เกิดคุณภาพตามมาตรฐานที่น่าพึงพอใจเป็นไปตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พุทธศักราช 2546 ได้กำหนดให้โรงเรียนมีฐานะเป็นนิติบุคคล จัดการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน แบ่งงานบริหารโรงเรียนออกเป็น 4 งาน คือ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และ การบริหารงานทั่วไป ความสำคัญพร้อมสรุปประเด็นจากการวิจัยครั้งนี้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล
ตาราง 1 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากกรรมการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายผู้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านโคกสะอาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1

ประเด็นคำถามที่สัมภาษณ์	ประเด็นคำตอบและข้อเสนอแนะที่เหมือนกัน	ความถี่จำนวน (คน)	ร้อยละ	ลำดับที่
1 การบริหารงานวิชาการ				
1. ท่านมีแนวคิดในการมีส่วนร่วมกำหนดนโยบายด้านวิชาการของโรงเรียนอย่างไร	(อยากให้นักเรียน อ่านออก เขียนได้ เป็นคนดี คนเก่ง)	19	67.85	6
2. ท่านมีแนวคิดต่อการมีส่วนร่วมในการกำหนดหลักสูตรสถานศึกษาอย่างไร	(ให้มีการสำรวจความต้องการและร่วมจัดทำหลักสูตร)	26	92.86	1
3. ท่านมีความต้องการและแนวทางในการกำหนดหลักสูตรท้องถิ่นอย่างไร	(ต้องการให้นำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ ในการกำหนดหลักสูตร)	23	82.14	3
4. ท่านมีแนวทางและมีส่วนร่วมในการกำหนดการกำหนดการปฏิบัติงานวิชาการอย่างไร	(ควรมีการมุ่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยทุกคนมีส่วนร่วม)	17	60.71	7
5. ท่านมีแนวทางกำหนดและเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดเวลาเรียนอย่างไร	(ควรมีการจัดเวลาเรียนให้เหมาะสมกับช่วงชั้น)	24	85.71	2

ตาราง 1 (ต่อ) ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากการสัมมนาของผู้มีส่วนร่วมกับเป้าหมายผู้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้าน โศกสะอาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1

ประเด็นคำถามที่สัมภาษณ์	ประเด็นคำตอบและข้อเสนอแนะที่เหมือนกัน	ความถี่จำนวน (คน)	ร้อยละ	ลำดับที่
6. ท่านมีแนวทางและมีส่วนร่วมในการสอนซ่อมเสริมในโรงเรียนอย่างไร	(ควรมีการสอนซ่อมเสริมก่อนและหลังเลิกเรียน)	15	53.57	11
7. ท่านมีแนวคิดและบทบาทในการจัดทำมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนอย่างไร	(ควรมีการร่วมประชุมจัดทำและเสนอแนะ)	22	78.57	4
8. ท่านมีแนวคิดและสนับสนุนสื่อการเรียนรู้หรือไม่	(จัดหาสื่อให้เพียงพอและควรรวไรสื่อไอที มาช่วยสอน)	20	71.42	5
9. ท่านมีแนวคิดเกี่ยวกับการเลือกหนังสือเรียนอย่างไร	(ควรเลือกตามความจำเป็นเหมาะกับผู้เรียน)	15	53.57	11
10. ท่านมีแนวคิดและการมีส่วนร่วมในการจัดทำวิทยากรภายนอกอย่างไร	(โรงเรียนควรเน้นวิทยากรท้องถิ่นมาช่วยสอน)	16	57.14	10
11. ท่านมีแนวคิดในการจัดหาหนังสือเรียนเพิ่มเติมอย่างไร	(ควรมีการจัดหาหนังสือเท่าที่จำเป็น)	16	57.14	10
12. ท่านมีแนวคิดและมีส่วนร่วมนิเทศภายในอย่างไร	(โรงเรียนควรมีการนิเทศอย่างต่อเนื่อง)	17	60.71	9

ตาราง 1 (ต่อ) ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากกลุ่มเป้าหมายและผู้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านโคกสะอาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1

ประเด็นคำถามที่สัมภาษณ์	ประเด็นคำตอบและข้อเสนอแนะที่เหมือนกัน	ความถี่จำนวน (คน)	ร้อยละ	ลำดับ ที่
13. ท่านมีแนวคิดในการจัดหาแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนอย่างไร	(โรงเรียนควรมีการจัดหาแหล่งเรียนรู้ให้มากขึ้น)	17	60.71	9
14. ท่านมีแนวคิดในการวัดและประเมินผลอย่างไร	(ควรมีการวัดผลตามสภาพจริงของผู้เรียนเป็นสำคัญ)	18	64.28	8
15. ท่านมีแนวคิดในการรายงานผลการปฏิบัติงานทางวิชาการโรงเรียนอย่างไร	(โรงเรียนควรมีการรายงานอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ)	18	64.28	8

จากตาราง 1 พบว่าการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านโคกสะอาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ ที่ได้ข้อสรุป คำตอบจากการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายที่เหมือนกัน โดยมีลำดับความสำคัญและมีค่าเฉลี่ยดังนี้ ลำดับที่ 1 การมีส่วนร่วมในการกำหนดหลักสูตรสถานศึกษา ต้องการให้มีการสำรวจและร่วมจัดทำ หลักสูตรสถานศึกษาจำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 92.86 ลำดับที่ 2 แนวทางร่วมกำหนดและ เสนอแนะเกี่ยวกับการจัดเวลาเรียน ให้มีการจัดเวลาเรียนให้เหมาะสมกับช่วงชั้น จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 85.71 ลำดับที่ 3 ความต้องการและกำหนดหลักสูตรท้องถิ่น ต้องการให้นำภูมิ ปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการกำหนดหลักสูตร จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 82.14 ลำดับที่ 4 แนวคิดและบทบาทในการจัดทำมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน ควรมีการร่วมประชุมจัดทำและ เสนอแนะ จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 78.57 ลำดับที่ 5 แนวคิดและการสนับสนุนสื่อการเรียนรู้ ให้มีการจัดหาสื่อการเรียนรู้ให้เพียงพอและใช้สื่อ ไอ ที ช่วยสอน จำนวน 20 คน คิดเป็น ร้อยละ 71.42 ลำดับที่ 6 การมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายด้านวิชาการ โรงเรียน อยากให้นักเรียน อ่าน ออก เขียน ได้ เป็นคนดี คนเก่ง จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 67.85 ลำดับที่ 7 แนวทางการมีส่วนร่วม ในการกำหนดการปฏิบัติงานวิชาการ มุ่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยทุกคนมีส่วนร่วม จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 60.71 ตามลำดับ

ตาราง 2 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายผู้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านโคกสะอาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1

ประเด็นคำถามที่สัมภาษณ์	ประเด็นคำตอบและข้อเสนอแนะที่เหมือนกัน	ความถี่จำนวน (คน)	ร้อยละ	ลำดับที่
2 การบริหารงบประมาณ				
1. ท่านมีส่วนร่วมในการจัดตั้งงบประมาณประจำปีของโรงเรียนอย่างไร	(ขอให้นักจัดงบประมาณความจำเป็นให้เหมาะสมกับความต้องการ)	27	96.42	1
2. ท่านมีแนวคิดในการกำกับดูแลควบคุมการบริหารงบประมาณอย่างไร	(ควรมีการควบคุมกำกับให้เป็นไปตามระเบียบ)	26	92.86	2
3. ท่านมีแนวคิดในการใช้จ่ายงบประมาณอย่างไร	(ควรมีการใช้จ่ายอย่างคุ้มค่าและประหยัด)	23	82.14	5
4. ท่านมีแนวคิดในการติดตามและรายงานผลการใช้จ่ายงบประมาณอย่างไร	(ควรมีความโปร่งใสและตรวจสอบได้)	25	89.28	3
5. ท่านมีแนวคิดในการระดมทรัพยากรจากชุมชนเพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษาของโรงเรียนอย่างไร	(ควรมีการระดมทรัพยากรในรูปแบบต่างๆ)	23	82.14	5

ตาราง 2 (ต่อ) ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายผู้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้าน โศกสะอาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานุรักษ์ เขต 1

ประเด็นคำถามที่สัมภาษณ์	ประเด็นคำตอบและข้อเสนอแนะที่เหมือนกัน	ความถี่จำนวน (คน)	ร้อยละ	ลำดับที่
6. ท่านมีแนวคิดในการรักษาทรัพย์สินของโรงเรียนอย่างไร	ขอให้นักช่วยกันรักษาให้มีความรักดูแลและรอบคอบ	21	75.00	6
7. ท่านมีแนวคิดในการสนับสนุนการศึกษาอย่างไร	(ควรมีการระดมทุนการศึกษาจากทุกภาคส่วน)	24	85.71	4
8. ท่านมีแนวคิดในการมีส่วนร่วมบริจาคทรัพย์สินเพื่อการศึกษาในโรงเรียนอย่างไร	(ชุมชนร่วมบริจาคสนับสนุน)	23	82.14	5
9. ท่านมีแนวคิดในการมีส่วนร่วมบริหารจัดการงบประมาณและการเงินอย่างไร	(มีส่วนร่วมรับทราบและสนับสนุน)	23	82.14	5
10. ท่านมีแนวคิดและรูปแบบในการพัฒนาและช่วยเหลือโรงเรียนอย่างไร	(ควรให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาช่วยเหลือ)	23	82.14	5

จากตาราง 2 พบว่าการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านโคกสะอาด เกี่ยวกับการบริหารงบประมาณ ที่ได้ข้อสรุปคำตอบจากการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายที่เหมือนกัน โดยมีลำดับความสำคัญและมีค่าเฉลี่ยดังนี้ ลำดับที่ 1 การจัดตั้งงบประมาณประจำปีของโรงเรียน อยากให้มีการจัดงบประมาณตามความจำเป็นและพอเพียง จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 96.42 ลำดับที่ 2 การกำกับดูแลควบคุมการบริหารงบประมาณ ควรมีการกำกับการบริหารงบประมาณให้ เป็นไปตามระเบียบ จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 92.86 ลำดับที่ 3 การติดตามและรายงานผลการ ใช้จ่ายงบประมาณ ควรมีความโปร่งใส และตรวจสอบได้เกี่ยวกับการติดตามและรายงานผลการ ใช้จ่ายงบประมาณ จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 89.28 ลำดับที่ 4 การสนับสนุนทุนการศึกษา นักเรียน ควรมีการระดมทุนการศึกษาจากทุกภาคส่วน จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 85.71 ลำดับ ที่ 5 การใช้จ่ายงบประมาณ ควรมีการใช้จ่ายงบประมาณอย่างคุ้มค่าและประหยัด จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 82.14 การระดมทรัพยากรจากชุมชนเพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษาโรงเรียน ควรมี การระดมทรัพยากรในรูปแบบต่างๆ จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 82.14 การร่วมบริจาค ทรัพยากรเพื่อการศึกษานในโรงเรียน ควรให้ชุมชนมีส่วนร่วมบริจาคสนับสนุน จำนวน 23 คน คิด เป็นร้อยละ 82.14 การมีส่วนร่วมบริหารงบประมาณและการเงินของโรงเรียน มีส่วนร่วมในการ รับทราบและสนับสนุน จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 82.14 รูปแบบในการพัฒนาและช่วยเหลือ โรงเรียน ควรให้ชุมชนมีส่วนรับทราบและสนับสนุน จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 82.14 ลำดับที่ 6 การรักษาทรัพย์สินของโรงเรียน อยากให้มีการช่วยกันรักษา มีความรัดกุมรอบคอบ จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 75.00 ตามลำดับ

ตาราง 3 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากกลุ่มเป้าหมายผู้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านโคกสะอาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1

ประเด็นคำถามที่สัมภาษณ์	ประเด็นคำถามและข้อเสนอแนะที่เหมือนกัน	ความถี่จำนวน (คน)	ร้อยละ	ลำดับที่
3. การบริหารงานบุคคล				
1. ท่านมีแนวคิดในการวางแผนอัตราจ้างครูในโรงเรียนอย่างไร	ประเด็นคำถามที่เหมือนกัน (ควรจัดครูให้ครบชั้นเรียน) (อยากให้ครูสอนตรงตามวิชาเอก) (ให้ครูปฏิบัติหน้าที่ตามที่ตามที่ได้รับมอบหมาย) (ควรพิจารณาตามผลงานและมีคุณธรรม) (ครูควรเป็นกันเองกับนักเรียน มีความรักจริงใจ)	21	75.00	7
2. ท่านมีแนวคิดในการสรรหาและจัดครูเข้าสอนในโรงเรียนอย่างไร		28	100	1
3. ท่านมีแนวคิดในการปฏิบัติหน้าที่ของครูอย่างไร		23	82.14	5
4. ท่านมีแนวคิดในการให้ขวัญและกำลังใจแก่ครูในโรงเรียนอย่างไร		22	78.57	6
5. ท่านมีแนวคิดข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการสอนของครูในโรงเรียนอย่างไร		25	89.29	4

ตาราง 3 (ต่อ) ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากกรรมการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายผู้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้าน โศกสะอาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุริมย์ เขต 1

ประเด็นคำถามที่สัมภาษณ์	ประเด็นคำตอบและข้อเสนอแนะที่เหมือนกัน	ความถี่จำนวน (คน)	ร้อยละ	ลำดับที่
6. ท่านมีแนวคิดในการพัฒนาครูในโรงเรียนอย่างไร	(ให้มีการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และความรู้)	26	92.86	3
7. ท่านมีแนวคิดในการให้ครูและบุคลากรในโรงเรียนเป็นแบบอย่างที่ดีอย่างไร	(ครูควรมีความเป็นกันเองและเป็นตัวอย่างที่ดีทุกด้าน)	27	96.43	2
8. ท่านมีแนวคิดให้ครูในโรงเรียนเอาใจใส่นักเรียนในด้านใดบ้าง	(ให้มีการเอาใจใส่ด้านมาตรฐานต่างๆ และรับผิดชอบต่อนักเรียน)	21	75.00	7
9. ท่านมีแนวคิดอยากได้ครูดีในดวงใจอย่างไร	(เป็นผู้มีความประพฤติที่ดี)	21	75.00	7

จากตาราง 3 พบว่าการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านโคกสะอาด เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล ที่ได้ข้อสรุปคำตอบจากการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายที่เหมือนกัน โดยมีลำดับความสำคัญและมีค่าเฉลี่ยดังนี้ ลำดับที่ 1 การสรรหาและจัดครูเข้าสอนในโรงเรียน อยากให้ครูสอนตรงตามวิชาเอก จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 100 ลำดับที่ 2 แนวคิดให้ครูและบุคลากรในโรงเรียนเป็นแบบอย่างที่ดี อยากให้ครูมีความเป็นกันเองเป็นแบบอย่างที่ดีทุกด้าน จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 96.43 ลำดับที่ 3 การพัฒนาครูในโรงเรียน อยากให้ครูมีการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมและความรู้ จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 96.86 ลำดับที่ 4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการสอนของครูในโรงเรียน อยากให้ครูครูมีความเป็นกันเองกับนักเรียน มีความรักจริงใจ จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 89.29 ลำดับที่ 5 การปฏิบัติหน้าที่ของครูในโรงเรียน อยากให้ครูปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมาย จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 82.14 ลำดับที่ 6 การให้ขวัญและกำลังใจแก่ครูในโรงเรียน ควรพิจารณาตามผลงานครูและมีคุณธรรม จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 78.57 ลำดับที่ 7 การวางแผนอัตราค่าจ้างครูในโรงเรียน ควรจัดครูให้ครบชั้นเรียน จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 75.00 แนวคิดให้ครูในโรงเรียนเอาใจใส่นักเรียน ให้มีการเอาใจใส่ด้านมาตรฐานต่างๆ มีวินัยและความรับผิดชอบ จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 75.00 แนวคิดอยากได้ครูดีในดวงใจ เป็นผู้มีความประพฤติดี จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 75.00 ตามลำดับ

ตาราง 4 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายผู้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านโคกสะอาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต.1

ประเด็นคำถามที่สัมภาษณ์	ประเด็นคำตอบและข้อเสนอแนะที่เหมือนกัน	ความถี่จำนวน (คน)	ร้อยละ	ลำดับที่
4. การบริหารงานทั่วไป				
1. ท่านมีแนวคิดในการพัฒนางานธุรการโรงเรียนอย่างไร	(ควรมีความรวดเร็วและมีความทั่วถึงทั่วถึง) (อยากให้มีการจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง)	22	78.57	6
2. ท่านมีแนวคิดในการจัดกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้นอย่างไร	(ควรมีการเปิดรับสมัครเพื่อสรรหา)	27	96.43	1
3. ท่านมีแนวคิดในการสรรหาคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนอย่างไร	(ควรมีการควบคุมดูแลทุกด้าน โดยครูประจำชั้น)	26	92.86	2
4. ท่านมีแนวคิดในการดูแลความประพฤติของนักเรียนอย่างไร	(อยากให้มีการจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง)	24	85.71	4
5. ท่านมีแนวคิดในการสนับสนุนการจัดกิจกรรมส่งเสริมการกีฬาให้นักเรียนอย่างไร		22	78.57	6

ตาราง 4 (ต่อ) ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายผู้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้าน โคกสะอาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1

ประเด็นคำถามที่สัมภาษณ์	ประเด็นคำตอบและข้อเสนอแนะที่เหมือนกัน	ความถี่จำนวน (คน)	ร้อยละ	ลำดับที่
6. ท่านมีแนวคิดในการสนับสนุนอาหารกลางวันนักเรียนอย่างไร	(ควรจัดหาอาหารให้เพียงพอ) (พัฒนาให้มีความเข้มแข็งขึ้น)	22	78.57	6
7. ท่านมีแนวคิดในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนอย่างไร	(ควรจัดทำรายงานเป็นระบบต่อเนื่อง)	23	82.14	5
8. ท่านมีแนวคิดในการจัดทำรายงานข้อมูลนักเรียนอย่างไร	(โรงเรียนควรมีการรายงานทุกภาคเรียน)	22	78.57	6
9. ท่านมีแนวคิดในการดูแลความปลอดภัยของนักเรียนอย่างไร	(ควรมีการควบคุมดูแลทุกด้าน โดยครูประจำชั้น)	21	75.	7
10. ท่านมีแนวคิดในการบริการข้อมูลข่าวสารที่โรงเรียนดำเนินการแจ้งให้ชุมชนทราบอย่างไร		23	89.26	3

จากตาราง 4 พบว่าการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านโคกสะอาด เกี่ยวกับการบริหารงานทั่วไป ที่ได้ข้อสรุปคำตอบจากการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายที่เหมือนกัน โดยมีลำดับความสำคัญและมีค่าเฉลี่ยดังนี้ ลำดับที่ 1 ในการจัดกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้นให้มีการจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 96.43 ลำดับที่ 2 การสรรหาคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียน ควรมีการเปิดรับสมัครเพื่อสรรหา จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 96.43 ลำดับที่ 3 การบริการข้อมูลข่าวสารที่โรงเรียนดำเนินการแจ้งให้ชุมชนทราบ โรงเรียนควรบริการข้อมูลข่าวสารให้มากขึ้น จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 89.26 ลำดับที่ 4 การดูแลความประพฤตินักเรียน ควรมีการควบคุมดูแลทุกด้านโดยครูประจำชั้น จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 85.71 ลำดับที่ 5 การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน พัฒนาให้มีความเข้มแข็งขึ้น จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 82.14 ลำดับที่ 6 การพัฒนางานธุรการโรงเรียน ควรมีความรวดเร็วและทั่วถึง จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 78.57 การสนับสนุนกิจกรรมส่งเสริมการศึกษาให้นักเรียน อยากให้มีการจัดอย่างต่อเนื่อง จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 78.57 การสนับสนุนอาหารกลางวันนักเรียน ควรจัดอาหารให้เพียงพอ จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 78.57 การจัดทำรายงานข้อมูลนักเรียน ควรจัดทำรายงานทุกภาคเรียน จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 78.57 ลำดับที่ 7 การรายงานผลการจัดการศึกษาโรงเรียน ควรมีการรายงานทุกภาคเรียน จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 75.00 ตามลำดับ

ตาราง 5 สรุปผลการประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านโคกสะอาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 จากกลุ่มผู้นำชุมชนและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนบ้านโคกสะอาด โดยเฉพาะจากกลุ่มเป้าหมาย 16 คน

ประเด็นสนทนากลุ่ม	ลำดับที่	ข้อสรุปจากการประชุมเรียงตามลำดับความสำคัญ
การบริหารงานวิชาการ	1	ปรับหลักสูตรสถานศึกษาให้เหมาะสมตรงตามความต้องการของผู้เรียน
	2	จัดให้มีการประชาสัมพันธ์หลักสูตรสถานศึกษา
	3	พัฒนาบุคลากรทุกฝ่ายให้มีความรู้ในด้านหลักสูตร
	4	จัดทำหลักสูตร โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
โรงเรียนควรถูกกำหนดการบริหารงานวิชาการอย่างไร	1	มีแผนการเรียนรู้อิงกลุ่มสาระ
	2	มีกิจกรรมที่หลากหลาย
	3	นำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้
	4	จัดแหล่งเรียนรู้แก่ผู้เรียน
โรงเรียนควรถูกกำหนดเป้าหมายความสำเร็จในการจัดการศึกษาอย่างไร	1	มีแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียน
	2	นักเรียนมีความรู้คู่คุณธรรม
	3	นักเรียนอ่านออกเขียนได้ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่นำพอใจ
	4	ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาร่วมกับสถาน

ตาราง 5 (ต่อ) สรุปผลการประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านโคกสะอาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 จากกลุ่มผู้นำชุมชนและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนบ้านโคกสะอาด โดยเฉพาะจากกลุ่มเป้าหมาย 16 คน

ประเด็นสนทนากลุ่ม	ลำดับที่	ข้อสรุปจากการประชุมเรียงตามลำดับความสำคัญ
การบริหารงานงบประมาณ โรงเรียนควรตั้งงบประมาณอย่างไร	1	ควรมีการวางแผนงบประมาณไว้ล่วงหน้าให้พอเพียงกับความต้องการ
	2	วางระบบการเงินให้มีประสิทธิภาพ โปร่งใส ตรวจสอบได้
	3	ให้กรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการบริหารงบประมาณ
แนวทางการระดมทรัพยากรทางการศึกษามีวิธีการใดบ้าง	1	ร่วมระดมทรัพยากรด้านการเงินในรูปแบบต่างๆ
	2	จัดหาผ้าป่าเพื่อการศึกษาเป็นประจำทุกปี
	3	จัดหาทุนการศึกษาส่งเสริมสนับสนุนนักเรียน
การบริหารงบประมาณและการควบคุมกำกับของโรงเรียน เป็นอย่างไร	1	จัดระบบการควบคุมดูแล โดยมีผู้รับผิดชอบ
	2	กระจายอำนาจรับผิดชอบการบัญชีและการเงิน
	3	ติดตามประเมินผลการตรวจสอบภายใน
	4	มีความรัดกุม โปร่งใส

ตาราง 5 (ต่อ) สรุปผลการประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านโคกสะอาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา 1 จากกลุ่มผู้นำชุมชนและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนบ้านโคกสะอาด โดยเฉพาะจากกลุ่มเป้าหมาย 16 คน

ประเด็นสนทนากลุ่ม	ลำดับที่	ข้อสรุปจากการประชุมเรียงตามลำดับความสำคัญ
การบริหารงานบุคคล	1	จัดสรรครูให้ครบชั้น
	2	จัดครูเข้าสอนตรงตามวิชาเอก
	3	ให้ชุมชนมีส่วนร่วมวางแผน
การพัฒนาบุคลากรและการสร้างขวัญกำลังใจเพื่อพัฒนางาน อย่างไร	1	พัฒนาด้านความรู้ ทัศนธรรม จริยธรรม
	2	แบ่งงานตามความถนัด
	3	เปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็น
	4	ประเมินผลงานตามสภาพจริง

ตาราง 5 (ต่อ) สรุปผลการประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านโคกสะอาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 จากกลุ่มผู้นำชุมชนและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนบ้านโคกสะอาด โดยเฉพาะจากกลุ่มเป้าหมาย 16 คน

ประเด็นสนทนากลุ่ม	ลำดับที่	ข้อสรุปจากการประชุมเรียงตามลำดับความสำคัญ
การบริหารงานทั่วไป	1	ศึกษาสภาพปัญหาพร้อมกันระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
	2	ร่วมวางแผนและกำกับร่วมกัน
	3	ใช้การบริหารงานนิติบุคคล
2. โรงเรียนมีระบบการควบคุมภายในอย่างไร	1	ปฏิบัติตามตามหลักธรรมาภิบาล
	2	มีการตรวจสอบอย่างต่อเนื่อง
	3	มีการรายงานให้ชุมชนรับทราบ
3. การจัดทำระบบข้อมูลโรงเรียนเพื่อการพัฒนาวิธีวิธีการอย่างไร	1	สำรวจสภาพปัญหาพร้อมกัน
	2	โรงเรียนและชุมชนร่วมกันจัดทำ
	3	วางแผนการดำเนินงานร่วมกัน

จากตาราง 5 พบว่า การบริหารงานวิชาการ การกำหนดหลักสูตรสถานศึกษามีลำดับความสำคัญดังนี้ ลำดับที่ 1 การปรับหลักสูตรสถานศึกษาให้ตรงตามความต้องการของผู้เรียน ลำดับที่ 2 การจัดให้มีการประชาสัมพันธ์หลักสูตร ลำดับที่ 3 การพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ด้านหลักสูตร ลำดับที่ 4 การจัดทำหลักสูตรโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การบริหารงานวิชาการ มีลำดับความสำคัญดังนี้ ลำดับที่ 1 มีแผนการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระ ลำดับที่ 2 มีกิจกรรมที่หลากหลาย ลำดับที่ 3 การนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ ลำดับที่ 4 จัดแหล่งเรียนรู้แก่ผู้เรียน การกำหนดเป้าหมายความสำเร็จในการจัดการการศึกษาโรงเรียนมีลำดับความสำคัญดังนี้ ลำดับที่ 1 มีแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียน ลำดับที่ 2 นักเรียนมีความรู้คู่คุณธรรม ลำดับที่ 4 นักเรียนอ่านออกเขียนได้ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่น่าพอใจ ลำดับที่ 5 ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาร่วมสนับสนุนการบริหารงบประมาณการจัดตั้งงบประมาณ โรงเรียนมีลำดับความสำคัญดังนี้ ลำดับที่ 1 การวางแผนงบประมาณล่วงหน้า ลำดับที่ 2 การวางระบบการเงินให้มีประสิทธิภาพ โปร่งใส ตรวจสอบได้ วิธีการแนวทางระดมทรัพยากรทางการศึกษาโรงเรียน ลำดับที่ 1 ร่วมระดมทรัพยากรด้านการเงิน การบริหารงบประมาณและควบคุมกำกับของโรงเรียนมีลำดับความสำคัญดังนี้ ลำดับที่ 1 จัดระบบการควบคุมกำกับดูแลโดยมีผู้รับผิดชอบ ลำดับที่ 2 กระจายอำนาจการรับผิดชอบการบัญชีและการเงิน ลำดับที่ 3 ติดตามประเมินผลการตรวจสอบภายใน ลำดับที่ 4 มีความรัดกุม โปร่งใส การบริหารงานบุคคลการวางอัตรากำลังของโรงเรียนมีลำดับความสำคัญดังนี้ ลำดับที่ 1 จัดสรรอัตรากำลังให้เพียงพอครบชั้น ลำดับที่ 2 จัดครูสอนให้ตรงตามวิชาเอก ลำดับที่ 3 ชุมชนมีส่วนร่วมวางแผน การพัฒนาบุคลากรและการสร้างขวัญและกำลังใจเพื่อพัฒนางานมีลำดับความสำคัญดังนี้ ลำดับที่ 1 พัฒนาด้านความรู้ คุณธรรม จริยธรรม ลำดับที่ 2 แบ่งงานตามความถนัด ลำดับที่ 3 เปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็น ลำดับที่ 4 ประเมินผลงานตามสภาพจริง การบริหารงานทั่วไปการพัฒนาโครงสร้างการบริหารงานโรงเรียนมีลำดับความสำคัญดังนี้ ลำดับที่ 1 ศึกษาสภาพปัญหาพร้อมกันระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ลำดับที่ 2 ร่วมวางแผนและกำกับร่วมกัน ลำดับที่ 3 ใช้การบริหารงานนิติบุคคล ระบบควบคุมภายในโรงเรียนมีลำดับความสำคัญดังนี้ ลำดับที่ 1 ปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล ลำดับที่ 2 มีการตรวจสอบอย่างต่อเนื่อง ลำดับที่ 3 มีการรายงานให้ชุมชนทราบ วิธีการจัดทำระบบข้อมูลเพื่อพัฒนาโรงเรียนมีลำดับความสำคัญดังนี้ ลำดับที่ 1 สำรวจสภาพปัญหาพร้อมกัน ลำดับที่ 2 โรงเรียนและชุมชนร่วมกันจัดทำ ลำดับที่ 3 วางแผนการดำเนินงานร่วมกัน ตามลำดับ

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้าน
โลกสะอาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุริรัมย์ เขต 1 ผลการวิจัยครั้งนี้มีประเด็นสรุป
อภิปรายผลและข้อเสนอแนะในการวิจัย ดังนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. ความสำคัญของการวิจัย
3. วิธีดำเนินการวิจัย
4. สรุปผลการวิจัย
5. อภิปรายผล
6. ข้อเสนอแนะ
 - 6.1 ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้
 - 6.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการทำวิจัยต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

เพื่อศึกษากการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้าน

โลกสะอาด

ความสำคัญของการวิจัย

1. ทำให้ทราบความต้องการของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียน
2. เป็นข้อมูลเพื่อพัฒนาปรับปรุงการจัดการศึกษาของโรงเรียน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มเป้าหมาย ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือผู้ที่เกี่ยวข้องกับ
การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านโลกสะอาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
บุรีรัมย์ เขต 1 โดยการคัดเลือกจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียน จำนวน 6 คน
ตัวแทนชุมชนจากบ้านโลกสะอาด จำนวน 3 คน จากบ้าน โนนน้ำอ้อม จำนวน 3 คน จากบ้านหนอง
ม่วงจำนวน 3 คน จากสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลชำนิเขตบริการ โรงเรียน 3 หมู่บ้าน

จำนวน 6 คน จากองค์การบริหารส่วนตำบลชานานิยามและรองนายกรวมทั้งเจ้าหน้าที่ในสำนักงาน จำนวน 5 คน กำนันตำบลชานานิยาม 1 คน ศิวแทนพระภิกษุจากวัดเขตรบริการ โรงเรียน จำนวน 1 รูป รวมทั้งสิ้น 28 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลในการศึกษานี้ ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือในการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพประกอบด้วย

2.1. แบบสัมภาษณ์ แบบโครงสร้างที่เป็นคำถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านโคกสะอาด ในด้านต่างๆ

2.2. ประเด็นคำถามแบบเชิงลึกรายบุคคล (Indepth Interview) เพื่อเก็บข้อมูลเพิ่มเติมและตรวจสอบข้อมูล

2.3. จัดเวทีสนทนากลุ่ม (Focus Group) ร่วมกับผู้นำชุมชนและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนและกลุ่มผู้นำชุมชนเพื่อเก็บข้อมูล โดยการสังเกตและจดบันทึกจากการจัดเวทีสนทนากลุ่ม

2.4. อุปกรณ์สื่อที่ใช้ประกอบการเก็บข้อมูล เครื่องบันทึกเสียง กล้องถ่ายรูป

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมาย จำนวน 28 คน การจัดเวทีสนทนากลุ่มจากผู้นำชุมชนและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียน

สรุปผลการวิจัย

1. สภาพปัญหาทั่วไป โรงเรียนบ้านโคกสะอาดมีสภาพปัญหาทั่วไปของชุมชนในการจัดการศึกษาคั้งนี้ ชุมชนบ้านโคกสะอาด ตั้งอยู่หมู่ที่ 2 ตำบลชานานิยาม อำเภอลำทะเมนชัย อยู่ในเขตการปกครองขององค์การบริหารส่วนตำบลชานานิยาม มีลำน้ำธรรมชาติไหลผ่าน 2 ลำ คือลำนางรองและลำน้ำมาศตั้งแต่เริ่มก่อตั้งจนถึงปัจจุบันชานานิยาม ห่างจากตัวอำเภอลำทะเมนชัย 8 กิโลเมตร ห่างจากถนนสายยางสาขานางรอง-ลำปลายมาศ 5 กิโลเมตร สภาพโดยทั่วไปเป็นหมู่บ้านขนาดกลาง มีครัวเรือน จำนวน 83 หลังคาเรือน มีเนื้อที่ 1.66 ตารางกิโลเมตร ประชากรรวมทั้งชายและหญิง 430 คน ราษฎรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพการทำนา มีทั้งทำนาตนเองและการทำนาเช่า ส่วนโรงเรียนเป็นอย่างไรดีแม้จะมาจากรายได้ที่จำกัดของแต่ละคนและครอบครัว นับว่าบ้านโคกสะอาดเป็นหมู่บ้านหลักในการช่วยเหลือสนับสนุนวัดและ โรงเรียนมากกว่าหมู่บ้านอื่นในฐานะเจ้าของพื้นที่ที่มีวัดและ โรงเรียนตั้งอยู่ตั้งแต่เริ่มก่อตั้ง- จนถึงปัจจุบัน โดยเฉพาะพื้นที่ในการก่อสร้างโรงเรียนทั้งหมดเป็นที่ดินที่ราษฎรบ้านโคกสะอาดเป็นผู้บริจาคให้ทั้งหมด และอยู่ท่ามกลางหมู่บ้านทำให้

ชุมชนมีความผูกพันมีความรักที่จะช่วยเหลือและสนับสนุนโรงเรียนเสมือนเป็นเจ้าของมานานที่เก่าแก่ของตำบลธานีอีกหมู่บ้านหนึ่ง ชุมชนบ้านโนนน้ำอ้อม เป็นหมู่บ้านที่อยู่ใกล้ลำน้ำกว่าบ้านโคกสะอาด หน้าฝนจะมีน้ำไหลอ้อมบ้านทั้ง 2 ลำ จึงมีชื่อว่าโนนน้ำอ้อม เป็นหมู่บ้านขนาดเล็ก มีครัวเรือน 52 ครัวเรือน มีเนื้อที่ 3.98 ตารางกิโลเมตร มีประชากรทั้งชายและหญิง รวม 252 คน ราษฎรส่วนมากเป็นคนไทยนางรอง อาชีพทำนาและรับจ้างทั่วไป ลักษณะนิสัยใจคอความเป็นอยู่ มีลักษณะการพูดประเพณีและวัฒนธรรมคล้ายกันกับบ้านโคกสะอาด เนื่องจากบ้านโคกสะอาด แยกจากบ้านโนนน้ำอ้อม มีวัดและโรงเรียนในเขตบริการเดียวกันมีความเหมือนที่คล้ายคลึงกัน เนื่องจากมีความสัมพันธ์มาแต่อดีต ชุมชนบ้านหนองม่วง เป็นหมู่บ้านที่แยกจากบ้านโคกสะอาด อยู่ในเขตพื้นที่ลำนางรองและลำน้ำมาศไหลผ่าน มีจำนวนประชากร ทั้งชายและหญิง รวม 400 คน จำนวน 78 ครัวเรือน มีพื้นที่ 2.56 ตารางกิโลเมตร เป็นหมู่บ้านขนาดกลาง ราษฎรในหมู่บ้านส่วนใหญ่เป็นคนไทยนางรอง และมีเขมรและลาวอยู่เป็นจำนวนน้อย อาชีพส่วนใหญ่ทำนาและรับจ้างทั่วไป ชาวบ้านส่วนใหญ่มีฐานะยากจน เหลือมีรายได้อยู่ในระดับต่ำเมื่อเปรียบเทียบกับบ้านโคกสะอาดและบ้านโนนน้ำอ้อม ประเพณีและวัฒนธรรมมีความคล้ายคลึงกัน เป็นเขตบริการทั้งวัดและโรงเรียนเดียวกันกับบ้านโคกสะอาด ชุมชนมีความรักสามัคคีกันดี มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ช่วยเหลือเกื้อหนุนช่วยเหลือซึ่งกันและกันระหว่าง บ้าน วัด และโรงเรียน อย่างสม่ำเสมอ จากสภาพแวดล้อมชุมชนเขตบริการของโรงเรียนดังกล่าวทำให้โรงเรียนประสบปัญหาในการจัดการศึกษาคังต่อไปนี้

1. ปัญหาจากสภาพความพร้อมในการเข้ามาเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนซึ่งส่วนใหญ่ไม่ได้เข้ามาเป็นด้วยความสมัครใจแต่เข้ามาเป็นเพราะทางโรงเรียนขอร้อง ซึ่งคณะกรรมการสถานศึกษามีการประชุมอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง การร่วมประชุมแสดงความคิดเห็นต่าง ๆ ในการร่วมกำหนดทิศทางการศึกษาของโรงเรียนเป็นไปด้วยความลำบากเพราะจำกัดด้วยเวลาและเงื่อนไขอื่นที่ต้องเอาเวลาไปประกอบอาชีพของตัวเองการเสียสละเวลาให้กับโรงเรียนมีขีดจำกัดเป็นปัญหาต่อเนื่องที่ต้องได้รับการแก้ไขต่อไป

2. ปัญหาจากชุมชน ผู้ปกครองนักเรียนในเขตบริการของโรงเรียนจากข้อมูลการสำรวจปี 2550 จำนวน 3 หมู่บ้าน มีจำนวนครัวเรือน 213 ครัวเรือน ประชากรรวมทั้งสิ้น 1082 คน ส่วนใหญ่มีอาชีพทำนามีผลผลิตต่ำรายได้มีน้อย มีฐานะค่อนข้างยากจน ทำให้ชุมชนขาดความพร้อมที่จะสนับสนุนการจัดการศึกษาของโรงเรียนให้บรรลุเป้าหมายได้และอยู่ในสถานะจำกัด ซึ่งเป็นปัจจัยให้เกิดปัญหากระทบต่อโรงเรียนคือผู้ปกครองส่วนใหญ่ยังไม่เห็นความสำคัญและเห็นคุณค่าของการศึกษาเท่าที่ควร ยังไม่เข้าใจบทบาทของตัวเองที่พึงมีพึงได้เสียกับทางโรงเรียน ไม่มีเวลาพอที่จะสนใจเกี่ยวกับการศึกษาของบุตรหลาน ชุมชนผู้ปกครองบางส่วนมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อ

ผู้บริหารและครูในโรงเรียนทำให้ขาดความร่วมมือที่ดี ซึ่งชุมชนหมู่บ้านเขตบริการโรงเรียนบ้านโคกสะอาดมีสภาพดังนี้

3. ปัญหาจากการบริหารงานตามหลักนิติบุคคล 4 ด้าน ด้านวิชาการส่วนใหญ่เป็นปัญหาเกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษาซึ่งในการจัดทำส่วนใหญ่จะกำหนดโดยผู้บริหารและครู ส่วนกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ชุมชน ผู้ปกครองมีส่วนในการจัดทำน้อยมากเพราะไม่เข้าใจในหลักสูตร ด้านการบริหารงบประมาณ การที่โรงเรียนได้รับงบประมาณสนับสนุนจากต้นสังกัดคิดเป็นรายหัวในแต่ละปีทำให้ชุมชน ผู้ปกครองคิดว่าโรงเรียนไม่จำเป็นต้องพึ่งพาขอบริจาคสนับสนุนจากชุมชนต่อไป ส่วนใหญ่หันไปบริจาคสนับสนุนสถาบันทางศาสนา ที่อยู่ในเขตบริการเดียวกับโรงเรียน ด้านการบริหารบุคลากร ชุมชน ผู้ปกครองในเขตบริการโรงเรียนไม่ค่อยมีส่วนร่วมในการบริหารกำกับดูแลครู ถือว่าเป็นหน้าที่ของผู้บริหาร โรงเรียนไม่กล้าพูด ไม่กล้าแสดงออก ไม่กล้าแสดงความคิดเห็นเพราะมีความเกรงใจ แต่ที่จริงแล้วคณะกรรมการสถานศึกษา ชุมชน ผู้ปกครองสามารถมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องเป็นอย่างมากสามารถแสดงออก แสดงความคิดเห็น เสนอแนะแนวทางปรับปรุงแก้ไขในทางที่ดีและสร้างสรรค์สิ่งที่ดีที่ชุมชนต้องการ

4. ปัญหาการบริหารงานทั่วไป โรงเรียนประสบปัญหาในการจัดระบบบริหารองค์กร และบทบาทในการประสานงาน การสนับสนุนการอำนวยความสะดวก และการมีส่วนร่วมบริหารโรงเรียน ซึ่งส่วนใหญ่ชุมชนขาดการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการ ร่วมคิด ร่วมทำ ทำให้ไม่เข้าใจซึ่งกันและกันระหว่างโรงเรียนกับชุมชน จึงมีความจำเป็นต้องจัดการศึกษาโดยให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานด้านการศึกษา เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและคุณภาพตามความต้องการของชุมชน โดยเฉพาะการมีส่วนร่วมของผู้บริหาร คณะครู ชุมชน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำเป็นต้องมีข้อตกลงร่วมกันในการจัดการศึกษาของโรงเรียน จากสภาพปัจจุบันและปัญหาการจัดการศึกษาของโรงเรียนยังไม่สามารถเป็นไปตามเป้าหมายเกิดคุณภาพและประสิทธิภาพได้ เนื่องจากโรงเรียนและชุมชนยังขาดการมีส่วนร่วมที่ดีและไม่เข้าใจบทบาทและความต้องการที่แท้จริงในการจัดการศึกษาของโรงเรียน ผลจากการจัดการศึกษาที่ผ่านมาของโรงเรียนส่วนใหญ่เป็นการดำเนินการที่เร่งรัดเกือบทุกงานมีความจำกัดด้วยเงินไขเวลา เพื่อเป็นการสนองงานนโยบายจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตั้งแต่ระดับเขตพื้นที่การศึกษาและระดับที่สูงขึ้นไป การกำหนดนโยบายดำเนินงานต่างๆเป็นไปโดยรวบรัดจากผู้บริหารและคณะครู ทำให้ขาดความสมบูรณ์จากการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานชุมชน ผู้ปกครองนักเรียนในเขตบริการ โรงเรียนที่มีส่วนได้เสีย

2.แนวทางการพัฒนา ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาความคิดเห็นในการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านโคกสะอาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 จากผู้ให้สัมภาษณ์และประชุมกลุ่มย่อยในกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 28 คน สรุปผลได้ดังนี้

1. ด้านการบริหารวิชาการ โดยรวมชุมชนอยากให้มีการสำรวจและร่วมจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาเป็นลำดับที่ 1 แนวทางร่วมกำหนดเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดเวลาเรียนให้เหมาะสมกับช่วงชั้นเป็นลำดับที่ 2 มีความต้องการและกำหนดหลักสูตรท้องถิ่นเป็นลำดับที่ 3 ต้องการให้นำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการกำหนดหลักสูตรสถานศึกษาเป็นลำดับที่ 4

2. ด้านการบริหารงบประมาณ โดยรวมชุมชนอยากให้มีการจัดงบประมาณตามความจำเป็นและพอเพียงเป็นลำดับที่ 1 การกำกับดูแลควบคุมการบริหารงบประมาณให้เป็นไปตามระเบียบเป็นลำดับที่ 2 การติดตามและรายงานผลการใช้จ่ายงบประมาณควรมีความโปร่งใสเป็นลำดับที่ 3 การสนับสนุนทุนการศึกษาควรมีการระดมทุนการศึกษาจากทุกภาคส่วนเป็นลำดับที่ 4

3. ด้านการบริหารบุคคล โดยรวม ชุมชนต้องการให้มีการสรรหาและจัดครูเข้าสอนตรงตามวิชาเอกเป็นลำดับที่ 1 อยากให้ครูมีความเป็นกันเองเป็นแบบอย่างที่ดีทุกด้านเป็นลำดับที่ 2 อยากให้มีการพัฒนาครูด้านคุณธรรม จริยธรรมและความรู้เป็นลำดับที่ 3 อยากให้ครูมีความเป็นกันเองกับนักเรียนมีความรักจริงใจเป็นลำดับที่ 4

4. ด้านการบริหารทั่วไป โดยรวมชุมชนอยากให้โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่องเป็นลำดับที่ 1 ควรมีการเปิดรับสมัครและสรรหาคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนเป็นลำดับที่ 2 โรงเรียนควรมีการบริการข้อมูลข่าวสารให้ชุมชนทราบมากขึ้นลำดับที่ 3 ควรมีการดูแลความประพฤตินักเรียนทุกด้าน โดยครูประจำชั้นเป็นลำดับที่ 4

อภิปรายผล

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านโคกสะอาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 พบว่า

1.1 ด้านการบริหารงานวิชาการ เมื่อพิจารณาตามประเด็นสรุปตามลำดับที่มีความสำคัญคือ ความเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาเป็นลำดับที่ 1 แนวทางร่วมกำหนดและเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดเวลาเรียนให้เหมาะสมกับช่วงชั้นเป็นลำดับที่ 2 ความต้องการและกำหนดหลักสูตรท้องถิ่นต้องการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามามีใช้ในการกำหนดหลักสูตรเป็นลำดับที่ 3 แนวคิดและบทบาทในการจัดทำมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนควรมีการร่วมประชุมจัดทำและเสนอแนะเป็นลำดับที่ 4 แนวคิดและการสนับสนุนสื่อการเรียนรู้ให้มีการจัดหาสื่อการเรียนรู้ให้พอเพียงและใช้สื่อ ไอ ที ช่วยสอนเป็นลำดับที่ 5 ซึ่งมีความสอดคล้องกับ

งานวิจัยของ วรากรณ์ วงศ์ใหญ่ (2541 : 138 – 144) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก พบว่าการบริหารงานวิชาการโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง รวมทั้งงานวิจัยของ ศาคร คุณชื่น (2543 : 150) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษากับการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาพัฒนาการเรียนการสอนในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรสงคราม พบว่า ผู้บริหารและคณะครูในโรงเรียนมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนในการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาพัฒนาการเรียนการสอน แสวงหาภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยการสำรวจชุมชนและการสนับสนุนให้ความร่วมมือช่วยเหลือในการพาไปศึกษาดูแหล่งประกอบอาชีพของปราชญ์ท้องถิ่น

1.2 ด้านการบริหารงบประมาณ ประเด็นที่มีความสำคัญตามลำดับคือ การจัดตั้งงบประมาณประจำปีของโรงเรียนอยากให้มีการจัดตั้งงบประมาณตามความจำเป็นและพอเพียงเป็นลำดับที่ 1 การกำกับดูแลควบคุมการบริหารงบประมาณ ควรมีการกำกับการบริหารงบประมาณให้ เป็นไปตามระเบียบเป็นลำดับที่ 2 การติดตามและรายงานผลการใช้จ่ายงบประมาณเป็นลำดับที่ 3 การสนับสนุนทุนการศึกษานักเรียน ควรมีการระดมทุนการศึกษาจากทุกภาคส่วนเป็นลำดับที่ 4 ซึ่ง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ฉวีวรรณ ศรีสุข (2547 : บทคัดย่อ) ทำการศึกษาวิจัยเรื่องความ กิดเห็นและความคาดหวังของผู้สนับสนุนการศึกษาที่มีต่อการบริหารงาน โรงเรียนประถมศึกษา อำเภอลำปางมาศจังหวัดบุรีรัมย์ ผลการวิจัยพบว่า ความเห็นและความคาดหวังของผู้สนับสนุน การศึกษาที่มีต่อการบริหาร โรงเรียนประถมศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับ มาก ความคิดเห็นของ ผู้สนับสนุนการศึกษาที่มีผลต่อการบริหาร โรงเรียนประถมศึกษาโดยรวมมีความเห็นแตกต่างกัน รวมทั้งงานวิจัยของ อนันต์ ชิตา (2544 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดน่าน ผลการวิจัยพบว่า

1. การมีส่วนร่วมของชุมชนในด้านประสานงานอยู่ในระดับร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ส่วน การมีส่วนร่วมในการวางแผน การจัดสรรทรัพยากร การกระตุ้นการทำงาน และการติดตาม ประเมินผลมีส่วนร่วมในระดับมาก

2. ปัจจัยที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชน ได้แก่ความรู้ที่ถือว่าโรงเรียนเป็นส่วนหนึ่ง ของชุมชน ความต้องการพัฒนาโรงเรียนให้เจริญ การเห็นความสำคัญของการจัดการศึกษาและ ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ส่วนปัจจัยที่เป็นอุปสรรค ได้แก่ ชุมชนไม่มีเวลา ความ ขาดทุนของชุมชน โรงเรียนขาดการประชาสัมพันธ์และขาดการประสานงาน และงานวิจัยของ ประสาท เทียงอยู่ (2548 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนบ้านมูลเหล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิจิตร เขต 1 พบว่างานวิชาการและงาน บริหารงบประมาณ งานบริหารทั่วไปชุมชนมีส่วนร่วมมากที่สุด

1.3 ด้านการบริหารงานบุคคล สรุปความสำคัญโดยรวมเรียงตามลำดับคือ การสรรหา และจัดครูเข้าสอนในโรงเรียนอยากให้ครูสอนตรงตามวิชาเอกเป็นลำดับที่ 1 แนวคิดให้ครูและบุคลากรในโรงเรียนเป็นแบบอย่างที่ดีทุกด้านเป็นลำดับที่ 2 อยากให้ครูมีการพัฒนาด้านคุณธรรม จริยธรรมและความรู้เป็นลำดับที่ 3 อยากให้ครูมีความเป็นกันเองกับนักเรียน มีความรักจริงใจเป็นลำดับที่ 4 ซึ่งมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชื่น ศรีสวัสดิ์ (2542 : 95 – 96) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้นำท้องถิ่นในการพัฒนาชนบทศึกษาเฉพาะกรณีบ้านคงเค็งและบ้านชุมแสง อำเภอจอมพระ จังหวัดสุรินทร์ พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาและการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนจะมีมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับปัจจัยทางด้านผู้นำ ปัจจัยด้านชุมชนและปัจจัยเสริมนอกจากชุมชน ได้แก่ หน่วยงานของทางราชการปัจจัยทั้งสามมีส่วนสัมพันธ์และส่วนเสริมซึ่งกันและกันคือ ผู้นำมีส่วนผลักดันให้ชุมชนเกิดความเปลี่ยนแปลงและพัฒนาได้ ส่วนชุมชนก็มีส่วนสำคัญต่อการเสริมหรือด่วงบทรบาทของผู้นำได้ รวมทั้งงานวิจัยของ ยุทธชัย ชูชัย (2544 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาคตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเชียงราย พบว่าการชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในด้านร่วมตัดสินใจ ร่วมวางแผนและการประเมินผล

1.4 ด้านการบริหารทั่วไป พิจารณาโดยรวมมีข้อสรุปเรียงตามลำดับความสำคัญคือ ในการจัดกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้นให้มีการจัดอย่างต่อเนื่องเป็นลำดับที่ 1 การสรรหาคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียน ควรมีการเปิดรับสมัครและสรรหาเป็นลำดับที่ 2 การบริการข้อมูลข่าวสารการได้เข้าร่วมในกิจกรรมที่โรงเรียนดำเนินการแจ้งให้ชุมชนทราบ โรงเรียนควรบริการข้อมูลข่าวสารให้มากขึ้นเป็นลำดับที่ 3 การดูแลความประพฤตินักเรียน ควรมีการควบคุมดูแลทุกด้าน โดยครูประจำชั้นเป็นลำดับที่ 4 ซึ่งมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชูศักดิ์ ชาวช่าง (2543 : 105 – 106) ได้ศึกษาพฤติกรรมของผู้บริหารที่ส่งผลกระทบต่อการศึกษาของคณะกรรมการศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา จากผลการศึกษาพบว่าการมีส่วนร่วมตามบทบาทของคณะกรรมการโรงเรียน อยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นด้านการรับทราบความก้าวหน้า การดำเนินงานตามแผนและด้านการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนอยู่ในระดับมากและในภาพรวมพบว่าพฤติกรรมของผู้บริหารที่ส่งผลกระทบต่อการศึกษาของคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา มี 2 ด้าน คือ ด้านการจูงใจและการกำหนดเป้าหมายการศึกษามีส่วนร่วมของชุมชนรวมทั้งงานวิจัยของ บุญเสริม ศรีทา (2544) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการศึกษาในอำเภอเมือง จังหวัดแพร่ พบว่าโรงเรียนให้ความสำคัญต่อผู้นำชุมชนน้อย โรงเรียนขาดการประชุมชี้แจงให้ประชาชนได้ทราบถึงรายละเอียดของการจัดการศึกษา ในส่วนของชุมชนเองถือว่าการจัดการศึกษาเป็นหน้าที่ของบุคลากรในโรงเรียนเท่านั้น ประชาชนไม่สามารถช่วยเหลือโรงเรียนได้ และ วรวรรณ คัมภสเสน (2546) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการ

จัดการศึกษา อำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่าชุมชนต้องการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาทุกด้านและเข้าร่วมกิจกรรมทางการศึกษาด้วย

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านโศกสะอาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 สามารถประมวลผลและมีข้อเสนอแนะดังนี้

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1. ควรส่งเสริมให้ชุมชนผู้นำชุมชนตลอดถึงผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและคณะกรรมการสถานศึกษาและผู้ปกครองนักเรียนมีโอกาสร่วมเสนอแนะในการจัดเวลาเรียนตามหลักสูตร โดยเฉพาะการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น
2. เปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา การจัดตั้งงบประมาณ การควบคุมกำกับดูแล ติดตามการบริหารงบประมาณของโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ มีความโปร่งใสเป็นไปตามระเบียบ
3. โรงเรียนควรจัดให้ผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและผู้ปกครองนักเรียนมีโอกาสร่วมประชุมเพื่อเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของครู และการจัดการเรียนรู้ในทุกช่วงชั้น
4. ควรส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมของโรงเรียน ตลอดทั้งการร่วมจัดหาทุนพัฒนาการศึกษาโรงเรียนและการจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะเพื่อทำการวิจัยต่อไป

1. ควรมีการวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา ระดับโรงเรียนในระดับกลุ่มและระดับอำเภอทุกโรงเรียน
2. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับบทบาทของผู้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนในระดับเขตพื้นที่การศึกษา
3. ควรมีการศึกษาวิจัยการติดตามและการประเมินผลการบริหารงานของโรงเรียนในระดับอำเภอและระดับเขตพื้นที่การศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2535) สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ รายงานการวิจัย ผลการประเมิน โรงเรียนที่ดำเนินการ โครงการหมู่บ้านในชนบท ปี2526-2527
- กิติมา ปรีดีคิดถ. (2532). การบริหารและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : อักษรพิพัฒน์.
- ฉวีวรรณ ศรีสุข. (2547). ความคิดเห็นและความคาดหวังของผู้สนับสนุนการศึกษาที่มีต่อการบริหารงานโรงเรียนประถมศึกษา อำเภออ่าวป่าตองมาศ จังหวัดบุรีรัมย์. วิทยานิพนธ์ ค.ม.(การบริหารการศึกษา). บุรีรัมย์ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- ชื่น ศรีสวัสดิ์. (2542). การมีส่วนร่วมของผู้นำท้องถิ่นในการพัฒนาชนบท : ศึกษากรณีบ้านคงเค็งและบ้านชุมแสง อำเภอจอมพระ จังหวัดสุรินทร์. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (สังคมศึกษา). มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม.
- ชูชาติ พ่วงสมจิตร. (2540). การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งเสริมและปัจจัยอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนประถมศึกษาในเขตปริมณฑล กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ชูศักดิ์ ชาญช่วง. (2543). ทฤษฎีกรรมของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด. วิทยานิพนธ์ กศ.ม.(การบริหารการศึกษา). มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ถวิล มาครเลื่อน. (2545). โรงเรียนเป็นฐานการบริหารจัดการ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ธรรมเสนา.
- ชาติพงศ์ แดงงาม. (2550). สภาพปัญหาในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างชุมชนกับสถานศึกษา วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). บุรีรัมย์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- บุญมี เณรชอด. (2544). แนวทางการดำเนินงานโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานสำหรับโรงเรียน. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ
- บุญเสริม ศรีทา. (2544). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการศึกษา ในอำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่. เชียงใหม่ : การค้นคว้าแบบอิสระปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ประอุทธ ปิ่นทนา. (2548). ความต้องการของชุมชนในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา. วิทยานิพนธ์. ศษ.บ. (บริหารการศึกษา). เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

- ประเวศ วะสี. (2541). ความจริงของแผ่นดิน. (ลำดับที่1) กระบวนการเรียนรู้เพื่อเด็กและชุมชน
ของเรา
- ประสาธ เทียงอยู่. (2548). การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ ศ.บ.
(บริหารการศึกษา). เพชรบูรณ์ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเพชรบูรณ์.
- ปรัชญา เวสารัชช. (2528). รายงานการวิจัยการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมเพื่อการ
พัฒนาชนบท. กรุงเทพฯ : สถาบันไทยศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ปราโมทย์ เบญจกาญจน์. (2536). หลักการบริหารการศึกษา. บุรีรัมย์ : วิทยาลัยครูบุรีรัมย์
- พจน์ เทียมศักดิ์. (2543. ตุลาคม – พฤศจิกายน). "ปฏิสัมพันธ์การเรียนรู้ในชุมชนและโรงเรียน"
ข้าราชการครู. 20 (1) : 17
- ไพรัช เชะรินทร์. (2531). การพัฒนาชุมชนแบบผสมผสานสำหรับประเทศไทย. กรุงเทพฯ :
ไทยวัฒนาพานิชย์
- พนิชดา วีระชาติ. (2542). การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน. กรุงเทพฯ : โอ.เอส.
พรินติ้งเฮาส์
- พุทธชัย ชูชัย. (2544). การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาคตามโครงการขยายโอกาสการ
ศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ คม. (การบริหารการศึกษา). เชียงราย : มหาวิทยาลัยราช
ภัฏเชียงราย.
- ศิริกาญจน์ โกสุม. (2542). การมีส่วนร่วมของชุมชนและโรงเรียนเพื่อจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
ปริญญาานิพนธ์. การศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2535). แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช
2535 กรุงเทพฯ : พันนี้ พับลิชชิ่ง.
- สาคร กุณจีน. (2543). การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการโรงเรียนในการนำภูมิปัญญาท้องถิ่น
มาพัฒนาการเรียนการสอนในโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดสมุทรสงคราม.
วิทยานิพนธ์ ศ.บ. (การบริหารการศึกษา). ขอนแก่น : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- สมเดช สีแสง. (2544). คู่มือบริหารโรงเรียนประถมศึกษา. ชัยนาท : ชมรมพัฒนาความรู้กฎหมาย
: ม.ป.ท.
- สมศักดิ์ คงเที่ยง. (2542). หลักการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัย
รามคำแหง.
- สุทธิรักษ์ ปิณฑกานนท์. (2543). การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา. วิทยานิพนธ์
ศษ.บ. (การศึกษานอกระบบ) เชียงใหม่ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

- สุพัตรา เข้มนิ่มนวล. (2544). การมีส่วนร่วมของชุมชนในการแก้ปัญหาเพื่อให้เกิดในวัยเรียน
ได้รับการศึกษาภาคบังคับ. เชียงใหม่ : การค้นคว้าอิสระ ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สุพิชญา ชีระกุล. (2522). การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน. พิมพ์ครั้งที่ 2.
พิษณุโลก : ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิ
โรฒพิษณุโลก. อัดสำเนา.
- สฤณี มินทระ. (2536). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการศึกษาในสังคมไทย : แนวคิด
ปัญหาอุปสรรคและแนวทางในอนาคต. วิทยานิพนธ์ ศษ.บ. (บริหารการศึกษา)
เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สุเมธ ทุทธินันท์เมธา. (2549). การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารโรงเรียน วิทยานิพนธ์
ศ.ม. (การบริหารการศึกษา). บุรีรัมย์ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- วราภรณ์ วงศ์ใหญ่. (2541). ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนประถมศึกษา กับชุมชน จังหวัด
บุรีรัมย์. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา).มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- วรวรรณ ดันหาเสน. (2546). การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา ตำบลบ่อแก้ว
อำเภอ สะเมิง จังหวัดเชียงใหม่. การค้นคว้าอิสระ ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- อดุลย์ มะลัยสิทธิ์. (2547). รูปแบบการส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือระหว่างโรงเรียน
กับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา วิทยานิพนธ์ ศ.ม. (การบริหารการศึกษา) . บุรีรัมย์:
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- อนันต์ ธิดา. (2544). การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดน่าน. วิทยานิพนธ์ ศษ.บ. (บริหารการศึกษา)
เชียงใหม่ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- อนันต์ชัย พงศ์สุวรรณ. (2549). เอกสารคำสอนรายวิชาหลักการบริหารการศึกษา. บุรีรัมย์ :
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- อุทัย บุญประเสริฐ. (2544). รายงานการวิจัยการศึกษาแนวทางการบริหารและการจัดการศึกษา
ของสถานศึกษาในรูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School - Based
Management). กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ

- Bell, M. S. (2005). **The Relationships among Selected Demographic Variables, School Settings, Attendance in Leadership Academies, And the Self Perceptions of Secondary School Principals.** (online). Louisiana Tech University. Available : [http:// www lib.umi.com/dissertations/](http://www.lib.umi.com/dissertations/)
- Craff, F. C. (1997). Community Attitudes Toward Education and Levels of Participation in School Affairs. "Dissertation Abstracts International" University of California. Losangeles. 1633-A
- Sobello, A. F. (1978). Perception of Actual and Ideal Rolers in School- community Relation for Parents of Elementary School Children in Selected School Destrict "Dissertation Abstracts International" Harward University 598-A
- Harris, A. M. (1998. December). "School – Community Relationship : A Namibian Cast Study" **Disertation Abstracts International.** (CD-Rom),36(6) : 1437.
Avariable : **UmiDessertation Abstracts** (Jan 1996- 2000)
- Montera, V. L (1997 . March) " **Bridging Gap : A Case Study of the Home-School Community Relationship at Ocheo Elementary School** "Dissertation Abstracts International" (CD-Rom). 57 (9) : 3768. Available : **UMI Dissertation Abctracts** (Jan 1996- 2000)
- Rideout, F. D. (1997. February). " **School - Based Management for Small School in New Foundland And Labrader**" **Dissertation Abstracts International.** (CD-Rom).57 (8) : 3348. Available : **UMI : Dissertation Abstracts** (Jan 1996 – June 2000).

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ภาคผนวก ก
หนังสือขอความอนุเคราะห์

ที่ ศบ ๐๔๔๕.๑๑/ว ๑๘

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถนนจิระ อำเภอเมืองบุรีรัมย์
จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน คุณกระพัน ศรีงาน

ด้วย นายประคินธุ์ ติคาพล นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านโคกสะอาด ตังค์ดำน้งงานเขตพื้นที่การศึกษามบุรีรัมย์ เขต ๑ โดยมี ศศ.ดร.สุวัฒน์ วิรุฒทวิญ เป็นประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาเห็นแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบเครื่องมือในการทำวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อที่ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการใน ขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทิบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๔๖๐ ๑๖๑๖ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

ที่ ศบ ๐๕๕๕.๑๑/๗๗๗

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถนนจิระ อำเภอเมืองบุรีรัมย์
จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน คุณบุญหนา อินทร์สีตา

ด้วย นายประดิษฐ์ สีดาทนต์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านโคกตะฮาด ตำบลสำนักนางรองพื้นที่การศึกษามุขบุรี อำเภอ ๑ โคกมีผล.ศร.สุรินทร์ วิทยาลัยวิทย์ เป็นประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาเห็นแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการทำวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการในขั้นต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๕ ๑๒๒๑, ๐ ๔๔๖๐ ๑๖๑๖ ค.ศ ๓๗๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๕ ๒๕๕๗

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ว ๗๘

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถนนจิระ อำเภอเมืองบุรีรัมย์
จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน คุณสายสิน มาตา

ด้วย นายประดิษฐ์ ติคาพล นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านโคกสะอาด ตั้งกักสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาวิทยาลัย ๑ โดยมี ศ.ดร.สุวัฒน์ วิจารณ์ทัญ เป็นประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาเห็นแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดียิ่ง จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบเครื่องมือในการทำวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อที่ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการในขั้นต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๔๖๐ ๑๖๑๖ คย ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ว ๓๗

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ถนนจิระ อำเภอเมืองบุรีรัมย์

จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน คุณถาวร ทวีลาภ

ด้วย นายประคิษฐ์ สีคาพล นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านโคกสะอาด ตั้งกักตักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาวิทยาลัย ๑ โดยมี ศ.ดร.ศุภนันทา วีรกุลท้าว เป็นประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาเห็นแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดียิ่ง จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบเครื่องมือในการทำวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการใน ขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ตะอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๔๖๐ ๑๖๑๖ คีย์ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ว ๗๘

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถนนจิระ อำเภอเมืองบุรีรัมย์
จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ทดลองเครื่องมือในการวิจัย

เรียน นายองค์การบริหารส่วนตำบลจำนิ

ด้วย นายประคิมฐ์ สีคาพล นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านโคกสะอาด ตัดักตัมักงานเขตพื้นที่การศึกษามุริรัมย์ เขต ๑ โดยมี ศศ.ดร.สุนันทา วิรกุลเทวัญ เป็นประธานกรรมการควบคุมการศึกษาค้นคว้า ในกรณีนี้ นักศึกษามีความประสงค์ในการทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัยที่จะใช้กับกลุ่มตัวอย่างจริง เพื่อหาประสิทธิภาพของเครื่องมือในการวิจัย

ดังนั้นจึงขออนุญาตให้ นายประคิมฐ์ สีคาพล ทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัยกับกลุ่มตัวอย่าง สำหรับกำหนดการทำงานผู้ทำการวิจัยจะประสานในรายละเอียดอีกครั้ง มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

๙ ๖๖

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๔๖๐ ๑๖๑๖ คို့ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ว ๓๘

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถนนจิระ อำเภอเมืองบุรีรัมย์
จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑

เรื่อง ขอบขออนุญาตระงับการทดลองเครื่องมือในการวิจัย

เรียน ท่านอธิการบดี

ด้วย นายประดิษฐ์ สีคพล นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านโคกสะอาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษบุรีรัมย์ เขต ๑ โดยมี ผศ. ดร.ศุภันธา วีรกุลเทวัญ เป็นประธานกรรมการควบคุมการศึกษาค้นคว้า ในการนี้นักศึกษามีความประสงค์ในการทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัยที่จะใช้กับกลุ่มตัวอย่างจริง เพื่อหาประสิทธิภาพของเครื่องมือในการวิจัย

ดังนั้นจึงขออนุญาตให้ นายประดิษฐ์ สีคพล ทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัยกับกลุ่มตัวอย่าง สำหรับกำหนดการทำงานผู้ทำการวิจัยจะประสานในรายละเอียดอีกครั้ง มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๔๖๐ ๑๖๑๖ คို့ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

ที่ ศร ๐๕๔๕.๑๑/๖๗๘

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถนนจิระ อำเภอเมืองบุรีรัมย์
จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ทดลองเครื่องมือในการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านโคกสะอาด

ด้วย นายประคิษฐ์ สีดาพล นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านโคกสะอาด ตั้งกักตักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต ๑ โดยมี ผศ.ดร.ศุภันธา วีรกุลท้าวัญ เป็นประธานกรรมการควบคุมการศึกษาค้นคว้า ในการนี้นักศึกษามีความประสงค์ในการทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัยที่จะใช้กับกลุ่มตัวอย่างจริง เพื่อหาประสิทธิภาพของเครื่องมือในการวิจัย

ดังนั้นจึงขออนุญาตให้ นายประคิษฐ์ สีดาพล ทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัยกับกลุ่มตัวอย่าง สำหรับกำหนดการทำงานผู้ทำการวิจัยจะประสานในรายละเอียดอีกครั้ง มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ตะอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๔๖๐ ๑๖๑๖ คีย์ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๔๔๘

ที่ ศร ๐๔๔๕.๑๑/ว ๒๑๒

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถ.จระ ค.ในเมือง อ.เมืองบุรีรัมย์
จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๒๑ มีนาคม ๒๕๕๑

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์แจกเครื่องมือวิจัย

เรียน นายกองค้การบริหารส่วนตำบลจำนิ

ด้วย นายประคิมฐ สีคาสถ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านโคกสะอาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศุภันธา วิรุณเทวัญ เป็นประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ โดยการนี้ นักศึกษามีความประสงค์เก็บรวบรวมข้อมูล โดยการแจกแบบสอบถามผู้เกี่ยวข้องในการศึกษาวิจัยดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์อนุญาตให้นักศึกษา เข้าเก็บข้อมูลในหน่วยงานของท่านด้วย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

๙ ๖/๗

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทีฮบ ณะองทอง)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐๔๔๖๑๒๒๑ คอ ๓๗๐๖

โทรสาร ๐๔๔๖๑ ๒๗๕๗

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ว ๒๑๒

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถ.จระ ค.ในเมือง อ.เมืองบุรีรัมย์
จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๒๑ มีนาคม ๒๕๕๑

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์แจกเครื่องมือวิจัย

เรียน กำนันตำบลชำนิ

ด้วย นายประคิมฐ สีคาพล นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านโคกสะอาด ตั้งถัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุขบุรี เขต 1 โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุภัณฑา วีรกุลเทวัญ เป็นประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ โดยการนี้ นักศึกษามีความประสงค์เก็บรวบรวมข้อมูล โดยการแจกแบบสอบถามผู้เกี่ยวข้องในการศึกษาวิจัยดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์อนุญาตให้นักศึกษา เข้าเก็บข้อมูลในหน่วยงานของท่านด้วย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

๘ ๖/๒

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ตะอองทอง)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๔๕๔

ที่ กบ ๐๔๔๔.๑๑/ว ๒๑๒

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
อ.จيزة ค.โนเมือง อ.เมืองบุรีรัมย์
จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๒๑ มีนาคม ๒๕๕๑

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์แจกเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านโคกสะอาด

ด้วย นายประคิมฐ สีคาคท นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านโคกสะอาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาวิทยาลัย เขต 1 โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศุภันธา วีรกุลเทวีญ เป็นประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ โดยการนี้ นักศึกษามีความประสงค์เก็บรวบรวมข้อมูล โดยการแจกแบบสอบถามผู้เกี่ยวข้องในการศึกษาวิจัยดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์อนุญาตให้นักศึกษา เข้าเก็บข้อมูลในหน่วยงานของท่านด้วย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

๘ ๖/๗

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุทีชฌ ณะองทอง)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑ ต่อ ๓๑๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๑๕๑

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๒๐/ว ๒๑๔

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถนนจิระ อำเภอเมืองบุรีรัมย์
จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๒๔ มีนาคม ๒๕๕๑

เรื่อง ขอเชิญประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group)

เรียน

สิ่งที่แนบมาด้วย กำหนดการ จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายประดิษฐ์ สีดาพล นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขา การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การมีส่วนร่วมของ ชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านโคกสะอาด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาวิทยาลัย เขต ๑ ซึ่งเป็น ส่วนหนึ่งของการศึกษาดำเนินการตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุนันทา วีรกุลเทวัญ เป็นประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ในการนี้ นักศึกษามีความประสงค์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดย การประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) ผู้วิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยในครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา มหาวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน ด้วยดีขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ตะอองทอง)

กณบดี ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๔๖๐ ๑๖๑๖ คหิ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ภาคผนวก ข
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสัมภาษณ์

การวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านโคกสะอาด
 อังกักอำนาจานเขตพื้นที่การศึกษามูวี่วันย์ เขต 1

1. ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์.....ตำแหน่ง.....
 ปฏิบัติหน้าที่.....สำนักงาน/หมู่บ้าน.....
2. สถานที่สัมภาษณ์.....
3. ชื่อผู้สัมภาษณ์.....
4. วัน เดือน ปี ที่ สัมภาษณ์.....
5. รายการที่สัมภาษณ์

ข้อ	ประเด็นที่สัมภาษณ์	ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ
	1. การบริหารงานวิชาการ	
1.	ท่านมีแนวคิดในการมีส่วนร่วมกำหนดนโยบายด้านวิชาการของโรงเรียนอย่างไร	
2.	ท่านมีแนวคิดต่อการมีส่วนร่วมในการกำหนดหลักสูตรสถานศึกษาอย่างไร	
3.	ท่านมีความต้องการและแนวทางในการกำหนดหลักสูตรท้องถิ่นอย่างไร	
4.	ท่านมีแนวทางและมีส่วนร่วมในการกำหนดการปฏิบัติงานวิชาการอย่างไร	
5.	ท่านมีแนวทางร่วมกำหนดและเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดเวลาเรียนอย่างไร	
6.	ท่านมีแนวทางและมีส่วนร่วมในการสอนซ่อมเสริมในโรงเรียนอย่างไร	
7.	ท่านมีแนวคิดและบทบาทในการจัดทำมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนอย่างไร	
8.	ท่านมีแนวคิดและสนับสนุนสื่อการเรียนรู้ อย่างไร	
9.	ท่านมีแนวคิดเกี่ยวกับการเลือกหนังสือเรียน อย่างไร	

ข้อ	ประเด็นที่สัมภาษณ์	ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ
10.	ท่านมีแนวคิดและการมีส่วนร่วมในการจัดหาวิทยากรภายนอกอย่างไร	
11.	ท่านมีแนวคิดในการจัดหาหนังสือเรียนเพิ่มเติมอย่างไร	
12.	ท่านมีแนวคิดและส่วนร่วมในการนิเทศภายในอย่างไร	
13.	ท่านมีแนวคิดในการจัดหาแหล่งเรียนรู้ในและนอกโรงเรียนอย่างไร	
14.	ท่านมีแนวคิดในการวัดและประเมินผลอย่างไร	
15.	ท่านมีแนวคิดในการรายงานผลการปฏิบัติงานทางวิชาการโรงเรียนอย่างไร	
16.	<p>2. การบริหารงานงบประมาณ</p> ท่านมีส่วนร่วมในการจัดตั้งงบประมาณประจำปีของโรงเรียนอย่างไร	
17.	ท่านมีแนวคิดในการกำกับดูแลควบคุมการบริหารงานงบประมาณอย่างไร	
18.	ท่านมีแนวคิดในการใช้จ่ายงบประมาณอย่างไร	
19.	ท่านมีแนวคิดในการติดตามและรายงานผลการใช้จ่ายงบประมาณอย่างไร	
20.	ท่านมีแนวคิดในการระดมทรัพยากรจากชุมชนเพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษาของโรงเรียนอย่างไร	
21.	ท่านมีแนวคิดในการรักษาทรัพย์สินของโรงเรียนอย่างไร	
22.	ท่านมีแนวคิดในการสนับสนุนทุนการศึกษาอย่างไร	

ข้อ	ประเด็นที่สัมภาษณ์	ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ
23.	ท่านมีแนวคิดการร่วมบริจาคทรัพย์สินเพื่อการศึกษาในโรงเรียนอย่างไร	
24.	ท่านมีแนวคิดในการมีส่วนร่วมบริหารงบประมาณและการเงินของโรงเรียนอย่างไร	
25.	ท่านมีแนวคิดและรูปแบบในการพัฒนาและช่วยเหลือโรงเรียนอย่างไร	
3. การบริหารงานบุคคล		
26.	ท่านมีแนวคิดในการวางแผนอัตรากำลังครูในโรงเรียนอย่างไร	
27.	ท่านมีแนวคิดในการสรรหาและจัดครูเข้าสอนในโรงเรียนอย่างไร	
28.	ท่านมีแนวคิดในการปฏิบัติหน้าที่ของครูในโรงเรียนอย่างไร	
29.	ท่านมีแนวคิดในการให้ขวัญและกำลังใจแก่ครูในโรงเรียนอย่างไร	
30.	ท่านมีแนวคิดข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการสอนของครูในโรงเรียนอย่างไร	
31.	ท่านมีแนวคิดในการพัฒนาครูในโรงเรียนอย่างไร	
32.	ท่านมีแนวคิดให้ครูและบุคลากรในโรงเรียนเป็นแบบอย่างที่ดีอย่างไร	
33.	ท่านมีแนวคิดให้ครูในโรงเรียนเอาใจใส่นักเรียนในด้านใดบ้าง	
34.	ท่านมีแนวคิดอยากได้ครูในดวงใจอย่างไร	

ข้อ	ประเด็นที่สัมภาษณ์	ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ
35.	4. การบริหารงานทั่วไป ท่านมีแนวคิดในการพัฒนางานธุรการของโรงเรียนอย่างไร	
36.	ท่านมีแนวคิดในการจัดกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้นอย่างไร	
37.	ท่านมีแนวคิดในการสรรหาคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนอย่างไร	
38.	ท่านมีแนวคิดในการดูแลความประพฤติของนักเรียนอย่างไร	
39.	ท่านมีแนวคิดในการสนับสนุนการจัดกิจกรรมส่งเสริมการกีฬานักเรียนอย่างไร	
40.	ท่านมีแนวคิดในการสนับสนุนอาหารกลางวันนักเรียนอย่างไร	
41.	ท่านมีแนวคิดในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนอย่างไร	
42.	ท่านมีแนวคิดในการจัดทำรายงานข้อมูลนักเรียนอย่างไร	
43.	ท่านมีแนวคิดในการรายงานผลการจัดการศึกษาโรงเรียนอย่างไร	
44.	ท่านมีแนวคิดในการบริการข้อมูลข่าวสารที่โรงเรียนดำเนินการแจ้งให้ชุมชนทราบอย่างไร	

ประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group)

**เรื่อง การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านโคกสะอาด
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1**

วัน ศุกร์ ที่ 23 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2551

ณ ห้องประชุม โรงเรียนบ้านโคกสะอาด ม.2 ค. ชำนิ อ. ชำนิ จ. บุรีรัมย์

กำหนดการ

เวลา 09.00 น. - 12.00 น. กลุ่มผู้นำชุมชนและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
โรงเรียนบ้านโคกสะอาด

ผู้เข้าร่วมประชุม

1. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนบ้านโคกสะอาด จำนวน 6 คน
2. ผู้นำชุมชน จำนวน 10 คน

ประเด็นสมทมนำกลุ่ม

ด้านการบริหารงานวิชาการ

1. โรงเรียนควรกำหนดหลักสูตรสถานศึกษาอย่างไร
2. โรงเรียนควรกำหนดการบริหารงานวิชาการอย่างไร
3. โรงเรียนควรกำหนดเป้าหมายความสำเร็จในการจัดการศึกษาอย่างไร

ด้านการบริหารงบประมาณ

1. โรงเรียนควรจัดตั้งงบประมาณอย่างไร
2. แนวทาง การระดมทรัพยากรทางการศึกษามีวิธีการใดบ้าง
3. การบริหารงบประมาณและการควบคุมกำกับของโรงเรียนเป็นอย่างไร

ด้านการบริหารงานบุคคล

1. การวางแผนอัตราค่าจ้างของโรงเรียนกำหนดอย่างไร
2. การพัฒนาบุคลากรและการสร้างขวัญและกำลังใจเพื่อพัฒนางานอย่างไร

ด้านการบริหารทั่วไป

1. การพัฒนาโครงสร้างการบริหารงานโรงเรียนมีแนวทางอย่างไร
2. โรงเรียนมีระบบการควบคุมภายในอย่างไร
3. การจัดทำระบบข้อมูลโรงเรียนเพื่อการพัฒนาวิธีกรอย่างไร

.....

ภาพประกอบ 1 การจัดประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) ที่โรงเรียนบ้านโคกสะอาด
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุริรัมย์ เขต 1

ภาพประกอบ 2 ตัวแทนชุมชนจากกลุ่มเป้าหมายเข้าร่วมประชุม

ภาพประกอบ 3 การแยกประชุมกลุ่มย่อยตัวแทนจากกลุ่มเป้าหมายเป็น 2 กลุ่ม

ภาพประกอบ 4 กลุ่มที่ 1 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนบ้านโคกสะอาด

ภาพประกอบ 5 การร่วมศึกษาอภิปรายปัญหาในกลุ่มผู้นำชุมชนเขตบริการ โรงเรียน

ภาพประกอบ 6 การร่วมสรุปปัญหาจากหัวข้อที่ศึกษากลุ่มตัวแทนคณะกรรมการ

ภาพประกอบ 7 การนำเสนอข้อสรุปผลร่วมกันของกลุ่มตัวแทนคณะกรรมการ

ภาพประกอบ 8 การนำเสนอข้อสรุปผลร่วมกันของกลุ่มตัวแทนผู้นำชุมชน

ภาคผนวก ค

รายชื่อผู้ให้สัมภาษณ์

มหาวิทยาลัยสุโขทัย
Buriram Rajabhat University

ปฏิทินแผนกำหนดการออกสัมภาษณ์ในการสำรวจข้อมูลการทำวิจัย เรื่อง การมีส่วนร่วม
ของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านโคกสะอาด ชำกักสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
บุรีรัมย์ เขต 1

วัน เดือน ปี	เวลา	รายชื่อผู้ให้สัมภาษณ์	หมายเหตุ
26 มี.ค.2551	15.30	(1) คณะกรรมการสถานศึกษาขั้น พื้นฐานโรงเรียนบ้านโคกสะอาด จำนวน 6 คน ดังนี้ 1.นายเฉลิม โสเนาคา	
27 มี.ค. 2551	16.00	2. นายบุญทัน นามวงศ์	
28 มี.ค. 2551	15.25	3. นายผล ยินดีชาติ	
29 มี.ค. 2551	12.00	4. นายบุญถึง จันทร์นพคุณ	
30 มี.ค. 2551	15.00	5. นางชะม่าย ทิศทะชะ	
31 มี.ค. 2551	13.35	6. นางอุบล ชูมขุนทด	
2 เม.ย. 2551	15.00	(2) กำนันตำบลชำนิ จำนวน 1 คน นายสมพงษ์ กิมาวหา	
3 เม.ย.2551	16.45	(3) ผู้ใหญ่บ้านเขตบริการโรงเรียน จำนวน 3 คน 1. นายเอื้อน จันทร์นพคุณ ผู้ใหญ่บ้านโคกสะอาด	
4 เม.ย.2551	1530	2. นายมา ชศนแก้วกอง ผู้ใหญ่บ้านโนนน้ำอ้อม	
5 เม.ย.2551	15.00	3. นายสำรวย โอโธรัมย์ ผู้ใหญ่บ้านหนองม่วง	
6 เม.ย.2551	16.20	(4) ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านจำนวน 6 คน 1.นายพล สืบรัมย์ บ.โคกสะอาด	
7 เม.ย.2551	15.40	2. นางประณีต ชัยมะเริง บ.โคกสะอาด	
8 เม.ย.2551	16.42	3. นายเชียมอรุณ สุพจน์พานิชย์	

วัน เดือน ปี	เวลา	รายชื่อ / สถานที่ผู้ให้สัมภาษณ์	หมายเหตุ
10 เม.ย. 2551	15.45	4. นายประนอม พันกระโทก บ. โนนน้ำอ้อม	
11 เม.ย. 2551	16.20	5. นายนิยม ไพรชัย บ. หอนงม่วง	
16 เม.ย. 2551	15.40	6. นางสาววย พลคอน บ. หอนงม่วง	
17 เม.ย. 2551	15.30	(5) เจ้าอาวาสวัดป่าโพธิ์แก้ว 1 รูป พระครูชัยเขต คณานุรักษ์ (6) ผู้นำและ สมาชิกองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นตำบลข่านพร้อมเจ้าหน้าที่ จำนวน 11 คน	
18 เม.ย. 2551	14.00	1. นายประมาธ ศิริวานิชย์ นายกอบค.ข่าน	
19 เม.ย. 2551	15.00	2 นายบุญเหลือ จำเนียรกุล รองนายกอบค.ข่าน	
20 เม.ย. 2551	17.00	3. นายประกอบ สนโสม สมาชิกอบค.	
21 เม.ย. 2551	15.35	4. นายประยูร โทจะ โป๊ะ สมาชิกอบค.	
22 เม.ย. 2551	17.25	5. นายสมศรี ยืนองชาติ สมาชิกอบค.	
23 เม.ย. 2551	15.30	6. นายอำนาจ ผลเต็ม สมาชิกอบค.	
24 เม.ย. 2551	17.00	7. นายวัชรินทร์ อารีรัมย์ สมาชิกอบค.	
25 เม.ย. 2551	15.00	8. นายอ้วน ประเจียด สมาชิกอบค.	
26 เม.ย. 2551	15.30	9. นายพิชิต เทียมทะนง ปลัดอบค.ข่าน	
27 เม.ย. 2551	15.35	10. นายศุภชัย อุดลย์ศักดิ์ เจ้าหน้าที่โยธาอบค.ข่าน	
28 เม.ย. 2551	15.30	11. นางวรรณภา บุญงไพรวลัย เจ้าหน้าที่การเงินการคลัง อบค.ข่าน	
		รวมจำนวนผู้ให้สัมภาษณ์ทั้งสิ้น 28 คน	

ภาพประกอบ 1 ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์ นายประมาณ ศิริวานิชย์
นายกองค์การบริหารส่วนตำบลธานี

ภาพประกอบ 2 สัมภาษณ์ นายบุญเหลือ จำเนียรกุล
รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลธานี

ภาพประกอบ 3 การสัมภาษณ์ นายพิชิต เทียมทะนง
ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลชำนิ

ภาพประกอบ 4 การสัมภาษณ์ นางวรรณมา บุญบงไทรวัลย์
เจ้าหน้าที่การเงินการคลังองค์การบริหารส่วนตำบลชำนิ

ภาพประกอบ 5 การสัมภาษณ์ผู้นำท้องถิ่น นายสมพงษ์ กิมาวา
กำนันตำบลขำนิ อําเภอยขำนิ จังหวัดบุรีรัมย์

ภาพประกอบ 6 การสัมภาษณ์ผู้นำชุมชน นายมา ยศแก้วอง
ผู้ใหญ่บ้านโนนน้ำอ้อมและนายเอี่ยมอรุณ สุพงษ์พานิชย์ ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน

ภาพประกอบ 7 การสัมภาษณ์ นายวัชรินทร์ อารีรัมย์
ตัวแทนสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลธานี

ภาพประกอบ 8 การสัมภาษณ์ นางชะม่วย ทิศทะนะ
ตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนบ้านโคกสะอาด

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ภาคผนวก ง

บันทึกภาคสนาม

บันทึกภาคสนาม

การจัดทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อศึกษาความเห็น ข้อเสนอแนะในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านโคกสะอาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 จากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียน ผู้นำชุมชน ผู้นำหมู่บ้าน ผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลธานีและสมาชิก การวิจัยครั้งนี้เป็นการหาข้อมูลในการมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อนำผลไปพัฒนาการศึกษาของโรงเรียน การที่จะได้ข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมายนั้น จะได้จากเครื่องมือแบบสัมภาษณ์สอบถามความเห็นและแนวคิดเป็นรายคนแบบเจาะจงและจัดประชุมสนทนากลุ่มย่อยในกลุ่มเป้าหมายรวมทั้งสิ้น 28 คน ผู้วิจัยได้เตรียมเครื่องบันทึกเสียงและกล้องถ่ายรูปพร้อมที่จะออกภาคสนามหาข้อมูล โดยทำการแจ้งหนังสือกำหนดวันที่จะออกสัมภาษณ์และประชุมไว้ล่วงหน้าตามแต่โอกาสที่ผู้ให้ข้อมูลจะมีเวลาว่างให้ในการออกสัมภาษณ์นั้นผู้วิจัยได้ออกพบปะกลุ่มเป้าหมายในเขตบริการ โรงเรียนก่อน คือบ้านโนนน้ำอ้อม บ้านโคกสะอาด และบ้านหนองม่วงต่อจากนั้นได้ออกสัมภาษณ์กำนันตำบลธานีและนายกองค์การบริหารส่วนตำบลธานีพร้อมเจ้าหน้าที่และสมาชิก การสัมภาษณ์ต้องใช้เวลาพอสมควร กลุ่มเป้าหมายส่วนใหญ่ยังไม่เข้าใจในการบริหารงาน โรงเรียนที่เป็นนิติบุคคล 4 งาน คือการบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป ซึ่งโรงเรียนจะต้องพัฒนาสร้างความรู้และแนวคิดให้แก่ชุมชน การได้รับความร่วมมือของโรงเรียนที่ได้รับจากชุมชนส่วนใหญ่จะเป็นในรูปของการร่วมบริจาคระดมทุนเพื่อการศึกษาและร่วมพัฒนาโรงเรียน ส่วนประเด็นคำถามและคำตอบในด้านอื่นๆ ผู้ตอบคำถามจากการสัมภาษณ์ยังไม่เข้าใจกระจ่างเกี่ยวกับเนื้อหาที่สัมภาษณ์ จำเป็นที่ผู้สัมภาษณ์ต้องอธิบายในคำถามที่เป็นไปได้หรือเป็นไปได้ไม่ได้ให้เข้าใจก่อนตอบคำถาม ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ยังไม่สามารถหาข้อสรุปได้ทีเดียว จำเป็นต้องนัดประชุมกลุ่มย่อยเพื่อหาข้อมูลเพิ่มเติม เมื่อได้ข้อมูลจากสองด้านยังไม่สมบูรณ์ที่จะเกิดความเชื่อมั่นได้ จึงจำเป็นต้องใช้วิธีการหาข้อสรุปแบบสามเส้าและสัมภาษณ์เจาะลึกอีกครั้งหนึ่ง ผู้วิจัยจึงได้สรุปปัญหาความต้องการ ในประเด็นที่ชุมชนส่วนใหญ่ต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เจริญพรณนาและคิดหาคำร้อยละจำนวนคำตอบที่มีความเหมือนกันจากกลุ่มเป้าหมายในรูปตารางในแต่ละงาน เพื่อเป็นแนวทางในการนำไปวางแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียนให้เกิดคุณภาพต่อไป

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ	นายประคิษฐ์ ติคาพล
วัน เดือน ปี เกิด	16 พฤษภาคม 2498
สถานที่เกิด	ตำบลโคกก่อ อำเภอมือง จังหวัดมหาสารคาม
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	79 หมู่ 6 ตำบลขามิ อำเภوخามิ จังหวัดบุรีรัมย์ โทร. 0- 4460- 9052
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	ผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้าน โลกสะอาด สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามุขบุรี เขต 1
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2512 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 โรงเรียนบ้านโคกก่อ อำเภอมือง จังหวัดมหาสารคาม พ.ศ. 2515 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสารคามพิทยาคม อำเภอมือง จังหวัดมหาสารคาม พ.ศ. 2521 (พ.ม.) ศึกษาด้วยตนเอง พ.ศ. 2526 ครุศาสตรบัณฑิต (ค.บ.) สาขาศิลปศึกษา วิทยาลัยครูบุรีรัมย์ (ปัจจุบันมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์) พ.ศ. 2549 (ป.บัณฑิต) สาขาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พ.ศ. 2551 ครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม) สาขาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์